

Zdravo. Zovem se Rodrigo. Rodrigo Montalvo Leteljijer. Pre odlaska kod psihijatra bio sam srećna osoba. Sada sam disleksičan, opsednut, depresivan i imam *trash* od smrti, hoću reći, strah. Kod psihijatra sam naučio da je reč sreća samo konvencija bez smisla. Naučio sam da mogućnost da ponovo budem srećan jednog dana ne samo da ne postoji već apsolutno ne postoji. Sada razmišljam o nekim stvarima mnogo više nego što bih želeo: o smrti i o životu.

Živim u porodičnoj kući, jednoj u nizu na obodu naselja Park Konde de Orgas, blizu ulice Arturo Soria, u Madridu. Oženjen sam. Moja žena zove se Patrisija, ali svi je zovemo Pati. Imam dvoje dece, Markosa i Belen. Markos ima deset godina a Belen šest. Noću, kad Pati legne i čeka me u krevetu, dok moja deca spavaju već dva sata, volim da izađem ispred kuće i uriniram kod jednog drveta ili negde u dvorištu. Uglavnom kada se ovo dešava, mačak moje dece, koji je, osim što je jedna šizofrenična životinja, zadržao neke instinkte, urinira na istom mestu gde sam ja to upravo uradio.

Mačak moje dece je himalajski persijanac neuobičajene veličine, a njegova glavna osobenost je što umesto da mjauče - laje. Ovo pričam potpuno ozbiljno, iako mi nikad niko ne veruje. Ovaj mačak mi svaki dan kada dođem kući na ručak i otvorim vrata od garaže daljinskim upravljačem uputi razroki pogled s visine svog stuba (jedan od stubova u dvorištu između kojih se nalazi kapija) i proizvodi čudne zrake njuškom, grlene, veoma suve i kratke, koje bi, da ne potiču od mačke, svako, nesumnjivo, nazvao lajanjem.

Mačak moje dece, ili pas, ili šta je već, zove se Arnold, pretpostavljam zato što moja deca misle da liči na njihovog idola Arnolda Smvaseffera... ili Svasneceger... ili Snegervacera... dobro, ne znam; ima nemogućih imena, naročito za jednog disleksičara kao što sam ja. Arnold ima spljoštenu njušku, kao da je imao frontalni udar s drugom mačkom iste *sare*. I kada te gleda, čini se da te ne gleda, kao da mu levo oko može gledati samo u desno oko, a desno oko samo u levo, i jedino njegovi zubi, poput isklesanog kamenja na njegovom spljoštenom licu, pažljivo prate svaki tvoj pokret,

Od Arnolda postajem maničan. Kad je bio mače staro nekoliko nedelja, popiškió se na bakrorez koji mi je žena poklonila i ja sam ga bacio u bazen (mačku, ne bakrorez) odakle je odskočio ne dotakavši vodu, kao da je između vode i njegovih šapa došlo do kratkog spoja. Od tada, Arnold laje na mene kad god dolazim kući, jer me smatra nepoželjnim uljezom na njegovoj teritoriji, i svake noći, pre nego što se vratim u kuću, veoma vodi računa da piški tamo gde sam ja to uradio, da, koliko je moguće, ne ostane ni najmanji trag mog postojanja.

Jedna od mojih omiljenih zanimacija jeste moja velika maketa železnice, a jedna od Arnoldovih omiljenih zanimacija jeste da seta po mojoj maketi i udara šapom drveće i semafore i voz koji u tom trenutku izlazi iz jednog od mnogobrojnih *lutena*, ili *tulena*. Videti Arnolda na maketi je kao videti polarnog medve-da na maketi. Izbacuje me iz takta, ali naučio sam da je bolje ne gubiti živce i pustiti da on, medved, bude taj koji će izabrati trenutak da nestane.

Pati i ja imamo dvoja kola: jedan džip i jedan auto s automatskim menjačem. Ja kola koristim jedino za odlazak na posao i vraćanje kući s posla. Isto je i s Pati, ali njen slučaj je ozbiljniji, zato što ona radi na trista metara od kuće, u tržnom centru Arturo Soria plasa. Ni ona ni ja ne volimo mnogo automobile, niti obraćamo pažnju na njih. Jedino što ja tražim od kola jeste da rade, jer mi se *to* čini normalnim, i kad vidim da nešto od delova ne radi dobro, veoma se uznemirim i mislim na stvari koje mi se ne dopadaju.

Moja majka i moja sestra Nurija govore da mi ne treba džip-terenac kad nikad ne idem na selo. Moja majka i moja sestra su podjednako razumne. One su kao dve obale jedne reke razdvojene jarkom koji uništava besmislice, što će reći mene, kao i mog oca, koji je još nerazumniji od mene. Ja im kažem da neću da idem na selo samo zato što vozim terenac, naročito što mi se to idenje na selo uopšte ne sviđa. Razlog što imam terenac veoma je jednostavan: to je auto koji mi se, od svih koje sam video, najviše dopao i najviše sam želeo da ga imam. Smatrao sam da je to pouzdan, jak i siguran auto. Ne volim brzinu. Volim da se vozim na visini i gledam krovove dragih automobila. Uzimam tablete za živce (one tablete koje su psihijatri počeli da mi prepisuju da bih umirio nervozu koju su mi oni prouzrokovali), i više volim da mislim da će ako zaspim i zakucam se u zid, auto biti dovoljno jak da mi spasi *tivoz*, iliri život, a to je najvažnije. Ima ljudi kojima su kola važnija od njihovog sopstvenog *tivoža*. A za mene ima samo jedna stvar koja mi je važnija od mog sopstvenog života: životi Pati,

Markosa, Belen, mojih roditelja, moje sestre Nurije i još nekih rođaka i prijatelja koje naročito volim.

Jedini sport koji podnosim, čak do granice da mi se dopada, jeste (mislim da se tako zove) *icepacking*, *Icepacking* je sport toliko apsurdan da me oduševljava. Nije baš poznat, bar ne ovde u Spaniji, ali ja ga uvek gledam na kanalu Eurosport na satelitskoj televiziji. *Icepacking0* je kombinacija keglanja i kuglanja, ali na ledenoj površini. Istina je da iako sam ga mnogo puta gledao, i dalje ne razumem baš najbolje pravila. Učesnici bacaju, veoma polako, neku vrstu ploče s drskom (kao veliki čajnik samo bez pipka) po ledenoj površini, sa ciljem, pretpostavljam, da se ona zaustavi što je bliže moguće tački koja je obeležena ispod leda. Zbog toga imaju veoma smešan stav sličan onom u kuglanju ali mnogo više su nagnuti, iako kad se čajnik jednom odbaci, ako ide presporo, sam bacač i još dvoje iz tima jure ispred njega i posvećeno trljaju led nekom vrstom metle za glancanje. Smešno je, znam, ali ima nečeg tako odmerenog i delikatnog u tome da volim da ga gledam. To je najredi sport, prepun Čajnikfa i medi, i, zanimljivo, primetio sam da ga treniraju samo žene.

Prč tri godine Pati je odlučila da otvori svoj privatni studio u tržnom centru Arturo Soria plasa. Radi se o prodavnici ramo-va koju vodi sa dve saradnice, njenim prijateljicama Mirijam i Karolinom. Nikad nisam shvatao kako takva prodavnica može da bude isplativa, ali čini se da jeste. Moja žena radi samo pre podne, ali mnogih večeri, kada se odmaramo kod kuće, čujem je kako satima priča telefonom. Govori o vrstama drveta, o lakovi-ma, bojama, širini paspartua, kristalima, pozlati, sniženjima, napornim klijentima, nepodnošljivim klijentima i klijentima koji su doslovno *za ubiti*. Istina, to što Pati ima radnju s ramovima a naš sin se zove Markos¹ koincidencija je koju može da trpi samo naše dete. Drugovi ga zovu „dvadeset sa dvadeset pet“.

Budistički sveštenici, pustinjaci, ljudi sposobni da se posvete kontemplativnom životu smatraju da se maksimalna čistota i maksimalna dubina dostižu maksimalnom jednostavnošću. To su ljudi oslobođeni svega što je materijalno i sve što im je potrebno da bi dostigli punoću života su oni sami, njihova unutrašnjost. Sto se mene tiče, prilično sam daleko od sličnih ciljeva. Prepoznajem potrebu da ispunim prostor koji me okružuje raznoraznim stvarima: mikrotalasna, *blackbertj*, roštilj i brisači za staklo. Primećujem da me plaši prazan prostor i slobodno vreme. Posao je jedan magičan pronalazak koji ti ispunji pet od sedam dana u nedelji. Ispuniti ta dva dana vikenda nije tako lak zadatak. Ništa me ne uznemkava kao sindrom nezaposlenosti ili penzije. Takođe me uznemirava sindrom mrtvih, samih u malom prostoru, daleko od voljenih ljudi i stvari, oslobođenih svega, poput budista. Bolje razumem faraone, zauvek u društvu svog nakita, vaza i voljenih predmeta.

Vikendom smo uglavnom kod kuće. Imam maketu železni-ce i volim da provodim vreme sedeći s daljinskim upravljačem i usmeravajući vozove. Od svih mojih vozova najdraži mi je AVE, iako, nažalost, iskoči iz šina svaki put kad ga uključim na više od 12 volti. Takođe se zabavljam praveći nove kuće i instalacije, iako ih, pošto ne mogu da vstanu na maketu, posvećeno redam na jednu policu.

Volimo da vozimo bicikl. Markos, Belen i ja idemo u borovu šumu koja je blizu kuće i presecamo putiće. Markos se buni što uvek moramo da čekamo Belen, ali Belen je još mala i ne može brzo da vozi. Pre nekoliko meseci Markos i ja smo udarili sprint i udaljili se dvesta metara od Belen. Dok smo je čekali i dolazili k sebi - barem ja, bez daha - Markos me je pitao šta znači reč „masturbirati“. Hteo sam da znam gde je čuo tu reč i ispričao mi je da je njegov drug Hulio, dok se šetao po borovoj šumici sa roditeljima, video nekog čoveka kako masturbira. Srećom, Belen nam se pridružila pre nego što sam uspeo da odgovorim Markosu. Kad sam ispričao Pati šta se dogodilo, ona je smatrala da je to normalno i logično, ali ja nisam mogao da smatram normalnim i logičnim da me Markos pita tako nešto, ni da egzibicionista iz predgrađa masturbira u šumici, niti da je vreme tako brzo prošlo od kad sam ja pitao mog oca šta znači drkati, a otac mi odgovorio da ne zna ni on i da treba pitati lekara.

Lik egzibicioniste iz borove šume je jedan od najstarijih u našem kraju, iako moram da primetim da ga nikad nisam video. Ponekad mislim da je to samo još jedan od mitova koje ljudi izmišljaju, kao crna ruka koja izlazi iz nužnika u mojoj školi, ali istina je da svaka dva-tri meseca izbije poneki skandal u komši-luku vezan za izmišljenu pojavu čoveka u kabanici. Kažu da je kabanica koju nosi markirana - ne znam ko je na to imao vremena da obrati pažnju - i zbog toga se misli da je egzibicionista neko iz predgrađa.

Takvi su ljudi u mom komšiluku: ubeđeni su da na celom svetu samo oni imaju pare ili pravo da ih imaju, kao i pravo da kupuju određene stvari određene marke. Takođe se priča da je egzibicionista

zapravo duh, duh don Luisa Gihara, preduzimača iz Ekstremađure², koji je, očigledno, umro u (oj istoj borovoj šumi u zagrljaju jedne prostitutke. Na kraju krajeva, ne znam. Ja se, nesumnjivo, kad god treba da kupim sebi kabanicu, trudim da kupim najjeftiniju moguću, za svaki slučaj.

Moj sin Markos ima karakter geparda. Brz je, jak, lukav i takmičarski nastrojen, istovremeno je nežan i osećajan, potrebna mu je podrška njemu sličnih i rane ga bole više nego ikoga. Markos stalno nešto radi (i mislim da nijedan psiholog neće nikad otkriti suštinski razlog zbog kog on to radi): ubija muve, pije vodu, penje se uz stepenice, silazi, vozi bicikl, ima ideju, ima dve ideje, ima tri ideje, započne prvu, započne drugu, započne treću...

Belen, naprotiv, ima karakter oklopnika. Oklopnici su životinje koje žive u Južnoj Americi i čitavo telo im je prekriveno oklopom od neke vrste zglobno spojenih pločica. Sto će reći -kao krtice su, ali prekriveni armaturom. Spori su i nedruštveni, ali neranjivi. Kad oseće opasnost, samo se sklupčavaju i zaštite se oklopom. Imaju jake kandže koje im služe da skupljaju krtole, korenje i insekte kojima se hrane. Sve u svemu, nisu naročito spektakularni ali su sami sebi dovoljni. Poput Belen, zavisni su samo od sopstvenih stvari i svog sveta, nepropustljivi za bilo kakvu spoljašnju opasnost.

Dokumentarci koji mi se najviše dopadaju su oni u kojima se porede konkretni aspekti ponašanja određenih životinja. Na primer: reprodukcija kitova, slonova, nilskih konja i ljudi. Jednom prilikom sam rekao psihijatru da je moj sin kao gepard a ćerka kao oklopnik i on mi je rekao da se tu radi o interaktivnom ponašanju, u ogledalu, tako da se svako od njih definiše kao reakcija na onog drugog. Nemam pojma. Meni to deluje kao površan zaključak. Psihijatri uvek moraju da nađu neku teoriju koja sve razjašnjava, kao da se na svetu ne može desiti gomila stvari iz čiste slučajnosti, jednostavno tako. Ja više volim da mislim da je Markos gepard, a Belen oklopnik, a da ih niko nije pitao žele li oni to da budu.

O mojoj fizičkoj građi neću mnogo da pričam.

Visok sam 176 cm, centimetar manje od mog oca, vrlo sam mršav, s nogama i rukama ko štapovima, što bi rekla moja majka. Tamnokos sam, i sve dlake koje imam nalaze se gde kn je i mesto, na glavi. Nasuprot tome, jedva da imam malja po ostatku tela. Imam obrve i trepavice, naravno, i, ako se ne brijem, može mi se pojaviti nekoliko dlaka na bradi i brkovima, ali ništa više. Iskreno verujem da imam sreće u tom pogledu. Idu mi na živce dlake koje rastu na pogrešnim mestima. Parče gole kože, bez dlaka, lepo je. Parče kože koja liči na dlakavi tepih izaziva u meni ono trnjenje zuba kakvo kod moje žene izazivaju dlake na parčetu breskve. Nedavno sam čuo da diake nastavljaju da rastu još neko vreme nakon smrti. Istina da je to prilično čudno, ali, kad malo bolje razmislim, ipak radije ne bih mnogo govorio o tome. O smrti.

Arnoldove dlake su bele i kratke, i Markos ga jednom nedelj-no tera da guta neku pastu da mu se ne stvore klupka dlaka u stomaku. Priroda je tako malo mudra da, očigledno, životinja koja pola života provodi ližući svoje krzno može da umre zbog količine dlaka koje proguta. Nije ništa bolja od čoveka, koji je, mnogo mudriji od prirode, izmislio pastu za rastvaranje dlaka, spas za mačke. Kad Arnoid vidi Markosa sa tubom paste, trči mu u susret i penje se po njemu, zato što mu se ukus te paste toliko sviđa da želi da je liže direktno iz atbe, kao što radi Belen sa šlagom u spreju. I šlag verovatno ima u sebi nešto za rastvaranje, jer moja ćerka od njega uvek dobije proliv.

Radim u preduzeću Herman Montalvo, to je prilično poznata i u celoj zemlji rasprostranjena marka liftova. Herman Montalvo je, sem toga, ime moga oca. Pre više od trideset pet godina moj otac je osnovao firmu, i od onda njena vrdnost samo raste. Danas imamo preko trista zaposlenih i sedamnaest predstavništava po celoj Španiji. Pre nego što je osnovao svoje preduzeće, moj otac je radio u internacionalnoj kompaniji Sindler, ali jednog lepog dana, on i njegov prijatelj Haime Davila odlučili su da svoje iskustvo stečeno u Sindleru ulože u osnivanje svoje firme Montalvo & Davila. Sedam godina kasnije Davila je umro i moj otac je otkupio njegov deo od ćerke i udovice, hodu red, od udovice i ćerki. Onda je promenio naziv preduzeća, jer je sad bilo potpuno njegovo.

Radim u Hermanu Montalvu od svoje dvadeset pete godine. Počeo sam s dna, pošto moj otac, kao pravi poslovni čovek, nije želeo da mi da sve na tacni. Sad imam kancelariju veliku skoro kao što je očeva, odmah do njegove. Moj otac već ima sedamdeset četiri godine i, iako svaki dan dolazi u fabriku, jedina njegova misija je da se nadmudruje sa mnom. To je ono što ja zovem „prenošenje

moći", stari ritual zasnovan na ideji da bi, u ovom trenutku, on mogao da umre a ne ja. Ova ideja nije u potpunosti opravdana i ponekad mislim da bi, kao što rade kralj i princ Spanije, moj otac i ja trebalo da se uvek vozimo odvojenim kolima, kako bismo izbegli da obojica poginemo u istoj nesreći i da sve ono što znamo o firmi bespovratno nestane.

Naša fabrika se nalazi u industrijskoj zoni Koslada, blizu autoputa za Barselonu. Pre tri godine otvorili smo nove kancelarije u poslovnom krugu Kampo de las Nasionas, blizu M-40, bliže kući, ali otac i ja još čuvamo naše kancelarije u fabrici, zato što nju osećamo kao autentični neurološki centar preduzeća, mesto gde se u materijalnom smislu prave liftovi, mesto gde čovek svakodnevno prisustvuje tehnici i radu kolektiva. To ne kažem i ja, to kaže moj otac, ali ja moram da se složim. Mi prodajemo električne i hidraulične liftove, teretne dizalice i dizalice za auto mobile, platforme za dizanje, vrata za garaže, pokretne stepenice, panoramska dizala, požarne stepenice i male kućne liftove. Osim prodaje, imamo i naš servis za instaliranje i popravke. Danas se moj posao zasniva uglavnom na nadgledanju. Sjajno je i nadgledati kad tebe niko ne nadgleda. U suštini, moj posao je da budem gazda, a to nije tako lako, pošto biti gazda znači da bi mogao da radiš šta god ti padne na pamet, ali u stvarnosti to nikad ne radiš. Više sam izostajao s posla kad sam bio pomoćnik u montaži nego sad kad sam gazda. Imati slobodu da radiš sve što poželiš prevelika je odgovornost koja može postati i dosta naporna.

Moj otac je prilično specifična osoba i nije mi lako da ga opišem. Ljudi kažu da sam ja po karakteru sličan njemu. To najviše govori moja majka, ali se to dešava samo kad je ljuta na mene i ne pronalazi goru uvredu nego da mi kaže: isti si istijati tvoj otac. Ne znam. Može biti da ja imam nešto od očeve nepromišljene ličnosti, ali iskreno verujem da između nas dvojice postoji ambis, između ostalog zato što ja nemam sedamdeset četiri godine i još nisam dostigao taj nivo senilnosti da mi je do tuđeg mišljenja stalo koliko do lanjskog snega. U poslednje vreme moj otac najveći deo vremena provodi kupajući se u mirišljavim solima i vrebajući njihovu novu kućnu pomoćnicu po kuhinji. Može biti da je to radio i s prethodnim kućnim pomoćnicama, ali sad to više uopšte ne krije.

Naša kuća ima zajednički zid samo s jedne strane, s leve strane gde je ulaz. Tu se nalazi kuća moje sestre Nurije, koja s druge strane deli zid s kućom naših roditelja. Ovo ne znači da smo mi svi u porodici toliko ljudi i da se toliko volimo da smo kupili tri kuće u nizu. Radi se o tome da je kuća mojih roditelja bila veoma velika, pa su odlučili da je podete na tri dela da bismo, kad budemo imali svoje porodice, mogli da budemo blizu njih, mi i naša deca.

Ni u mojoj, ni u Nurijinoj kuci nema lifta, ali kod mojih roditelja ima. Tu je celog života: lift koji vozi kroz četiri sprata, od garaže do studija u potkrovlju, a njegova je jedina svrha oduvek bila da služi nama - meni i Nuriji, a sad i Markosu i Belen - kao odlična zabava za poslepodnevno ubijanje vremena. Prvo što rade moja deca kad dođu u kuću mojih roditelja jeste da uđu u lift i penju se, spuštaju i trkaju da vide koliko brzo mogu da strče niz stepenice. Moji roditelji, kojima nikako nije jasno zašto mi nismo instalirali lift u kući, budući da je to instalacija od primarnog značaja, zanimljivo, svoj lift uopšte ne koriste, pošto je, kako kažu, u njihovim godinama dobro vežbati noge i ići peške uz stepenice. Mislim da se zapravo plaše da ostanu zatvoreni u liftu, samo se ne usuđuju to da priznaju.

Omiljeni grad mog oca je Njujork. Verujem da nema potrebe da objašnjavam zašto se - mada on to negira -

ovaj proizvođač liftova divi gradu oblakodera. Mogu da ga zamislim u njegovom rajju, kako se penje svakim od liftova u gradu, pritiska dugmeta na spratovima, posmatra futuristički dizajn kabina, uživa u brzini za kakvu njegovi arhaični modeli liftova nisu spremni. Iskreno verujem da je razlog očevog divljenja liftovima Njujorka ne to što su brzi i moderni već što ih ima mnogo, veoma mnogo, toliko da ni sto firmi poput njegove ne bi moglo da servisira toliku klijentelu.

Moja sestra Nurija je dve godine mlađa od mene i, sigurno zato što nije sledila najgori primer kao što sam bio ja,

uvek je bila dobar đak. Svi kažu da ona mnogo liči na moju majicu. Obe su mršave, obe su visoke, obe farbaju kosu u plavo i obe su uvek glasale za desnicu. Fundamentalna razlika između njih je ta što je Nurija Španjolka a moja majka je Francuskinja koja iako već više od četrdeset godina živi u Spaniji i dalje smatra da mnoge španske reci treba izgovarati kao na francuskom. Moj otac kaže da se u Francuskoj moja majka uopšte nije osećala kao Francuskinja i da je zato i došla u Spaniju. Moj otac se često svađa s mojom majkom, ali ne ume da živi bez nje. Moja majka se mnogo svađa s mojim ocem, ali, zapravo, uvek ga je obožavala i činila sve da ga usreći.

Nurija je advokat, ili advokatica, i udata je za Ernesta, koji, osim što je psihijatar, kosi travnjak

dva puta nedeljno i seta sat vremena pre večere svaki dan, vikendom majstorice po kući i kaže da, rna koliko ja tvrdio suprotno, nijedna od ovih aktivnosti nema veze sa strahom od smrti. Za razliku od moje majke, Nuriya ne obožava toliko svog muža. Ernesto je taj koji obožava nju. Ernesto i Nuriya nemaju dece. Razlog mi nije poznat.

Jedino što to imamo zajedničko Ernesto i ja jeste to što obojica mrzimo mačka Arnolda, ali budući da je on mačak moje dece moram da ga branim i ponekad me vređa kad se Ernesto ljuti na njega i optužuje ga da mu je pojeo kineske karanfile. Kad Ernesto potkresuje živu ogradu koja se graniči sa našim dvorištem, Arnold se popne na drvo trešnje i posmatra ga, a ako mu Ernesto uzvratil pogled, Arnold počinje da laje na njega, u jedinstvenom i za Arnolda tako karakterističnom stilu, što mene ispunjava velikim zadovoljstvom.

Dobro. Ne znam da li sam uspeo da se predstavim kako dolikuje, ali u najmanju ruku sam pokušao. Jedan deo onoga što jesam dugujem sebi samom; deo dugujem svojim roditeljima i sestri Nuriji; deo Pati i našoj deci, i deo raznim stvarima na ovom svetu: vratima od garaže o koja sam razbio glavu kad sam imao šest godina, toboganu s kog sam pao kad sam imao osam, ili ivici bazena o koju sam razbio nos sa trinaest. Eto.

Noću više od svega volim da legnem u krevet i pokrijem se jorganom. Iz mira i toplote naše sobe čujem kola lokalnog obezbeđenja koja patroliraju po kraju čelu noć. Otprilike na svakih pola sata, našoj sobi se približi taj brektavi zvuk forda fieste, sličan taksiju, koji se, pre nego što toga postaneš svestan, ponovo udalji u nepreglednoj kolekciji kuća sličnih našoj. Zvuk patrolnih kola je poput uspavanke koja nam dozvoljava da spavamo i čuva mir naših savesti. Sporadični Arnoldovi laveži, dok se svađa sa drugim mačkama, podsećaju nas da se po nečemu razlikujemo od naših suseda.

2.

Rekao sam na početku da bih ja danas bio jedna srećna osoba kad na svetu ne bi bilo psihijatar i psihologa. Lose je to što na svetu postoje psihijatri i psiholozi, a takode je loše, čak još gore, što ova gospoda pružaju pipke na sve strane i vrlo ih je se teško osloboditi. Za mene nije bilo neophodno da idem ni na kakve psihijatrijske konsultacije da bih to znao; u mom slučaju se sama nauka psihijatrija, otclotvorena u mom zetu Ernestu, uvukla u moju kuću i bacila svoj užasni uticaj na moju svest.

Sve je počelo na Belenin žesti rođendan, srećan dan u životu moje ćerke i manje srećan dan u mom životu. Beien je imala proslavu u kući i pozvala je razne drugare iz škole. Moja ćerka ima tako čudan karakter da je teško proceniti da li je uživala u zabavi ili nije. Umesto kao zvezda proslave, ili deo zabave, više je delovala kao neutralni posmatrač, možda angažovan od UN-a, čija je misija, daleko od toga da učestvuje u gužvi, zapravo bila da proceni štetu koju ta gužva pravi. Trkanje, vikanje i nekontrolisana agresija njenih gostiju nisu delovali kao da su shvatljivi u misterioznom unutrašnjem svetu moje ćerke. Posmatrala je svoje drugove sa čuđenjem, ali pre nego što bi uspela da dođe do flckog zaključka, oni su već bili na nekom drugom mestu, a ona bi ostala da gleda u praznu scenu. Već sam rekao da ne znam da h je dobro prošlo. Znam da nije prošlo loše: bila je jedina, među svim dečacima i devojčicama, koja čitavo veče nije ni plakala niti se bunila, verovatno zato što nije učestvovala u svemu tome. Takvi su vam oklopnici.

Na kraju večeri, kada je većina dece otišla, a ona koja su ostala mirno su se igrala na polici televizora, došli su moji roditelji, moja sestra Nurija i moj muž Ernesto, hoću reći, sestrin muž. Pati i ja smo baš skupljali balone i trake s poda kad se začulo Arnoldovo lajanje i, malo zatim, zvono spolja. Javio sam se na interfon i izašao na ulicu da ih dočekam, pošto mi je intenzitet mačjeg lajanja ulio strah od njegove agresije prema Ernestu.

Izašao sam i pozdravio se s roditeljima, a potom i s Nurijom i Ernestom. Mislim da mi je već tada skrenula pažnju Emestova vunena jakna, koja je delovala pomalo ružno. Čitava kolekcija dugmadi, gigantskih, nanizanih jedno iznad drugog, i punjenih skupljenim dlakama, kao na repu jelena, pretvarala je jaknu u neku vrstu lovačkog trofeja. Ta slika je ostala u mom umu nekoliko sekundi i nisam čuo ništa od komentara i pitanja koja su verovatno postavljali Članovi moje porodice prč nego što smo ušli u kuću. Sećam se Arnoldovog jezivog lajanja s vrha njegovog stuba i mog rastućeg ubedenja da, uprkos našim nesuglasticama, Arnold i ja delimo veći deo pogleda na život.

Na nebu, snažan i zaglušujući *zvuk* aviona koji je upravo poleteo sa Barahasa³ skrenuo je našu pažnju, mačkovu i moju, i moje misli su se prenele na unutrašnjost aviona, na životne okolnosti putnika, preokookeanski devetčasovni let, krilo aviona koje se okreće dok se podiže, škljocanje kopči sigurnosnih pojaseva koji se zakopčavaju, neprestano brujanje motora dok avion nastavlja da se podiže, i bio sam srećan što se nalazim u svojoj kući, što slavim šesti rođendan svoje ćerke, s roditeljima, sestrom zetom, koji su verovatno već ušli u kuću i čekaju me. Zatekao sam ih sve kako čestitaju i predaju poklone Belen. Belen je otvarala pakete neverovatno pažljivo, pazeći da ne pocepa papir. Kad su pokloni bili otvoreni, moja ćerka je bila više zainteresovana za savijanje i čuvanje ukrasnog papira, koji nije prestajala da ispravlja, nego za uživanje u darovima (igračka pegla i igračka ksilofon). Od dva poklona jedan je bio seksistički a drugi ne. Seksistički je bio od mojih roditelja; muzičko-edukativni od psihijatra i njegove žene. Belen je sve to odnela, uredno poredala pored ostalih poklona, i nastavila da posmatra kako Markos i ostalo dvoje dece igraju video-igrice.

Mi stariji smo se smestili na sofe na drugom kraju dnevne sobe, gde smo Pati i ja izneli piće i mnoštvo sendviča i buhdica. Pre nego što je seo, Ernesto je počeo da proučava, kao i uvek kad dođe u kuću, malobrojne knjige koje smo imali na policama. Uzimao je jednu, vraćao je, uzimao drugu, listao je i onda čekao jedan trenutak u tišini, da bi u svoje okruženje izlio oštromnost, kao uvek. Dve sekunde pre nego što ih je izrekao pokušao sam da zamislim koje će tačno biti njegove reci: „Ovu niste pročitali, je l` te, nova je?“

- Nemojte mi reći da ste ovu pročitali, je l' te, nova je? - rekao je u tom trenutku Ernesto.

Pati i ja smo se osmehнули psihijatru s mešavinom ljubaznosti i milosrđa, a onda smo se pogledali. Način na koji su nam se sreli pogledi, i način na koji su nam sniekšali osmesi, kao sladoled kad se topi, značio je, više nego što je uobičajeno na ovom svetu, više od neizbežne gluposti koja razara univerzum, da ona i ja uvek govorimo istim jezikom i težimo jedno drugom.

Ernesto je nastavio da gleda knjige, a ja sam odlučio da, pre nego što sednem, posetim kuhinju. U kuhinji sam zavrtao i odvrtao slavinu nekoliko puta da bih imao alibi. Kad sam se vratio u dnevnu sobu, Ernesto je i dalje stajao tamo, tako da sam morao ponovo da posetim kuhinju, s tim što sam sad, umesto česme, frustrirano otvarao i zatvarao frižider. Kada sam predosetio da je Ernesto seo, izašao sam i seo što je bilo moguće dalje od njega. Taj čovek, sa savršenim razdeljkom na glavi, s tom jaknom s nedefinisanim dugmadima i sa tim iritirajućim komentarima, uspevao je da me dovede do ludila, tako da sam preferirao da budem što je dalje moguće od njegovog polja delanja.

Pati je pričala kako je protekla dečja žurka, a ostali su svoju pažnju delili između njene priče i sendviča. Psihijatar je pojeo tri buhtle sa šparglom a ja sam prišao da okrenem taajir kako bi i drugi mogli da probaju. Moj otac je počeo s jednom od svojih tirada o svetu liftova; bolje rečeno, započeo je onu uvek istu tiradu:

- Danas reč *dizala** nije baš ispravna, zato što su današnji liftovi podjednako značajni i za dizanje i za spuštanje, i zato bi zapravo najispravniji izraz *bio kabine za vertikalni transport između različitih visina*.

Ubrzo se pojavila moja ćerka Belen s tortom rezervisanom za odrasle. Ernesto se pokazao korisnim - sekao je tortu i servirao je na tanjuriće da ih Belen razdeli, ali je Belen, daleko od toga da obavlja svoj deo posla, bila obuzeta gledanjem u psihijatra koji zaranja nož u kolač, odvaja isečeno parče, podupire ga nožem odozdo i pridržava prstom dok ga stavlja na tacnu na stolu. Psihijatri su pedantni i perfekcionista. Oklopnici su posmatrači.

Markos i dva druga koji su još ostali dotrčali su i rekli da hoće i oni da jedu ovu tortu. Iskoristili su priliku dok je Ernesto klečao i sekao tortu da zauzmu njegovo mesto ali, iako ih je Pati prekorila zbog ponašanja, Ernesto je rekao da nije važno i zamolio da ih ostavi tu. Belen, koja je samo polovično ispunjavala svoj zadatak, donela mi je parče torte i sela mi u krilo da zajedno jedemo slatkiš. Psihijatar je razdelio ostale parčiće i kad je završio, najopuštenije je, u nedostatku udobnijeg mesta za sedenje, odlučio da sedne na naslon za ruke moje fotelje, kao da nas povezuje duboko bratsko osećanje iz najranijeg detinjstva. U jednom trenutku pomislio sam šta bi se desilo da moja ćerka nije bila sa mnom: zamislio sam psihijatra kako mi seda u krilo i sa potpunom bliskošću prekršta noge, počinje da jede svoju tortu, a onda rne ostavlja da gledam njegova koščata leđa. §

Ne mislim da je Ernesto loša osoba ili da nije inteligentan. Ali ima dar za neurnesnost, taj nagon koji ga stalno tera da izgovara rečenice koje niko ne želi da čuje, ili dati se nakači poput dosadne mušice, ili da te prijateljski potapše baš na mestu gde imaš ranu. Mene, a verujem da nisam jedini, Ernesto neopisivo lako iznervira. Kada je seo na naslon moje fotelje, osetio sam želju da iznenada ustanem da bi fotelja izgubila ravnotežu kako bi se psihijatar prosuo po podu zajedno sa svojom pameću. Ali, nisam to uradio. Naprotiv, nasmešio sam se s lažnom ljubaznošću. Belen, koja, zbog svojih godina ima slobodu da radi šta joj je volja, odmah je ustala i otišla kod Patrisije u krilo. Bez zaštite koju mi je pružala moja štit-ćerka osetio sam se strašno nezaštićeno. Red dugmadi na Ernestovoj jakni sada se našao vrlo blizu mog lica. To grumenje dlaka, te svinjske čekinje čvrste kao igle, taj vuneni porub na tufne s kovrdžavim zečjim repovima - imali su čudnu, neopisivu privlačnost i nisam mogao da odvojim pogled od njih.

Komentar mog oca, koji je tražio od Ernesta da zamene par-čiće torte, posto je Ernestovo parče imalo više čvrste čokolade, uspeo je da me prene. Ernesto izgleda nije uzeo za zlo očevu bestidnost, na koju smo, s druge strane, svi već navikli, i dao mu je svoje parče. Sto se mene tiče, pokušao sam da se ne obazirem na sve što me okružuje i da se koncentrišem na parče čokoladne torte koju sam imao pred sobom. Napao sam jedan ćošak kašičicom i stavio ga u usta. Osetio sam na nepcu krem, patiŠpanj, a onda sam na jeziku osetio neprijatno grebanje dlake, dodir koliko ta-Jasast i blag toliko i iritirajuć. Nema stvari koja mi više smeta. Pokušao sam da diskretno prstima izvadim dlaku, ali nisam uspeo: svaki put dlaka bi me još više gociala po jeziku i moji pokreti su postajali sve manje diskretni.

- Šta se dešava? - pitala je Pati, iznenađena.

4 Reč lift, koju mi uglavnom koristimo, predstavlja anglicizam (eng. to lift - dizati), pa je reč dizalo (koja se danas retko koristi u srpskom jeziku) prikladnija u ovom kontekstu, u španskom jeziku kao i u engleskom. (Prim. prev.)

- Dlaka - rekao sam, s prstima u ustima.

- Ako ima perut, nije moja - rekao je Ernesto, sa svom duhovitošću jednog psihijatra.

Od njegovog komentara mi se povraćalo, ali umesto da povratim, ustao sam i rekao sinu:

-Markose, idite odavde, ustupite ovo mesto dugmadirna... Čuo sam kako se Pati kikoće, a Nuriya govori: „Šta?“

- Ovaj ovde... hoću reći, Ernestu - ispravio sam se - ajde, učinite nam uslugu i dižite se odatle.

- Rekao si dugmad - rekao je Markos.

- Ko je dugmad? - pitala je BeJen,

- Niko, pogrešio je - umešala se Pati.

- Rodrigo, da li si dobro, šta ti je? - rekla je moja majka.

- Dugmad - rekao je moj otac razmišljajući naglas - znate li zašto nosače u hotelima zovu dugmići?

- Daj, tata, molim te, to si nam juče pričao tri puta – rekla je Nuriya,

- Čudan si danas, Rodrigo - bila je uporna majka – deluješ izgubljeno.

- Malo si bleđ, da li si dobro, dušo? - rekla je Pati.

- Dobro sam, nemojte da me gnjavite - rekao sam.

- Ima napad - rekao je Ernesto, uhvativši me za rame.

Čuvši reć napad, jedan od Markosovih drugova bocnuo je mog sina i počeo da se smeje.

- Šta je napad, mama? - rekla je Belen.

Ernesto je i dalje držao ruku na mom ramenu.

- Dijego - rekla je Pati Markosovom drugu koji nije prestajao s gurkanjem - hajde budi dobar i smiri se.

- Hajde, idite igrajte se negde drugde,

- Ali jeste Dvadeset - rekao je klinac.

- Ko je Dvadeset? - pitala je moja majka.

Ernestova ruka bila je kao les anakonde na mojim leđima.

-Dvadeset sa dvadeset pet - rekla je Belen.

- To je Markito - rekao je drugi drug - on je mera dvadeset sa dvadeset pet, želite li ga u staklu ili u plastici?

- Dobro, sad je dosta, odmah da ste otišli da se igrate! - rekla je Pati iznervirana.

Dva Markosova druga su se podigla, ali Markos, sav ozaren, oduševljen što ga svi gledamo, ostao je da sedi nasred fotelje kao na prestolu. Od Ernestove ruke oblivali su me hladni znojevi.

- Hajde, Dvadeset - rekao je Dijego, Markosov drug.

- Evo idem - rekao je moj sin, ne pomerivši se, statičan, što mi je užasno išlo na živce.

- Dvadeset! Nisi čuo šta ti je rekla majka?! Šta čekaš? - odjednom sam povikao, stvarno besan - gubi mi se s očiju. A ti, sklanjaj tu ruku sa mene, nije mi dobro od toga... - histerično sam sklonio Ernestovu ruku, zavrjlačio svoju tacnu s tortom na sto i prišao Markosovoj fotelji. - Oslobodi mi ovo mesto ovog sekunda, hajde. I gotovo je zauvek s tim nadimkom Dvadeset, kakva nebuloza!

Markos je ustao a tri druga su, preplašena, otišla. Belen me je gledala otvorenih usta. Nisam uspeo da odredim da li je ovo što mi se dešavalo bilo od radosti ili od tuge. Seo sam u fotelju i svi su ponovo počeli da me bombarduju.

- Ali, dušo, malo je...

- Rodrigo, treba da se odmaraš.

- Prvo treba da se opustiš, vidi koliko je kasno - ovo je došlo od Nurije.

- Hoćeš slobodne dane, Rodrigo? - rekao je moj otac.

- Ali, jeste...

- Reci mu nešto, dragi - rekla je Nuriya Ernestu - zar ne primećuješ ništa čudno kod njega?

- Primećujern da ga gušite - rekao je Ernesto, koji mi je ponovo prišao, nezastrašen malopredašnjim iskustvom, stao pored mene i nakašljao se. - Zbog čega si to rekao, Rodrigo? Rekao si „dugmad" kad si zapravo hteo da izgovoriš moje ime.

Psihijatar me je pažljivo posmatrao.

- Zašto si rekao dugmad, Rodrigo?

Pogledao sam u Ernestovu jaknu i njegovu kolekciju čudnih knjigova, nalik keksu punjenom dlakama, kao da je odgovor na Hrnestovo pitanje očigledan.

- Ali, odgovori, Rodrigo.
- Zato što... zato što... Ne znam... Malo mi se vrti u glavi.
- Da ti nije pozlilo od nečega?- pitala je moja majka.
- Da otvorimo malo prozor da uđe vazduh? - pitala je Pati.
- Ama, sasvim mi je dobro, čoveče, ne znam šta vas je spopalo — rekao sam, i ponovo se pomerio da se udaljim od teskobe zvane Ernesto.

- Reci ne izlaze slučajno, uvek postoji razlog, skriven ili ne, koji nas navodi da ih izgovorimo - psihijatar se sad uletao pred bibliotekom, kao da drži stručno predavanje.

- Ostavi me na miru, osećam se grozno.

- Na čeremu ćemo ostati, sasvim ti je dobro ili se osećaš grozno? - rekla je Nuriya.

- Da vidimo - ponovo me je maltretirao Ernesto - dođi da ti izmerim puls.

Uhvatio me je za ručni zglob.

- Smiri se, smiri se, preznojavaš se, opusti se, diši polako i duboko, tako, jedan, dva, jedan, dva.

Psihijatrov oštri nos nalazio se na samo nekoliko centimetara od mog lica. Njegovi zubi bili su umazani čokoladom a njegov potmulji glas nije mi dozvoljavao da dišem.

- Da li si nervozan u poslednje vreme? Preopterećen? Da li si imao tremu ili vrtoglavicu ili se preznojavao kao sad? Nekad se napadi panike javljaju i bez uočljivih simptoma.

- Ne, ne, ne, nipošto.

Ernesto je podigao časopis s police pod stolom i počeo da me hladi. Podizao je i spuštao časopis lagano, opisujući dugi krug, na najrazmetljiviji mogući način,

- Nema potrebe, Ernesto, stvarno, već mi je bolje.

- Daj mu vazduha, daj mu vazduha, biće mu bolje - rekla je majka.

-Ali...

- Šta mu je, mama? - rekla je Belen.

- Ništa, zlato, samo mu se malo vrti u glavi.

Ernesto je i dalje odavao poštovanje Alahu sa časopisom. Vazduh, previše jak, zamrzavao je kapljice znoja na mom čelu. Iritirajući ritam, koji je uspostavio Ernesto svojim pokretima, bio je ritam mučenja, klatna koje se stalno vraća. Zeleo sam da kažem nešto, bilo šta, samo da ne moram da i dalje trpim priti- A sak kom me je podvrgao ovaj čovek. Trudio sam se da prilagodim reči ritmu njegovih pokreta:

-Vidiš, Ernesto - časopis gore. - Kao što sam ti rekao, radi se o tome... - časopis dole - ...ta jakna - časopis se ponovo spustio, ne zaustavivši se. - Jebote! Možeš li da prestaneš malo?

Ernesto je prekinuo i pogledao me, pomalo uplašen mojom reakcijom. Tišina koja nas je okruživala postojala je da bih je ja ispunio svojim rečima.

- Čoveče, mislim da je to zbog tih dugmadi koje imaš na jakni, stvarno, to je jedino objašnjenje koje nalazim za to što mi je pozlilo.

Psihijatar se trijumfalno nasmešio i razmetljivo klimnuo glavom. Verujem da zapravo nije znao kakav stav da zauzme u nastavku i zato je toliko mrdao glavom. Uplašio sam se da ga ne uvredi moj komentar, imam taj poremećaj. Zbog toga sam mu, umesto da mu kažem istinu (da nisu samo njegova dugmad, nego on, čela njegova ličnost, ono što me dovodi do ludila) rekao drhtavim glasom:

- Nisu to samo tvoja dugmad, hm, zapravo, to mi se dešava sa svim dugmadima.

- Tipično za njega - rekla je moja sestra Nuriya - baci kamen pa se sakrije...

- Nuriya, molim te - rekao je Ernesto, koji je zatim progutao pljuvačku i ponovo počeo da seta ispred biblioteke. - Znači, smetaju ti dugmad, Rodrigo.

- Da, ne znam, kad vidim dugme...

- Zao mi je, stvarno, nisam imao pojma da imaš taj problem. Psihijatar, veoma uznemiren, skinuo je svoju čudnu jaknu i pružio je Pati.

- Možeš li da je skloniš odavde na kratko?

Pati je odnela jaknu u orman i taj njen postupak, tako neprijatan, a ipak tako altruistički, podsetio me je na ljude kojima je posao da skupljaju mrtve životinje s autoputa.

- Kakve su to stvari što ima jakna, mama? - pitala je Belen.

- To su dugmad, kćeri, dugmad.

- Radi se o fobiji, Rodrigo - rekao je psihijatar šetajući - pretpostavljam da to znaš. Ova vrsta iracionalnih averzija mnogo je češća nego što misliš, ali lako se leči. Treba da odeš kod specijaliste.

- Dobro, dobro, otići ću - odgovorio sam, sad već mnogo više oslobođen pritiska pod kojim sam bio.

- Ja mogu da te primim na konsultacije i da te malo uputim, ali ja nisam specijalista za to.

- O, divno, mnogo ti hvala, voleo bih da dođem kod tebe, ali mislim da stvarno nema potrebe da ti dosađujem - rekao sam pritivorno.

- Ne, nije to dosađivanje. Problem sa ovom vrstom neuroza je u tome što mogu da odu dalje i poremete i druge aspekte tvog svakodnevnog života.

- Ali nije tako ozbiljno, zaista.- rekla je Pati.

- Nije, ali ako mu ne staneš na put, Rodrigo, tvoje ponašanje biće sve više uslovljeno. Fobije imaju veliku asocijativnu moć pa tako ono što su danas samo dugmad, sutra će biti stvari najrazličitije prirode. Nije strašno, ali jeste ozbiljno.

- U svakom slučaju, ne odbijaju me baš toliko dugmad, samo ponekad - bio je uzaludan i previše zakasneo pokušaj da postavim određene stvari na svoje mesto.

- Ne treba da se plašiš, Rodrigo, niti da negiraš ono što osećaš.

- Naravno, sine, Ernesto će ti samo pomoći - rekla je moja majka.

- Dobro, dobro, samo sam rekao da to nije neophodno...

Sirena na ulici i Arnoldovo lajanje prekinuJi su moje reci. Na trenutak sam pomislio da sam zapravo ja proizveo te zvuke, da je to bio

pravi izraz stanja moje duše, razdirući vrisak upućen Ernestu i svima ostalima koji je sadržao svu istinu koju se nisam usudio da izrazim recima. Pati je ustala.

- Idem, to su verovatno Dijegovi ili Havijerovi roditelji - rekla je. Troje dece je štrcalo niz stepenice i proguralo se napred.

- Dobro - reče Nurija, idemo i mi.

- Da - reče moja majka, i svi su ustali.

Za manje od jednog minuta moji bližnji otišli su i ja sam ostao da sedim u fotelji, konačno oslobođen, mada s vrtoglavicom, i ehom poslednjih Ernestovih reći koje su mi i dalje zujale u ušima poput insekata: „Rodrigo, znaš gde možeš da me nađeš." Pati i Markos su izašli da isprate goste, ali Belen je ostala sa mnom. Sedela je na fotelji preko puta i gledala me. Ona nije mogla ni da zamisli kakva papazjanija od osećanja me je ošamutila. S jedne strane, želeo sam da izletim na ulicu i jednom za svagda saspem Ernestu u lice četiri ili pet stvari. S druge strane, a nije prošlo ni trideset sekundi od Ernestovog odlaska, počeo sam da osećam izvcsno kajanje zbog svog stava koji sam imao prema svom zetu - možda preteranog, možda detinjastog, možda nestrpljivog i netolerantnog. To mi se, istina, često dešava. Čak i najnepodnošljivijih ljudi mi je žao kad nisu prisutni. Pobogu, još malo i izaći ću na ulicu i zagrliti Ernesta.

- Tata - reče tad moja ćerka - ajde da se igramo da si ti Ernesto a ja idem na tvoje *kosutacije*.

- Konsultacije, kćeri, kaže se konsultacije - rekao sam osmehnuvši se, i ustao da je snažno poljubim u čelo. – Igraćemo se nekog drugog dana, sad treba da se obuče pidžama i da se peru zubi.

Te noći, dok sam urinirao u bašti, imao sam vremena da razmislim o svemu što se dogodilo.

Među mesnatim lišćem kajsije nazirao se obris Nurijine i Ernestove kuće. Plavičasta svetlost televizora treperila je na donjem spratu. Pretpostavio sam da je Ernesto taj koji gleda televiziju, on sam, bos, čeprka rukama nožne prste. U tom trenutku osetio sam, ponovo, nešto slično sažaljenju. Siroti psihijatar živeo je sa stalnom opsesijom da dokaže pred celim svetom da je neko i nešto, ali te noći, u svom krevetu, sa svojom ženom pravnicom koja spava pored njega, nije imao druge utehe osim kiselog smrada svojih nogu koji se uvukao u prste na rukama.

Usred noći probudila me je noćna mora. Arnold je dolazio u moj krevet da mi liže prste na nogama i odjednom sam shvatio da je njegovo krzno prekriveno jezivim, gigantskim dugmadima koja su mu bila prišivena direktno za kožu. Jurio sam Arnolda po dvorištu i obojica smo se našli u Ernestovom podrumu, koji je bio njegova ordinacija, neka vrsta laboratorije doktora Frankenštajna, gde je Ernesto želeo da na meni izvodi ista ona zlodela koja je činio na jednom mačku. Ernesto me je jurio sa dugmetom i džinovskom iglom kad sam se probudio sav u znoju.

U stanju polusna koje je usledilo po glavi mise motala jedna ideja: da sve što se dešavalo prethodne večeri s Ernestom nije bilo ništa drugo nego jedna suptilna i podmukla strategija psihijatra da me namami u svoje kandže. Došao sam dotle da mislim da je čak i izbor jakne koju je obukao bio deo unapred hladno osmišljenog plana; ali sledećeg jutra, kada je soba bila preplavljena svetlošću a na pameti mi bilo više stvari kojih se treba držati, odbacio sam, kao apsurdnu, kolekciju takvih ideja.

Odrediti čime se zapravo bave psihijatri podjednako je teško kao odrediti čime se bave psiholozi. Pre nego što sam otišao na konsultacije kod Ernesta, imao sam nejasnu predstavu o tome čemu služi psihijatar. Nakon što sam otišao na konsultacije s njim i kod još deset ili dvanaest psihijatara i psihologa, nemam više ni tu nejasnu predstavu. Došao sam do zaključka da, bez sumnje, niko ne zna ni šta je psihijatrija, ni šta je psihologija, niti po čemu se razlikuju, i da je glavna okupacija psihijatara i psihologa težnja da otkriju ko su oni i čime se bave. To je kao kad bismo moj otac i ja, umesto da se bavimo prodajom liftova i poboljšavanjem naših proizvoda i usluga, vreme provodili filozofirajući o našoj funkciji u društvu i o istoriji liftova na Zapadu. Dobro, moj otac to zapravo i radi.

Naravno, ja nikad nisam pitao nijednog psihijatra ili psihologa - Bog me je poštedeo takve smelosti - na čemu se zasniva njihov posao. Ali, oni su ti koji se sistematično trude da mi objasne koja je njihova svrha, koje su njihove obaveze, kakvi su njihovi izazovi u stvaranju boljeg čoveka za 21. vek. To je neverovatno. Dodeš na terapiju i pre nego što te uopšte pitaju kako si ili kako ti ide u životu, već ti pričaju stvari kao: „Psiholog nije toliko bitan, samo prijatelj s kojim možeš da razgovaraš." Ali, kada provedeš neko vreme s njima, mogu ti reći stvari poput:

„Vidite, moja funkcija kao psihologa nije da vam kažem sve što želite da čujete" ili „Grešite ako mislite da sam ja ovde da bih pisao recepte".

Mislim da ovi ljudi u dubini imaju problem identiteta i svima njima treba psihološki tretman, ako uspeju da se slože oko toga šta to zapravo znači. Što se mene tiče, davno sam prestao sa izvlačenjem konkretnih zaključaka o ovom esnafu i više volim da zadržim mišljenje koje sam imao o psihijatru kao osobi koja leći mentalne bolesti, ma koliko svi oni ne prestaju da mi govore suprotno, ili suprotno od suprotnog.

Radi se o tome da je dogovor na koji sam, tako apsurdno, pristao, da odem na konsultacije kod Ernesta, u meni izazivao jedno stanje uznemirenosti, potpuno novo i nepoznato. Sledećeg jutra, u nedelju, probudio sam se veoma rano i imao vremena da dugo razmišljam u krevetu. Dani kad želim da spavam kao top uvek su dani kad se najranije probudim. Nasuprot tome, onih dana kad moram da ustanem u zoru nisam u stanju ni da i čujem budilnik. Ovo se dešava sa mnogim stvarima. Onih dana kad sam užasno gladan, u kući imamo supu i sardine, tako da sam kad završim s jelom podjednako gladan kao i pre jela. Nasuprot tome, kad pojedem tortilju za užinu na poslu, kod kuće imamo kubanski pirinač i jagnjeći ragu sa krompirom, tako da mi hrana na kraju izađe na uši. Isto je i sa televizijom: ako na prvom kanalu puštaju dobar film, na Eurosportu prenose utakmicu *icepackinga*, a na drugom kanalu odličan dokumentarac o ge- \ pardima. Ali, ako na Eurosportu ima šampionat u dizanju tegova, što je dosadno do bola, onda na prvom prikazuju južnoatne-ričkc trke, a na drugom intervju sa Normom Vudal.

Ali, bez obzira na to, moje misli tog jutra, uz Pati koja je još j spavala pored mene, bile su koncentrisane na, što je i logično, posetu koju ću pre ili kasnije morati da realizujem - na terapiju kod mog zeta Ernesta. Znam i sam da me ništa ne obavezuje da to učinim i da mogu da ga otrcam dodavola ako želim, ali neko čudno osećanje sažaljenja, udruženo sa osećajem krivice, teralo me je da to uradim. Teško je objasniti. Osećao sam sažaljenje prema psihijatrovirn noćima pred televizorom i jutrima provedenim u čišćenju bazena. Osećao sam sažaljenje prema njegovom izveštačenom ponašanju, njegovoj kompulzivnoj težnji za redom, njegovoj potrebi da se dokazuje sam sebi svakim pokretom i svakom rečju. Ja sam njega - njega i njegovu jaknu - doveo prethodne večeri u nezavidan položaj, i sad sam imao osećaj da treba da mu dam priliku, na njegovoj teritoriji, da to uzvрати, da bude više od jednostavno nepodnošljivog zeta.

Dobro, sve ovo što sam rekao je istina, ali je istina i to da postoji još jedan bitan detalj: moja radoznalost. Istina je da sam veoma radoznao kad je u pitanju terapija kod mog komšije, da iskusim na terenu kakva je njegova radna svakodnevnica, kakvi su mu pacijenti, koliko spratova ima njegova kancelarija, koliko polica s knjigama, koliko slučajno izabranih knjiga ili koliko fotografija njegove žene. Zamišljao sam Ernesta kako hoda s jednog kraja kancelarije na drugi, dok daje savete svojim pacijentima — mnogim pacijentima, da - i takode sam pokušao da pogodim vrsto saveta koje bi mogao

da mi da za tu averziju prema dugmadima koju mi je pripisao. Ako je ikad trebalo da odem na terapiju kod mog zeta, sad je bio pravi trenutak. Strasni svet psihijatrije otvarao se preda mnom. U tom trenutku, zvuk Ernestovc kosilice me je protresao. Probudio je Pati, koja je skočila. Ona nikako nije mogla da se navikne na tu nebesku muziku koja nam je ulepšavala neddjna jutra. Pati i ja smo razmenili jedan mučenički pogled, ali uzdržali smo se od pregovaranja bilo koje reći, s obzirom na to da je buka spolja bila tako jaka da ne bismo čuli sopstveni glas. Pretpostavio sam da je Ernesto odlučio da travnjak samo još jednom prede, zato što je već kosio pre samo dva dana. Sve moje misli Ernestu i psihijatriji poprimile su tada, naravno, potpuno drugačiji ton. Delovalo mi je potpuno nepravedno što mi je zapao takav komšija, koji, osim što je nepodnošljiv, pride mi je zet, u svoje slobodno vreme nema šta pametnije da radi nego da mi zagorčava život. Još nepravednije mi se činilo to što mu nije bilo dosta što mi je zet i komšija, nego mi je i psihijatar i obavezao me je da dođem na terapiju. Ali kocka je bačena. Možda mom sažaljenju prema Ernestu, mojoj radoznalosti prema njegovim konsultacijama sada treba dodati i svojevrsnu vrtohlavicu spram tame, spram nepoznatih dubina jednog uma tako nepodnošljivog kao što je njegov, ili jednu užasnu fatalnostkoja teži da nam pokazuje puteve koji nam najmanje odgovaraju.

Činjenica je da sam sledećeg ponedjeljka. U sedam uveče, otišao na psihijatrijske konsultacije kod Ernesta Lopesa Adelantada, kako je pisalo na pločici na vratima prostora koji je iznajmljivao u ulici Ajala, gotovo na čošku s Prinsipe de Vergara. U tom trenutku, a ne ranije otkrio sam da je njegovo drugo prezime Adelantado⁵ i zaključio da je on želeo da to sakrije od mene, zbog preterane koincidencije između njegovog prezimena i njegovog takmičarskog karaktera, i pametovanja, dobro poznatog svima. Sigurno, pomislio sam, ovaj čovek ima tako bednu ličnost da nije pronašao ništa bolje oči sopstvenog prezimena da bi definisao svoju formu postojanja. Ali, u sledećem trenutku takođe sam pomislio da to nije stav s kojim treba da uđem na terapiju kod mog zeta, ma koliko me je reč „Adelantado“ pri svakom pogledu, iznova navodila na smeh.

- Dobro veče - rekao je beli mantil koji se pojavio na vratima.

Kad sam pogledao mantil, i razmislio o njegovoj mogućoj upotrebljivosti na psihijatrijskoj terapiji (kao da bi

depresije pacijenata mogle da isprljaju odeću), podigao sam pogled i susreo se sa licem devojke koja me je gledala pogledom karaktrističnim za nekoga ko mora da prekine čitanje časopisa „Deset minuta“.

— Dobro veče - rekao sam, došao sam da vidim doktora Adelantada.

Devojka je na trenutak delovala sumnjičavo. Moje uzbuđenje bilo je ogromno. Bilo je izvan mene, i reži koje sam izgovorio u nastavku nisam mogao da preposoznam kao svoje.

- Izvinite, rekao sam, možda sam malo poranio⁶ izgleda da sam poranio Deset Minuta.

Devojka je, razumno, zaključila da su moje dve povezane šale bile toliko loše da je najpametnije bilo ignorisati ih.

- Nije tu, rekla mi je - danas ne prima pacijente.

- O, divno, doći ću ja onda nekog drugog dana - rekao sam toliko postuđen svojim šalama da mi nije trebalo više od pola sekunde da se okrenem i strpam u lift koji se nalazio desno od mene.

Bio sam toliko nervozan da nisam ni primetio da se nalazimo u prizemlju i da zapravo nisam ni došao liftom. Pritisnuo sam dugme za prizemlje, ali lift se nije pomerio. Video sam na pločici koja se nalazila iznad, dugmeta da je reč o liftu Šindler, čime je, prvi put u mom životu, bila potvrđena jedna od omiljenih teza moga oca: daje Šindler u pravoj dekadenciji. Ali, u tom trenutku, medicinska sestra je otvorila vrata lifta i pokazala mi da grešim.

- Idete li napolje? - pitala je, i pre nego što sam shvatio pokazala mi gde su vrata, tačno ispred nas.

- Da, naravno - rekao sam, dok mi je krv jurnula u obraze i uši, i dodao da bih se osećao opuštenije: - Recite doktoru da sam dolazio, i da... dobro, da sam se radovao što ću ga videti ali ne verujem da ću moći da dolazim ponovo, ja sam moj zet, mislim njegov zet Rodrigo, od njega.

- A to ste vi?

- Da, to sam ja, uvek sam bio ja.

Devojka me je pozvala unutra pokretom glave.

5 Adelantado (španski) - napredan, koji ide ispred, koji n&<- ranije, (Prtm, prev.)

6 Igra reci - *adelantado*, u ovom slučaju, znači *poraniti* U'ri

- Ponedjeljkom ne prima pacijente, ali pošto se radi o vama...

Uvela me je u malu čekaonicu i zatvorila vrata kroz koja je izašla. Ostavila me je samog u toj prostoriji, koju sam zamišljao kao ispunjenu patnjom i rugom koje lebde u vazduhu. Seo sam na jednu od dve sofe, noge i leđa su mi utonuli u jastuke defor misane od tolikih ljudi koji su sedeli na njima. Osvrnuo sam se. Istina je da mi stvarno deluje čudno to što psihijatri imaju i čekaonicu, deliš prostoriju s drugim pacijentima, možda sretne nekog poznanika i onda mu priznaš da patiš od neke fobije ili manije gonjenja.

Unervozio sam se. Ustao sam i šetao po sobi. Verujem da je jedina svrha čekaonica kod lekara ta da idu na živce pacijentima. Na taj način se još više nameće autoritet doktora, koji te, vedar suzdržan, čeka s druge strane stola svojih konsultacija. Ponovo sam se usredsredio na kolekciju gravura koje su visile na zidovima. Iz radoznalosti sam otkačio jednu od njih i okrenuo je da pogledam pozadinu. Tako sam potvrdio ono što mi se činilo očiglednim već na prvi pogled: tako nesavršen ram, loše urađen i pogrešnih dimenzija nije izrađen u radnji moje žene. Na etiketi je pisalo *Ramovi Koredor*, a to je Patina konkurencija, ta velika radnja u ulici Arturo Sorija koja je prodavala svima u tom kraju i zadavala tolike glavobolje mojoj ženi i njenim saradnicama. U jednom trenutku, moram priznati, sve sažaljenje koje sam osećao poslednjih dana prema mom zetu (kao i uzbuđenje koje me je bilo obuzeto u poslednjih nekoliko minuta) nestalo je bez traga. Ovo znači da je moj zet, kad je otvorio ordinaciju pre nekoliko godina, bio u stanju da odnese ove gravure kod konkurencije, gde su kvalitet materijala i obrade bili znatno lošiji, a i nije dobio popust koji bi imao kod Pati. Gnev, u vidu kapi znoja, klizio mi je niz leđa, i otišao sam tako daleko da sam počeo da mislim da je možda ovde reč o provokaciji koju je smislio Ernesto, s jednim ciljem da me dovede u takvo duševno stanje koje bi me činilo prikladnim za neki vid terapije. Odmah sam odbacio takvu ideju, razume se, i dok sam pokušavao da vratim gravuru na zid, otvorila su se vrata i pojavila se Ernestova intrigantna faca.

- Rodrigo - rekao je - kako smo?

- Ja dobro - rekao sam, pruživši ruku, ali slika je bila malo nakrivljena.

- Eh, ne brini. Sviđa ti se? Poklonila mi je jedna pacijentkinja. To je Nurijina prijateljica i pošto joj, naravno, nisam naplatio, donela mi je poklon. Vidiš, uramljena i sve. - Vidim, vidim - rekao sam i ne pokušavajući da se nosim sa sopstvenim jadom mojih prethodnih razmišljanja, ni sa nasmejanim licem svog zeta.

Ušli smo u njegovu kancelariju. Seo sam s jedne strane stola a on s druge, na veliku fotelju od crne kože.

- Kako ti se čini moj kutak? Bio si radoznao da ga vidiš, pretpostavljam.

- Da, da - rekao sam i posvetio se proučavanju onoga što me je okruživalo.

Kancelarija je bila prilično velika. Ernestov sto, na jednoj strani, pored francuskog prozora koji je izlazio na ulicu Ajala, zaklonjen spuštenim, metalnim žaluzinama, kroz koje je, nesumnjivo, Ernesto uživao da špijunira, koliko je to moguće, poput advokata, novinara i policajaca u američkim filmovima, za koje nema većeg zadovoljstva od ovog, posedovanja moći da na pola otvoriš prozor ka realnosti i posmatraš drugu stranu.

Na drugom kraju sobe bili su sofa i nizak sto. Sve je bilo preterano sređeno i čisto. Pretpostavio sam da je sam Ernesto bio odgovoran za toliku lepotu i zamislio ga kako, u pauzi između dva pacijenta, prelazi krpom preko stola a pajalicom preko slika i polica. Biljaka je bilo na sve strane, kao što sam mogao i da pretpostavim. Ovaj čovek je toliko voleo botaniku da me je začudilo što umesto tepiha nema pravi prirodni travnjak. Ali čitava površina njegove kancelarije bila je nakićena fikusima, palmama i drugim vrstama sobnog cveća čija imena, nadam se, neću nikad naučiti. Ernesto mi je jednom prilikom rekao da lišće biljaka treba čistid pivom da bi imalo sjaj. Zamišljao sam i kako, dva minuta pre mog dolaska na terapiju kod njega, naoružan pamučnom krpom umočenom u pivo, pažljivo glanca svaki list svojih biljaka.

Pogledao sam Ernesta, koji je sedeo u svojoj fotelji, i primetio sam da postoji još jedan deo sobe, možda još jedna biljka koja čeka da je neko zaliva i čisti joj lišće pivom. Pomislio sam kako već nekoliko minuta sedimo u tišini, pa sam prekrstio noge, nakašljao se i ponovo ga pogledao. Ernesto me je fiksirao pogledom, oslonivši bradu na palac i kažiprst desne ruke, ali nije delovalo kao da će progovoriti, kao da je želeo da pokaže da ga tišina ne plaši (niti bilo šta drugo što bi moglo da se desi ili izgovori na ovoj seansi), i da je on taj koji određuje vrene i vlada situacijom.

- A tvoja žena? Kako je? - rekao sam kad sam već počeo da gubim živce.

Ernesto nije odgovorio. Gledao me je u oči i ja sam se naterao da izdržim njegov pogled, bez reci, pošto sam bio besan jer, na ovaj način, on je taj koji određuje red po kom se stvari ovde odvijaju. Ali

Ernesto se nije uplašio ni mog pogleda ni tišine, ostao je nepomičan s bradom oslonjenom na ruku, dok su mu grane jedne od biljaka prekrivale uši.

- Dobro, već znaš - na kraju sam prihvatio svoj poraz - došao sam zato što si mi ti to rekao, ali znaš i sam da meni ovo sa dugmadima uopšte nije bitno.

- Dobro - rekao je Ernesto uključivši se. Uzeo je olovku i papir i pogledao me. - Daj mi svoje podatke. Ime?

- Pobogu, Ernesto - rekao sam, brečnuvši se. - Nema potrebe da se igraš doktora sa mnom. Već si upoznat sa svim mojim podacima do detalja.

Ernesto je vrteo olovku između prstiju.

- Vidiš, Rodrigo, ako želiš da ideš na terapiju kod mene, moraš da me poštuješ. Da li si došao da se izlečiš ili da časkaš na terapiji?

Kakvo nepodnošljivo stvorenje! Samo moja sestra Nuriya mogla je da se uda za nekog takvog.

- Da se izlečim — rekao sam.

- Dobro, u tom slučaju moramo držati određenu distancu. Nismo prijatelji, ni rodbina, ni kornšije. Mi smo lekar i pacijent. To je pravilo broj jedan, jel jasno?

-Da.

- Reci mi svoje ime - rekao je, ponovo se naoružavši olovkom.

- Rodrigo Montalvo Leteijijer.

- Godište?

- Izvinite na trenutak, doktore. Ako je to pravilo broj jedan, koje je pravilo broj dva?

- Pravilo broj dva glasi da pacijent nikad ne prekida doktora, da pacijent uvek prati instrukcije koje mu da lekar, zato što, iako pacijent misli suprotno, doktor uvek bolje zna. Dogovoreno?

- To je malo agresivno, zar ne? Kada bi jednog dana hteo da kupiš lift, morao bi da budeš upućen, čoveče.

Sad se Ernesto ponovo zavalio u naslon svoje fotelje.

- Biću iskren s tobom, Rodrigo. Ovo radim iz prijateljstva. To što ti imaš je fobija, kao i svaka druga, i bilo koji psiholog bi mogao bi da te leći. Ali, pošto znam da ti uopšte nećeš da i kod psihologa, želim da te lečim ja.

- Zahvalan sam ti na tome.

- Nemoj da mi budeš zahvalan. Smatram da je posao psihijatra da ponudi svoju pomoć, pre nego što je pacijent sam zatraži.

Već sam vam rekao da je jedno od tipičnih obeležja psihijatar razglabanje o sopstvenoj kompetentnosti.

- U redu. Poštovaću pravila - rekao sam. - Ako hoćeš znaš koliko imam godina, imam trideset i sedam.

- Dobro - rekao je Ernesto. - Ovo ti je prvi put da dolaziš kod psihijatra, je l' tako?

Ernesto je nešto zapisao na papir i ponovo me pogledao.

- Videćeš, fobije, kao tvoja od dugmadi, manifestuju se u vidu naizgled bezrazložnog i preteranog straha od nečega, neke stvari, neke situacije, čega god. Uglavnom, i sam pacijent prepoznaje svoj strah kao apsurdan, bez veze sa stvarnom opasnošću, ali ne može da ga pobedi.

- Dobro, zapravo...

- Dobro - Ernesto je podigao ruku da me prekine i nastavio da objašnjava - iza ovakve fobije uvek se krije neki emocionalni konflikt, a posao terapeuta je da ga izvuče na svetlost dana. To je ono što ću da radim s tobom, potrudicu se da rastumačim konflikt zbog koga osećaš averziju prema dugmadima. Žao mi je, ali moram da čeprkam malo ovde unutra - rekao je pokazujući svoju glavu.

- Misliš na nešto unutra, u mojoj glavi? - rekao sam pokazujući na svoju.

Ernesto je potvrdno klimnuo i otvorio neke fioke u stolu. Počeo sam da se kajem što sam došao na ovakvo mesto.

- Ernesto.

- Šta?

- Da li je moguće imati fobiju od određenih ljudi?

Ernesto je izvadio plastificirane table iz fioke i pogledao me.

- Ne brini se zbog toga, Rodrigo, ja ću se angažovati da procenim tvoju fobiju.

Spustio je table na sto i namestio ih tako da sam mogao jasno da ih vidim.

- Vidi, sad ćeš da se koncentrišeš na svaku od ovih tabli i da mi kažeš što osećaš.

Pokazao mi je tablu sa crnim kvadratom u centru, samo to.

- Šta osećaš?

- Ništa

- A sad? – pitao je, pokazujući mi jedan crni pravougaonik.

- Ništa.

Pokazao mi je trougao.

- Ništa.

Romb.

- Ništa.

Šestougaonik.

- Ništa.

Krug.

Pogledao sam Ernesta.

Njegovo lice virilo je iza table. Imao sam potrebu da se nasmejem.

- Šta sad osećam?

- Da.

- Da se igramo deliba.

- Molim?

- Izvini, ali ovo je stvarno patetično.

- Ne, ne, baš je dobro, oraš da kažeš šta osećaš, spontano.

Osetio sam izvesno olakšanje zato što me psihijatar nije osuđivao.

- Da li si primetio da si pogrešio? Pobrkao si slogove.

- Ja?

- Da, ti.

- Ma šta kažeš?

- To što čuješ.

- Ma nisam ja pobrkao nikakve goslove, Ernesto.

- Vidiš?

- Šta je sad?!

- Ponovo si pogrešio, a to i jeste poenta testa, ustanoviti moguća pogoršanja povezana sa određenim šablonima. Obrati pažnju na to da, onog trenutka kad sam ti pokazao ovaj oblik, krug, unervozio si se i počeo da grešiš u govoru - Ernesto je bio tako zadovoljan da sam u jednom trenutku pomislio da će početi da lebdi po sobi, poput nekog aerostatičnog balona. Ovakvi ljudi koji smatraju sebe superiornim umiru od sreće kada uspeju da pronađu dokaz za neke od svojih inteligentnih teorija. Želja za smehom me je prošla, naravno.

- Ernesto, taj krug me ni najmanje ne dotiče. Ne želim da te uvredim, ali ono što me iritira je taj sumanut test kom si me podvrgnuo.

- Rodrigo, molim te, ne zaboravi pravila koja si prihvatio.

Brzom brzinom je izvadio novu tablu. To je bio jedan sivi krug sa debelim crnim tragom oko njega.

- Reci mi šta osećaš, brže.

Duboko sam uzdahnuo i progurao pljuvačku.

- Osećam želju da plačem, osećam želju da sedim sa mojom ćerkom i da zajedno ljuljamo njene lutke bliznakinje, osećam želju da budem u bašti sad kad je tišina, ili na dušeku na naduvavanje nasred mora, ili u tržnom centru jedući treći mlečni sladoled. Više bih voleo da se nalazim na bilo kom drugom mestu nego ovde, više bih voleo saobraćajni krkljanac, sahranu, avionsku nesreću, nego da i dalje *prtim* ovo. Molim te da već jednom završiš, *lomim* te, jebiga, molim te, na kraju ćeš *stopići* ono što želiš...

- Očigledno je, Rodrigo, ne trudi se da to negiraš.

- Dosta više, učuti bar jedan *plokreti* put!!!

Mislim da nikad u životu nisam tako vikao. Lišće biljaka i dalje je drhtalo od jačine mog glasa.

- Radi se o torne da me mučiš i, naravno, *koka*. onda da se ne *nevriram*?. Sranje, više ne umem ni da govorim, mora da si *oduvlješen*.

Moram priznati da je ovo bio jedini trenutak u kom je Ernesto pokazao svoju profesionalnost. Zavidljivo, uspeo je da se ne smeje mojim recima i ostao je staložen.

- Ne očajavaj, Rodrigo. Sad bujaju veoma jake emocije povezane sa ovim šablonima i

moramo da ih
dešifrujemo.

- Možeš da me uhvatiš za jaja, eto ti - bio sam stvarno prost.
- Želiš da napravimo pauzu?
- Da bi me uhvatio za jaja? Ne, želim da sad završimo.
- Treba da budeš zadovoljan što si došao, Rodrigo, iza ovog problema sa dugmadima zapravo se krije mnogo ozbiljniji problem.
- Prezadovoljan sam, ali sad odlazim.
- Evo sad ćemo, odmah, ali reci mi, ova blaga parafazija⁷ koju si upravo ispoljio, da li ti se to već nekad desilo?

Očigledno, počelo je da mi ponestaje snage u svakom pogledu. Psihijatar me je razbijao, prelazeći od spolja ka unutra onoga što bi moglo biti moj les. Više u meni nije ostala ni trunka besa, mržnje ili prezira. Sada sam se pretvorio u slabost, strah, stid. Na kraju ne samo da sam imao problem s besom prema dugmadima, nego sam ponovo počeo da mucam. Pretpostavio sam da će sjeđeci korak biti da mi dijagnostifikuje rak.

- Parafazija? - prozborio sam piskavim glasom, isprepadan da i sam izgovor ove reči može da mi pogorša stanje, koje je i ovako bilo zabrinjavajuće.

- Da, nije to ništa, silabičke parafazije kao stoje ova tvoja lateralni su problem koji je česti pratilac disleksije. Ali, najčešće je u pitanju blago oboljenje koje ne mora biti povezano sa moždanom lezijom. Reci mi nešto, da li se sećaš, jesi li imao neku vrstu problema tokom školovanja kad si učio da govoriš i pišeš? Znaš i sam da je disleksija osnovni uzrok zaostajanja u školi.

Glavni razlog zaostajanja u školi. Ova rečenica mi je skrenula pažnju, Nikad neću razumeti kako može postojati više od deset različitih stvari koje su glavni uzrok zaostajanja u školi. Kad je reč o meni, trebalo bi ih sve ujediniti, jer kod mene nije bila reč o zaostajanja u školi već o pravoj paralizi. Najviša ocena koju sam dobio u mojim školskim danima bila je dobar 3 iz fizike, i to samo zbog očevoeg interesovanja za čekrke za lift. U svakom slučaju, da budem iskren, ne bi me baš obradovalo da mi dijagnostifikuju neizlečivu disleksiju i da se ispostavi da je to glavni uzrok mog zaostajanja u školi.

- Nisu mi nikad ništa dijagnostifikovali, uvek sam perfektno čitao i govorio.

- To nije istina, Rodrigo, kao što smo se upravo uverili. U stanjima emotivnih previranja menjaš red slogova, čak reći, i to moramo da ispravimo. Sem toga, ovo nije prvi put da primećujem tako karakteristične parafazičke alteracije u tvom govoru.

- Imaš i ti druge neke alteracije pa ti ja ne govorim da operišeš mozak. *Zašto* me ne ostaviš na miru? Grešim samo kad me ti navodiš *da geršim*. Tako da ja odoh, ne znam ni zašto sam dolazio ovamo - rekao sam, ali kad sam krenuo da ustanem, primetio sam onaj Ernestov pokret. Zavalio se u fotelju i fiksirao me pogledom, gledajući me pravo u oči.

- Kako god želiš. To je tvoja odluka.

Zeleo sam da odem. Moja odluka je bila da odem. Ali nisam bio siguran, a kad nisi siguran uvek uradiš suprotno od onoga što želiš da uradiš. Kad upadnem u saobraćajnu gužvu u Madridu i premišljam se između dva moguća puta, uvek izaberem onaj koji smatram lošijim. Ne znam zašto, čudno je to. Ali kad dođe trenutak odluke, ona mogućnost koja mi deluje kao lošija odjednom me privuče nekom čudnom snagom. Već sam rekao da bi se to moglo nazvati fatalnošću: kad se nađeš na ivici jame, padaš najdublje moguće.

Ostao sam u tišini nekoliko sekundi, dok fatalnost opet nije nastupila.

- Objasni mi šta je to što imam, samo mi objasni - rekao sam - ali nemoj da mi pokazuješ.

Ernesto se nakašljao, ponovo se nalaktio na sto, izvadio parče papira i skinuo poklopac svog pera marke waterman.

Moje gađenje bilo je ogromno kad sam shvatio da, suprotno svim mojim nadama, Ernesto nije zaboravio na prokletu dugmad.

- Videćeš. Došao si kod mene na terapiju da pokušaš da se rešiš fobije od dugmadi - napisao je reč FOBIJA na papiru - a ispostavilo se da sad pričamo o drugim, različitim smetnjama kao što je parafazija

⁷ Parafazija je poremećaj govora ispoljen u nevoljnom, nesvesrto pogrešnom izgovaranju reči, odnosno zameni slogova i čitavih reči, ili u deformisanju poznatih reči. (Prim. prev.)

- sad je pribeležio reč PARAFAZIJA na papirić i pogledao me podigavši obrvu, kao što to čini mačak Arnold kad me uhodi sa televizora. Ali dobro, ono što još ne znamo jeste da li su te dve pojave na neki način povezane u tvojoj psihi, Nije baš slučajno, Rodrigo, da je cirkularni obrazac, baš taj sa dugmadima, probudio u tebi te epizode parafazije. Verovatno postoji uska veza između obe smetnje - nacrtao je elipsu oko reci FOBIIJA i drugu oko rći PARAFAZIJA i objedinio obe elipse sa dvosmernom strelicom - i mi moramo da dijagnosifikujemo na koji su način povezani. Smatram da ne možemo da tretiramo jednu bez druge.

Napravio je pauzu, ili se bar meni tako učinilo. Možda to i nije bila pauza, možda je već bio završio. Podigao sam pogled s papira i pogledao u Ernestove usne, da vidim da li će dodati još nešto.

- Predlažem da počnemo da lečimo parafaziju, koja me sad više brine - rekle su usne. - Dijagnostifikovati je, definisati i posle adekvatno lečiti. To bi moglo da potraje nekoliko meseci.

Ernesto me je pogledao, poklopio svoje penkalo i lupnuo po stolu. Onda je ustao i prišao mi, obišavši sto.

- Jesmo li konačno završili? - pitao sam, takođe ustavši pre nego što bi psihijatar mogao da sedne na naslon moje fotelje, što mu je jedna od užih specijalnosti. Ernesto me je uhvatio za rame.

- Ako se slažeš, Rodrigo, proučiću tvoj slučaj i sastaviti izveštaj, na osnovu kog ćemo doneti odluku,

- Dogovoreno - rekao sam preznojavajući se.

Ernesto je otvorio vrata kancelarije i pružio mi ruku u trenutku kada je izgovarao moje ime, na način na koji se, kako je on zamišljao, pozdravljaju predsednici vlada.

- Rodrigo.

- Doktore Adelantado - rekao sam, takođe pruživši ruku.

- Baš duhovito - rekao je vrativši se na svoje mesto. - Susana će ti otvoriti vrata.

Izašavši na ulicu, odlučio sam da prošetam kroz park Retiro, nedaleko odatle. Kupio sam slane semenke i grickao ili dok sam hodao. Svaka semenska koju bih stavio u usta bila je jedna misao. Svaka kap koju bi ribice u jezercem izbacile svojim praćakanjem bila je jedna briga. Svaki kamenčić koji bi mi se zabio u cipelu jedan nemir. Svako kijaanje prouzrokovano alergijom bilo je loš znak. Zašto su demoni udesili da dođem na terapiju kod ovog imbecila od mog zeta? Kakvu sam to potrebu imao da saznam da sam fobični i parafazični bolesnik? Zar nisam bio mnogo srećniji pre nego što sam otkrio ove poremećene činjenice o mojoj ličnosti? Zašto su demoni učinili da otvorim svoju glavu, i to ni manje ni više nego pred mojim zetom Ernestom? Šta sam dobio, ili ću dobiti u budućnosti, otvarajući rnu se na ovaj način? Ko mi garantuje da neće otići i sve ispričati Nuriiji ili iskoristiti to u svoju korist ili se naslađivati tirne? Zar ne postoji neki pisani zakon u kom piše da su poslednje osobe pred kojima treba otvoriti glavu, ovim redom: zet, komšija, neurohirurg? Zar Ernesto nije opasno ispunjavao dva od ovih uslova?

Semenke, ribice, kijaanje. Pitanja su se gomilala u mom umu. Nervoza je rasla, zgroženost takođe. Nisam želeo da vidim Ernesta do kraja života. Što sam više mislio na njega, bilo mi je sve gore. Jednom prilikom, pukom slučajnošću, kroz misli mi je prošla slika jednog dugmeta i, na veliko zadovoljstvo riba, ispovraćao sam u vodu sve semenke koje sam pojeo. Na putu do kuće, reci su počele da se vrte i čitave *coni* nije bilo *čanina* da ih sredim.

Vilo je bodratno.

4.

Kada mislim na parafaziju, postajem parafazičan i predstavlja mi užasan napor da držim *goslove* u redu, kažem, na primer, „sumerparker“ umesto „supermarket“. Ponekad mi se ovo dešava i sa redom reci pa kažem, na primer, „me stomak boli“ kad, očigledno, želim reći „boli me stomak“. U drugim prilikama ume da bude i gore i dešava mi se da izmešam slova ili slogove između više različitih reci. Kad kažem „Napetno sam užas“ zapravo želim da kažem da sam užasno napet.

Međutim, kao što rekoh, ovo mi se događa samo kada razmišljam o parafaziji ili kada me neko podseti da sam parafazičan. Zbog toga ne želim više da se bavim ovom temom jer mi je sve gore. Ako potpuno zaboravim na parafaziju i duže vreme ne grešim, onda teško da će mi se desiti *fagopresim*, jebiga, pogreširn. Narednih dana, nakon posete Ernestu, nisam bio tako loše. Doduše, otrov parafazije se neizlečivo raširio po mom teiu, ali isto tako, izvesnost da više nikad u životu neću morati da kročim u ordinaciju slične osobe ispunjavala me je osećajem blaženstva. U svakom slučaju, trudio sam se da ne govorim previše da ne bih zaglibio i onda se opterećivao tim problemom, tako da sam večeri uglavnom provodio u podrumu sa svojom maketom vozova. Želeo sam da budem što dalje od Ernesta. Nisam želeo da ga slušam kako kosi travu. Nisam želeo da ga vidim kako hoda ulicom pre večere. Nisam želeo da noću primetim plavičasti odblesak njegovog televizora. Tih večeri, moja ćerka Belen mi je pravila društvo. S njom, dok sam joj objašnjavao kako funkcionišu skretnice ili semafori, uspevao sam da potpuno zaboravim na svoju parafaziju. To je mir kakav prenosi dete.

Četiri dana nakon moje posete Ernestu, što znači sledećeg petka, stigao je izveštaj o mojoj fobiji i parafaziji. Petkom moj otac i ja završavamo s poslom u podne i odlazimo kući na ručak. Parkirao sam terenac ispred kuće mojih roditelja. Moj otac, nakon što je s naporom izašao, zastao je na trenutak, oslušnuo nešto i pogledao me s pakosnim osmehom. Rekao je: - Slušaj.

Ugasio sam auto. Iz Nuriijine kuće dopirao je zvuk obilnog slapa vode koja pada s velike visine. Ernesto je punio njihov bazen, odmah sam znao.

- Gospodin Perfekcija se sprema za leto - rekao je moj otac, koji je, nakon što me je pozdravio u stilu Džona Vejna, ušao u kuću.

Saučesništvo u očevom i mom odnosu je, na nekim poljima, bilo ogromno, ali ni na jednom tako kao u načinu na koji smo doživljavali Ernesta, našeg voljenog suseda, zeta i psihijatra. Ispunjavalo me je zadovoljstvom to što ga moj otac zove Gospodin Perfekcija, naročito u jednom ovakvom trenutka, tako osetljivom za mene.

Zadovoljno sam se nasmejao i odvezao kolima do kuće. Zaista je to punjenje bazena početkom maja dosta govorilo o ličnosti Gospodina Perfekcije. Ernesto mora da bude metodičan, uredan i uvek prvi u svemu. Predostrožan je toliko da ti se smuči. On je od onih ljudi koji kada počne leto, sklanjaju zimsku garderobu u drugu sobu, a kad poene zima, prebacuju letnju garderobu u tu drugu sobu. Što znači da on pola godine provede u premeštanju garderobe i šetanju od ormana do sobe da bi uzimao sklonjene stvari. Sumanuto ali istinito. Ja verujem da je u Ernestovom kockastom umu leti uvek podjednako toplo (leto-toplo) a zimi uvek jednako hladno (zima-hladno), pa on ne može da pojmi, na primer, da je moguće da se u avgustu noću temperatura spusti ispod petnaest stepeni. Ima ljudi kojima to što su preživeli četrdeset i nešto zima i četrdeset i nešto leta ama baš ničemu ne služi.

Na kraju krajeva, mogao bih danima da pričam o Ernestovim manijama, ali ne želim da se nerviram. Dobro, reći

ću još samo jednu stvar. Ako vam ne kažem, izjedaće me: Ernesto je jedina osoba koju poznajem koja ne plaća porez poslednjeg dana roka. Mislim da je jednom platio čak mesec dana unapred. Mislim da je sad sasvim dovoljno.

Božične kolače kupuje u oktobru, to bih takođe želeo da kažem.

I tako sam ja ubacio auto u garažu, ugasio motor i uvredio psa Arnolda, koji je zapravo mačka, i koji je nastavio da laje na mene sa svog stuba. Da budem iskren, to me je malo začudilo pošto mačak Arnold obično prestane da laje kad ugasm motor, ali brzo sam shvatio šta se dešava. Stvar je bila u tome da nam se psihijatar opasno približavao i, nesumnjivo, nosio nešto u rukama. S pojavom psihijatra, moje fobije i parafazije su eksplodirale, ako tako može da se kaže, želeo sam da i ja počnem da lajem.

- Rodrigo - rekao je Ernesto odlazeći - moraćeš da napraviš ključaonicu za poštansko sanduče,

jednog dana će vam ukrasti pisma.

- Dobro, dobro, ništa se *bri ne tini* - rekao sam.

Pokupio sam izveštaj iz sandučeta (pismo bez pečata i sa memorandumom Psihijatrijske klinike doktora

Lopesa Adelan-tada) i odneo ga u kuću. Odneo sam ga u podrum i otišao da jedem, iako, naravno, nisam mogao ništa da okusim. Verujem da se svi slažemo da nema užasnijeg iščekivanja od čekanja medicinskih rezultata. U ovom slučaju bio sam tako siguran da će vesti koje me očekuju biti pogubne da mi je bilo draže da sačekam popodnevni odmor pa da se, sam, suočim sa tužnom sudbinom meni namenjenom. Dobro, sad malo preterujem.

Posle jela, Pati se vratila u radnju a ja sam se zatvorio u podrum. Pokrenuo sam voz, AVE voz, koji je obrnuo nekoliko krugova pre nego što sam otvorio koverat. Unutra, dva velika kucana dokumenta puna podvučenih reci čekala su da ih pročitam. Toliko sam bio nestrpljiv da nisam bio u stanju da pročitam sve redom. Preletao sam pasuse. Počinjao od početka pa od kraja, tako da kad bih stigao do sredine nisam razumeo ama baš ništa. Je li ovaj izveštaj mnogo težak ili sam ja toliko nervozan? Obrnuo sam još nekoliko krugova AVI vozicom pa pokušao ponovo. Izgleda da se prvi deo izveštaja odnosio, uz gnusno trabunjanje i procene s kojima se nimalo nisam slagao, na ono što se dogodilo pre neki dan na terapiji. Sudeći prema izveštaju, to jest, sudeći prema Ernestovoj neuravnoteženosti, ja sam imao akcese, sinkope, paroksizme, napade besa i patio od ozbiljne duševne neuravnoteženosti. Divno.

Drugi deo izveštaja bio je nezaboravan. Još ga povremeno čitam, zaprepašćen. Izgleda da me je čekao nervni

slom, ukoliko odmah ne počnem s terapijom. Bila je to jedna jada učena, na mnogo detinjastijem nivou od izjave moje ćerke Belen da me više nikad neće voleti ako joj ne budem dao da jaše konjica. Sem toga, da stvar bude još strasnija, psihijatar ju je ispunio nerazumljivim recima koje su - uveren sam - većim delom izmišljene, Jadničak je glup ko točilo. Ne znam zašto oseća potrebu da mi priča o *Brokavim afazijama, senzorno-transkortikalnim afazijama, anomičkim manifestacijama i verbalnoj fluentnosti*. Mislio je da ću početi da se tresem od straha kad budem video ove reči? Pa da.

A najgore od svega je to što je postigao svoj cilj i glavnu nameru: da počnem da se tresem.

U tom trenutku bio sam sasvim sam. Nije bilo ni Belen, ni Markosa, ni Pati pored mene. Ovaj izveštaj bio je isuviše važan, isuviše velik, isuviše težak da se nosim sam sa njim. Ako sam i dalje živ, trebalo bi da budem u stanju da reagujem, da iznađem neku vrstu odgovora pred zagušujućom drskošću tih papira. Odlučio sam da odem kod oca, jedine osobe sposobne da izvuče snagu iz slabosti čak i u najtežim situacijama.

Jedna od najboljih vrlina mog oca jeste to što je sposoban da ne stavlja zdrav razum ispred jakih i važnih osećanja, i zbog toga se obraćam njemu kad god mi je potreban neuobičajen savet. U mnogim situacijama, moj otac je osoba koja me najbolje razume (čak bolje nego Pati), možda zato što smo nas dvojica sličniji nego što se čini.

Sećam se jednoga dana, kada sam imao četiri godine, igrao sam se na tavanu, u nekoj vrsti ostave, gde se moj otac skrivao od Velike Francuske, dostojno otelotvorene u ličnosti moje majke, visoke, jake i šoviniste do srži. Kad bi se moj otac umorio od poredenja pariške i madridske linije prevoza, ili francuske i španske salate, ušao bi u lift (onaj isti lift koji je instalirao za penjanje iz garaže u spavaću sobu) i peo bi se na tavan, gde bi ga zabavljalo bilo šta, samo da to nema veze s njegovom sopstvenom ženom. Igrom slučaja baš je u tom periodu otac ugradio mehanizam zahvaljujući kom bi se lift nakon vožnje sam vraćao nazad na nivo -1, u garažu. Ne znam zašto je otac instalirao taj mehanizam, ali, znajući njega, mogu da pretpostavim da je jedini razlog bio to što nije bilo nijednog razloga da to ne uradi. Te večeri, dok sam se igrao, otac mi je rekao da ide da kupi neke namirnice i da ću i ja ići s njim kolima. Uzeo me je u naručje i, da bi me obradovao, rekao da ćemo se spustiti liftom, što inače nismo radili. Kad je stigao lift, otvorio je vrata i ušli smo, ali onda se moj otac nečeg setio, istrčao t ostavio me samog unutra. Zatim su vrata počela da se zatvaraju. Imao sam samo toliko vremena da vidim kako moj otac žuri do svog radnog stola, uzima neki papirić i trčeći se vraća ka meni, prekasno. Vrata su se zatvorila, a (što moj otac nije predvideo) mehanizam koji automatski vraća lift u garažu, aktivirao se i ja sam krenuo nadole, kao da je svet najednom poludeo i, urnesto da poslušam mog oca, kao dotada, odlučio da poslušam neku perverznu volju koja je htela da mi naudi. Počeo sam histerično da dozivam oca, a i on mi je vikom odgovarao:

- Rodrigo! Rodrigo! Nije ništa, ne pritiskaj nikakvo dugme! - bilo je prvo što mi je rekao.

Spustio sam se za jedan sprat i čuo očev izbezumljeni glas:

- Tu sam, Rodrigo, nije ništa!

Ali lift je nastavio da se spušta. U trenutku sam bio na sledećem spratu, i ponovo, sad još izbezumljeniji, glas mog oca je i dalje bio s druge strane.

- Maleni, i dalje sam ovde, ne bri...!

Nastavio sam da se spuštam dok lift nije stigao u garažu. Gurnuo sam vrata prestravljen, delimično uplakan i ugledao mog oca kako juri niz stepenice poput meteora i govori mi maltene bez daha:

- Evo me, tu sam... Vidiš kako nije ništa... To tako radi... Rodrigo!... Rodrigo!... Ali šta ti je?... Evo sad ću sam sebe da išamaram da me ne ubije osećaj krivice, Rodrigo, molim te!

Te iste sedmice, moj otac, kad se povratio, naredio je da se skine mehanizam koji je vodio garažu u lift, hoću reći, lift u garažu. Što se mene tiče, trebalo je da prođu dvadeset tri godine, da dođe vreme da ja imam decu, da bih umeo da cenim to što je moj otac učinio za mene tog poslepodneva, kada je trčao niz stepenice da bi mi bio blizu u svakom sledećem trenutku. I ja kad vidim Markosa ili Belen prestrašene pred svetom, pokušavam da ih ubedim da ništa ne može da krene po zlu, da je sve pod kontrolom. I ja pokušavam da budem uz njih kad stvari ne idu kako treba, iako sam ponekad vrlo blizu toga da me smatraju napornim.

Moj odnos s Nurijom ili majkom nikad nije mogao da se poredi sa odnosom koji sam imao s ocem. Ne kažem da je bolji ili lošiji. Jednostavno je drugačiji, zato što se moj otac razlikuje od svih (osim od mene), a i ja se razlikujem od svih (osim od njega) i zbog toga su kodovi po kojima se razvija naš odnos nepojmljivi većini smrtnika. Moj otac je čovek navikao da radi sve što poželi, bez razmatranja tuđeg mišljenja. Život mu je pokazao da je terati kontru tuđim savetima - tim tako razumnim savetima - nepogrešiva formula uspeha. Odluke, naizgled sasvim apsurdne (nadrealistične, da upotrebim izraz moje majke) jedna po jedna, dovele su ga do stvaranja enormnog kapitala, koji sada sigurno izaziva mučninu i vrtoglavicu njegovim savetodavcima. Nije obraćao pažnju ni na koga kad je odlučio da kupi polovinu Haimea Davile od njegovih naslednika, ni kada je odlučio da promeni ime firme, ni kada je odbio da preduzće bude pripojeno Sinctteru, ni kada je odlučio da odbaci poslednja dostignuća kad je reč o sigurnosti i brzini, zaštitni znak kompanije ostao je udobnost kabine (govorimo o sredini sedamdesetih, to su one reklame toliko kritikovane a tako isplative, u kojima se par ljubi u liftu dok ispod ide tekst „U našim liftovima nemate želju da pričate o vremenu“). Ne znamo šta bi bilo da je moj otac slušao mnogobrojne savetnike sa sve četiri noge na zemlji. Znamo šta jeste bilo zato što ih nije slušao i znamo da je tako moj otac dostigao suštinu dobrog funkcionisanja firme: uživati u radu. Onog dana kad sam dobio kancelariju pored njegove, mog prvog dana na mestu „šefa“ ili „gazde“, rekao mi je: „U liftu se govori o važnim stvarima. Sve što se ne može ispričati tokom jedne vožnje liftom nebitno je. Važno je da to imaš na umu.“ Ja sam mu odgovorio: „Ja pričam u liftu jedino kad se vozim sam.“ Moj otac se zamislio. „To je zanimljivo - rekao je - znao sam da ćemo se razumeti.“

Godinama kasnije, ponašanje mog oca, kad sam odlučio da mu pokažem dijagnozu koju mi je Ernesto ubacio u sanduče, i dalje je podrazumevalo određeni sistem prioriteta: mnogo iznad razuma i smisla, za njega su bila osećanja prema njegovom sinu, a njegov sin sam i dalje bio ja, isti onaj koji je ostao zatvoren u kućnom liftu kad je imao četiri godine.

Tako je bilo. Uzeo sam izveštaj, izašao iz kuće i prešao trotoarom dvadeset koraka koji su me odvajali od kuće mojih roditelja. Kad sam stigao do ulaznih vrata, gotovo nesvesno i automatski, kao da to nisam bio ja nego moje telo koje samo od sebe traži sigurnost roditeljskog ognjišta, naslonio sam se na vrata, uhvatio se za stomak, pa podigao ruku da dohvatim zvonu. To je bio pokret koji se ponavljao hiljadu puta u mojoj mladosti, kada sam stizao kući u zoru, bez ključa. U hodniku me je dočekala jeziva bela maska, htedoh reći, moja majka, koja je stavila neku masku od gline ili nešto slično na lice, dok joj je kosa bila umotana u peškir.

- Zdravo, mama - rekao sam i, kako mi nije odgovorila, ponovio sam - mama, znaš li gde je tata?

- Ha, ha,, ha - nasmejala se majka, muškim glasom koji nije bio njen. - Šta treba da ti pokažem da te uverim da ja nisam tvoja majka? - rekao je moj otac, za koga se ispostavilo da je osoba koja se krije iza apsurdne maske.

- Tata! Šta to radiš?

- Još si ti mali za te stvari, Rodrigo.
- Nisi valjda spopao novu pomoćnicu, tata?
- Ne, ne, samo sam joj tražio da mi stavi peškiri na glavu i da mi pomogne da vežem haljinu, ha, ha, ha - uhvatio me je on da za mišicu i povukao ka verandi. - Ali, pusti to, pusti to, hajde da odgledamo jednu partiju *tea pottinga* vode Norvežanke - moj otac je *ice packing* zvao *tea potting*.

Izašli smo zajedno na verandu, gde bi, kad je lepo vreme, moj otac izneo televizor, i zainteresovano posmatrali utakmicu između Norvežanki i Švedanki. Moj otac nije prestajao da ponavlja kako su Švedanke bolje, ali u potrazi za obrazloženjem njegovih reči, nismo odmakli dalje od slavne lepote Švedanki. U Ernestovom bazenu već je bilo vode dubine dve šake, pošto je zvuk mlaza sad bio dosta dublji nego u početku.

Kada se utakmica završila, otac je utišao ton na televizoru, prišao mi i, kad sam uspeo da obuzdam strah zbog još jednog susreta sa belom maskom s turbanom na vrhu, rekao mi je tihim glasom:

- Ti znaš zašto Ernesto voli da ovako rano puni bazen? Da bi oprao dno. To on voli, pa oni se nikad ne kupaju. Ha, ha, ha - smeh mog oca preklopio je zvuk vode. Njegov smeh je jači od bilo kakvog mlaza ili slapa koji se može zamisliti.

Želeo sam da ozbiljno razgovaram s ocem.

- Tata, pročitaj ovo - rekao sam, pruživši mu izveštaj. - Ne znam šta bi trebalo da uradim.

- Šta je ovo, sine? Poslednji put kad sam toliko čitao dobio sam napad angine pektoris.

- To je Ernestov medicinski izveštaj o mojim poremećajima.

Otac me je pogledao. Šta je video na mom licu? Sta je pročitao u mom pogledu? To ne znam, ali nešto jeste, pošto se ozbiljno bacio na čitanje. Nije prešao ni tri reda kad je izraz njegovog lica doživeo trenutnu transformaciju. Uplašio sam se. Ta bolna grimasa... Ta bolna grimasa prerasla je u najbučniji napad smeha u istoriji našeg predgrađa. Od tog trenutka, smeh i čitanje postali su nerazdvojni. Smehu moga oca nije bilo kraja, a moram da priznam da od određenog trenutka nije ni mome, pošto nema na svetu ničeg zaraznijeg od očevog isprekidanog grohota. Bukvalno smo zamalo popadali sa stolica. Dao bih pola svog života da Ernesto vidi šta nama predstavlja njegov izveštaj, - Vidi, vidi ovo - rekao je otac, i pročitao jedan deo izveštaja. „Smetnje kod mehanizama za verbalno izražavanje i razumevanje, kao i naknadno pogoršavanje kognitivnih funkcija, mogu dovesti ne samo do nekog oblika semantičke ili fonetske parafazije, nego i do ozbiljne afazije, opšte i teško lečive. Tužno je konstatovati, u toj fazi, potpunu odvojenost jezika od bilo kakve realne osnove, jezik dalje postaje prazan žargon bez smisla, običan automarizovani lanac izraza, suvišnih i ponavljajućih. Nedugo potom oralna ekspresija obolelog prelazi u srodne poremećaje kao što su: ekolalija (ili mehaničko ponavljanje reci sagovornika), palilalija (ili brzo ponavljanje jednog sloga ili reči sa progresivnim porastom jačine glasa) i logoklonija (ili grčevito ponavljanje sloga u sredini i na kraju reči). U završnoj, kliničkoj fazi, lingvistička artikulacija kao takva se konačno gubi, dok je smenjuje emisija bazičnih, isprekidanih grlenih zvukova, što najavljuje strašan terminalni mutizam, koji daleko od toga da je tiho smirenje, više je frustrirajući ishod događaja.”

Otac se još malo smeja, ali smeh je počeo da gubi na snazi. Želeo sam da nikad ne prestane da se smeje. Kad se smirio, rekao je:

- Ovaj tip je pravi blagoslov. Da njega nema, ko bi nas zabavljao?!

- Tata, šta misliš, šta da radim?

- Šta treba da radiš?

- Da.

- Ali, na šta misliš? Nije valjda da si se zabrinuo?

- Da, ne znam...

Salva smeha mog oca ponovo je protresla stolicu na kojoj je sedeo.

- Rodrigo, ako dozovliš da ti jedan šarlatan zagorčava život, onda nisi moj sin. Ernesto je kompletni ludak, zar to ne znaš?

- Da, ali...

- Ali ništa.

- A to s terminalnim mutizmom?

- Što je uopšte terminalni mutizam? Nova usluga Telefonije?

- Ne znam šta je to!
- E pa dosta. Ne zna ni Gospodin Perfekcija, ne boj se.
- Onda šta? Da bacim izvještaj i *pitem* svojim *udom*.
- A?
- Da li da ... - Osetio sam kako mi svi vitalni organi otkazuju. – Ništa – dodao sam.

Ostali smo u tišini. Moja pluća nisu imala snage da apsorbuju vazduh iz mog okruženja. Moj otac je kasnio s prikladnim odgovorom.

- Nećemo mu polomiti noge, Rodrigo, on je muž tvoje sestre.

Moj otac je tako brutalan da uspeva da te nasmeje čak i u kritičnim situacijama. Toliko sam se smejao, bilo je neizbežno. Srećom, uspeo sam da ponovo dišem normalno.

Otac je stao i pričvrstio pojas na kućnoj haljini. Pogledao sam na sat.

- Moram da idem da pokupi decu – rekao sam.
- Dobro, prepusti to meni, Rodrigo, već će mi nešto pasti na pamet. Važi?
- Važi.

Pre nego što je ušao u dnevnu sobu, uhvatio me je za mišicu i zagrlio me.

- Ubio me Bog ako se sad ispostavlja da si *tumav*, ili ti pak mutav, ha,ha,ha.

Potapšao me je po leđima.

- Smisliću nešto, ništa se ti ne brini – i ušao je u sobu kod pomoćnice.

Izašao sam iz kuće mojih roditelja: dekoncentrisan, stimulisan, ali, nažalost, i dalje zabrinut.

Kasno uveče, kad su deca već bila u krevetu a ja krenuo da pogasim svetla u dnevnom boravku, čuo sam tiho kucanje na vratima, veoma nežno. Pogledao sam kroz staklo sa strane i ugledao mog oca u beloj trenerci, kako se nervozno premešta s noge na nogu. Otvorio sam sa izvesnom dozom strepnje.

- Sta se dešava, tata?

Otac se brzo osvrnuo na obe strane i nagnuo se ka mom uvu.

- Znam šta ćemo da radimo.
- Sta? - nasmešio sam se.
- Ernesto je završio s punjenjem bazena.
- Da. Pa?

Nije mogao da sakrije osmeh ogromnog zadovoljstva.

- Mi ćemo da ga ispraznimo. To je lako, po sistemu povezanih sudova. Njegov bazen je dublji od mog, tako da ću ih spojiti jednim crevom i usisati. Videćeš kako će brzo ostati bez vode.

Moj smeh je bio takav da je otac morao da mi prekrije usta šakom da nas neko ne bi čuo.

- Kako ti se čini?
- Genijalno. Ne pada mi na pamet nešto još surovije.
- Još surovije?
- Ajde, idi na spavanje. Sutra ćeš mi reći ostatak.
- Do sutra - rekao je otac i, pre nego što je izašao bacio je sumnjičav pogled na senku na podu. Otkrio sam da je tamo bio Arnold, žvakao je neku sočnu poslasticu.
- Nešto si mu dao, tata.
- Dao sam mu jednu sardinu da ne bi lajao, nije poenta u tome da probudi narod.

Zatvorio sam vrata i osetio veliku zahvalnost prema ocu. Posle jednog teškog dana uspeo je da me stavi na spavanje u dobrom raspoloženju. A postigao je i da sutra ustanem još bolje raspoložen.

Bilo je sedam ujutru kad su Ernestovi krici probudili čitav komšiluk. U jednom trenutku, između snova, pomislio sam kako je Nuriya odlučila da jednom zasvagda završi sa životom svoga muža, što bi bilo sasvim opravdano, ali nije bilo tako. Pati i ja smo se nagli kroz prozor i ugledali Ernesta kako urliče i histerično hoda u praznom bazenu. Nuriya, u spavađci, posmatrala ga je s ivice. Ne mogu da negiram da sam osećao zadovoljstvo videvši ovo, iako sam istovremeno

smatrao zabrinjavajućim ponašanje mog oca, kao i dimenzije njegove iščašenosti. Nuriya je očito pokušavala da smisli neki umirujući argument, ali sudeći po Ernestovom odgovoru, to nije baš imalo efekta.

- UMUKNI, DRAGA, UČINI MI USLUGU I UČUTI! KAKO JE KOJI KURAC MOGLO DA PROCURI AKO NEMA NIŠTA. I VIDIS LI NEGDE RUPU? VIDIS LI PUKOTINU? NEMOGUĆE JE DA SE TAKO BRZO ISPRAZNI!

Izgleda da je Nuriya imala još nešto da doda, mada mi iza zatvorenog prozora to nismo čuli. Ali, odgovor jesmo.

- ODVOD JE ZATVOREN, JEBOTE! MISLIŠ DA SAM NENORMALAN?

Tri sata kasnije, Ernesto je otkrio da je bazen mog oca pun. Otac mi je ispričao da je upravo brižno čistio dno svog bazena, kada ga je Ernesto, u stilu Serloka Holmsa, pitao kad je punio svoj bazen, pošto nije čuo mlaz vode ni u jednom trenutku. Moj otac mu je rekao da ne voli da muči komšije bukom i da ga je zato punio vodom od dna, crevom. Ernesto nije imao drugog leka nego da učuti. Smatram da s tom svojom ograničenom inteligencijom on nije u stanju čak ni da posumnja da bi tako nešto moglo da se desi.

Nešto kasnije, kad sam se vratio iz kupovine u tržnom centru, deca su me spopala s pitanjima da li je pojava četrnaest sardina u bašti na neki način povezana s Ernestovim bazenom. Rekao sam da, očigledno, te dve stvari nemaju nikakve veze jedna sa drugom. Posle su mi rekli da Arnoldu nije bilo dobro i da mu se stomak naduo kao ragbi-lopta. Ponovo sam se setio dana kad je moj otac trčao niz stepenice četiri sprata da se ja ne bih osećao usamljeno u liftu.

5.

Igranje prodavnice, restorana i frizerskog salona tri su omiljene zanimacije moje ćerke Belen. U njenoj radnji, koju obično napravi pored ulaznih vrata na verandi, mogu se naći najrazličitije stvari, od jabuke do digitrona, od lutkinih čarapa do paste za izbacivanje mačjih dlaka. Jednom sam čak uspeo da nađem i tri očeve proteze za zube sa sve pozlaćenom žicom i plastičnim desnama. Kupio sam jednu protezu, platio pedeset i pet centi i zatražio mojoj ćerki da je uvijek kao poklon, naravno. U Beleninoj prodavnici stvari imaju cenu koju ti daš, a novac je isto toliko nevidljiv koliko i neopipljiv (on je samo pokret ruke, tako brz pokret prstiju nad ispruženim dlanom dčje ruke). Ali je pravilo -sve što kupiš uvijek se kao poklon, bila to konzerva pasulja ili časopis „Lekari bez granica“.

Kad sam uručio ocu poklon - njegovu protezu, on mi je, veoma uvređen, rekao da to nije njegovo i da je njegova proteza mnogo veća. Uzeo sam je vrhovima prstiju i potražio ćerku da mi da objašnjenje. Zatekao sam je kako našoj novoj pomoćnici iz Estremadure, Estrelji prodaje so i izmrvljeni hleb. Estrelja irna preko sto pedeset kila i, iako izgleda kao da joj je majka, ona je zapravo sestra naše prethodne pomoćnice Lus, one koju je moj otac neprestano spopadao. Estrelja je tako velika da kad usisava hodnik na spratu, moram da sačekam minimum deset minuta da izađem iz sobe. Poput velikog čepa koji je nemoguće zaobići. Jednom kad sam zakasnio na posao, dogodilo mi se da kao razlog navedem Estrelju i njen usisivač. Znam da pored zvuka usisivača nema šanse da me Estrelja čuje, a ako bih je dotakao po leđima da je dozovem, strah koji bih izazvao bio bi srazmeran njenoj veličini i sigurno bih dugo žalio zbog užasnog napora koji je potreban da se ona sprovede hodnikom i stepeništem, do garaže i kola hitne pomoći.

- Tata - rekla je Belen - šta želiš da kupiš?

- Želim da kupim Estrelju - odgovorio sam - da bi uvek mogla da nam sprema hranu.

Estrelja se nije ni nasmešila. Takva je. Srneje se samo ako neko padne na pod, ili stigne kući pokisao bez kišobrana, ili ako te vidi u pidžami ujutru pa ti kaže da je neka poznata ličnost umrla. Na dan kad je poginula Ledi Di pomislio sam da je Estrelja njena jedina naslednica.

- - Estrelja ne može da se kupi, tata - rekla je Belen. - Zar ne vidiš da nemam toliki papir za uvijanje?

Estrelja ni u ovome nije videla ništa smešno. Ponela je svoj paket mrvljenog hleba i paket soli i otišla da sprema belo meso viljaroj s pire krompirom, njen specijalitet. Pitao sam četku za zubnu protezu koju mi je prodala i ona me je uverila da je to Arnold izvukao iz đubreta komšija Nemaca koji žive preko puta. Moj zgađeni izraz lica ni najmanje nije uticao na moju ćerku. Pokupio sam odvratne proteze i izašao na ulicu. Čudnim razvojem stvari, nemačka proteza, da je tako nazovemo, završila je u kanti za đubre na suprotnoj strani, našoj, ali ovog puta zaštićena staklenom teglom da mačak Arnold ne bi mogao da nastavi sa svojim čudnim perverzijama. Ponovo u kući, ćerka mi je rekla da se staklene tegle ne bacaju u đubre, da one treba da se recikliraju, a ja sam joj odgovorio da ne znam da li se staklene tegle recikliraju ili ne, ali da sam siguran da se vilice nemačkih državljana ne recikliraju.

Sve sam ovo ispričao zato što smo Piti i ja, dan nakon što je moj otac ispraznio Ernesrov bazen, bili u kupovini u centra Madrida s decom i vratili se kući sa toliko torbi i tračeva, potpuno nepotrebnih, da sam imao isti onaj osećaj kao kad od moje ćerke kupim dve stotine apsurdnih sitnica pa čitav hodnik bude njima zatrpan. Razlika je u tome što kada je reč o mojoj ćerki, nakon trideset sekundi mogu da vratim sve što sam kupio (to jest, moram da vratim da bi mogla da ih proda i drugim klijentima, bio to ja ili neko drugi koga glumim), dok je u stvarnom životu to već malo teže. Istina je da Belenina politika tržišta, koja je vrlo inteligentna, nije zasnovana na ideji da ljudi kupuju ono što im treba, nego da ljudi kupuju tek da bi kupovali, zato što je kupovina zabavna, a o prodaji da i ne pričamo. Iako možda deluje kao glupost, ovo je veoma važno: mislim da nam u stvarnosti gotovo ništa što kupimo nije potrebno, ali to shvatamo tek kad dođemo kuci i uvidimo da ne želimo još jedne cipele za prelazili period, još jedan komplet sveca u obliku čamca, i još jednog gumenog dinosaurusu veličine čoveka. Smatram da bi bilo dobro kad bi bilo više prodavnica kao što je Belenina da možemo da zasitimo sopstveni kompulsivni konzumizam: kupiš neku stvar, jedno vreme živiš u iluziji da je tvoja (a to je bitno), i pre nego što stigne da ti dosadi, ti je lepo vratiš. Ono što je već teže primenljivo jeste model monetarne transakcije koji primenjujemo Belen i ja: iskreno, ne verujem da u bilo kom tržišnom centru u Madridu primaju kao valutu zamene taj treperavi dodir prstiju na dlanu.

Radi *se o* tome da smo, čim smo stigli kući, povadili iz kesa sve što smo kupili u centru, što je, moram priznati, za pohvalu, s obzirom na to da često samo bacimo kese u neki ćošak i mesecima ne pogledamo šta ima unutra. Onda smo sklonili kese s vidika i svi se žudno bacili na čitanje knjiga. Dobro, nije baš bilo tako, ali na trenutak sam živeo u iluziji da je naša porodica slična porodici pisca Sančesa Draga ili nekog sličnog. Zapravo, ja sam se posvetio gledanju televizije i razmišljanju o onome što se događalo prethodnih dana. Teško je objasniti, ali istina je da je pražnjenje Ernestovog bazena, koje je maestralno izveo moj otac, imalo veoma relaksirajući efekat na mene. Komičnost te situacije podsetila me je na jednostavnost svakodnevnog života, komšiluk i svet tako vrednih događaja, nedoslednih i veselih kao što je prebacivanje vode iz bazena u bazen. Bilo mi je svejedno da li sam fobican i parafazičan: sada sam se nalazio u očevom punom bazenu - na njegovom zadovoljnom licu dok je čistio dno, dovoljno smiren da znam da se moja afektivna sranja više neće javljati, da će zauvek biti ispod mnoštva situacija koje svakoga minuta preplavljaju naš porodični život, a i da se jave, od mene neće dobiti ni trunku pažnje. Osećao sam se kao pločica za *ice pncking* koja lagano klizi po ledu, dok joj se čudni štapovi *vodeni* Finkinjava sklanjaju s puta sa svim problemima koji bi mogli da iskrсну.

Povodom Ernestove lične tragedije s bazenom nije bilo nekih novosti. Ernesto je naručio da mu se provere zidovi (revizija koju radi svake godine pre prvog punjenja bazena tog leta), pumpe za čišćenje i filteri. S prozora moje sobe, pažljivo sam posmatrao pokrete tehničara i Ernestove vazdušne reakcije kad bi mu tehničari dali moguće objašnjenje, poput Nurijinog u onom trenutku, da je Ernesto ostavio otvoren odvod, jer, realno, to bi bilo jedino objašnjenje za tako brz, mada neopravdan odliv.

Sto se mene tiče, jednom kad su se vode vratile svome izvara, to jest, jednom kad je Ernesto, ne bez naglašene indignacije, odlučio da ponovo napuni bazen, doneo sam čvrstu odluku da se potpuno udaljim od psihijatra, da ga udaljim iz svojih misli što je više moguće. Ako je trebalo da ga pozdravim jer smo se sreli na ulici ili zato što bi došao da pozajmi naše grabulje, to bih uradio, ali na način na koji se pozdravlja bilo koji komšija, pa čak i ako je zet, prijateljski ali površno. To je to. Ništa od psihijatrije. Nisam prihvatao ni jednu jedinu reč koja ima veze s tim. Predmet je zapečaćen. Moj psihijatrijski odnos sa doktorom Lopesom Adelantadom okončao je njegov izdajnički izveštaj.

Sada su moji vozići ponovo bili u pokretu. Estrelja je i dalje pravila belo meso viljaroj jednom nedeljno. Pati je prodavala ramove. Markos je izranjavio kolena i sljuštio kraste. Gepardi i oklopnici držali su se svog prirodnog ritma. Belen je ponovo zatvorila svoju radnju i otvorila restoran. Dečko koji nosi novine, veran svojim običajima, nastavio je da ili baca u blato između dve hortenzije (što nije lako, zato što treba zavlatati novine na poseban način tako da se odbiju o zemlju i odlete udesno). Egzibicionista je revnosno intervenisao po borovoj šumici. Fabrika Herman Montalvo je poslednjeg meseca dostigla istorijske cifre. Finkinje su nastavile da pobeđuju Norvežanke i Šveđanke. Sve se odvijalo bez reda, mada nije bilo nijednog razloga za to. Dok se nije ponovo dogodilo.

Bila je subota ujutro. Deca su otišla da provedu dan u zabavnom parku, a Pati je to iskoristila da ode kod frizera. Bio je tako lep dan da sam odlučio da nisam ja ništa manje važan od Ernesta i Nurije, obukao sam kupaće gaće i izašao na verandu da se sunčam. Jeste da baš i ne volim da se sunčam, ali bio je to *prvi* relativno lep dan u sezoni i osetio sam potrebu da skinem odeću, izložim kožu vazduhu i uživam u osećanjima nespontanosti koju imaš kad se šetaš go po kući, ili u kupaćim gaćama. Ernesto i Nurija su od devet ujutru surfali po svom dvorištu, htediti reći sunčali, crveni kao prasići na ražnju. Ulje koje su mazali po telima svetlucalo je iza ograde i, što je još gore, širilo aromu kokosa i plavog patlidžana. Izvalio sam se na ležajku. Daska mi se usekla u leđa.

Proveo sam svega dva minuta na suncu kad je koža počela da me svrbi, znojio sam se, a glava me je tako zbolela da sam morao snažno da zažmurim da mi svetlo ne bi prolazilo kroz kapke. Shvatio sam da su neke stvari neophodne za sunčanje, a pomisao da ih potražim nametala se kao jedan logičan plan, privlačniji od gologlavosti. Nakon još malo golišavog hodanja i luftiranja tela, pokupio sam naočare za sunce, jastuče, roman Aga-te Kristi, katalog radnje sa kućnim aparatima, čašu punu dijetalne koka-kole s ledom i ogromnu kesu sa semenkama od suncokreta koje je Pari kupila pre dva dana. Sve sam to poneo đuturo, ali falila mi je još jedna stvar - šešir. Premišljao sam se da li da ostavim prvo ove stvari koje sam poneo ili da, s njima u rukama, nastavim da tražim šešir. Ovakve nedoumice često me spopadaju. Ponekad kad rasklanjamo sto posle večere, brojim koliko tanjira i čaša može da mi stane u ruke, da bih broj šetnji do kuhinje sveo na minimum. Stvar je u tome da sam ovog puta odlučio da budem jedna razumna osoba, ostavio sam stvari na ležaljci i nastavio potragu za šeširom, praznih ruku.

Tražio sam u spavaćoj sobi, u ormanima u hodniku, u deč-jim sobama, u prostoriji s vozovima, u ostavi, u garaži. Otvorio sam vrata kotlarnice, komodu u dnevnoj sobi, korpu na verandi. Šešira nigde nije bilo, izvesno je bilo da je nestao. Onda sam se setio ormana u predsoblju. To je bila jedina preostala mogućnost i, iskreno, najprihvatljivija. Otvorio sam vrata s desne strane i trgao se videvši se u ogledalu, golo i boso telo u kupaćim gaćama. Ali kakvo je to telo bilo; izgledalo je tako sumorno. Ličilo je na skelet prekriven crvenom i providnom kožom. Posle cele zime kamuflaže pod više slojeva odeće, bilo je veoma tužno videti moje teto u kupaćim gaćama, izgledalo je prikladno kao Šveđanka koja peva španske narodne pesme.

Nekako sam odvojio pogled od ogledala, U odeljku za odlaganje stvari nije bilo šešira. Samo kutije i još kartonskih kutija. Pokušao sam da vidim šta se nalazi iza, ali bezbrojne jakne mi to nisu dozvolile. Stavio sam ruku između dve jakne i na silu ih po-merio ulevo. Onda sam je video. Kunem se da je bila tamo. Er-nestova jakna. Dugmad. Galete. Zečji repovi. Potpuno izolovana od svega što se dešava u svetu, Ernestova jakna stajala je u ormanu sve ovo vreme, otkad ju je moja žena tu ćušnula na Beleninom rođendan. Jakna je odlučila da baš sad izađe na svetio dana, kad sam go, bespomoćan, sam u kući. Istina je da mi se učinilo malo sumnjivo što se Ernesto nije setio da dođe po jaknu, ali nisam želeo više da se vraćam na to. Polako sam povukao ruku, kao neko ko prestaje da miluje bolesnu životinju, i ostao da posmatrarn jaknu. Nisam mogao da skinem pogled s nje, ozbiljno. To je kao kada Rafael peva na televiziji, nemoguće je odvojiti pogled iako te užasava svaki od njegovih histrionskih pokreta. Sada mi se isto to dešavalo, ali dramatičnost ovog suočavanja bila je hiljadu puta jača. Jakna i ja. Ja i dugmad. Licem u lice. Goli, sami, bez posrednika. Dve tako suprotne pojave a tako jake da se gađenje pretvara u privlačnost, a privlačnost u perverziju.

Nastavio sam da gledam. Ernestova jakna bila je okružena mnogim drugim jaknama okačenim na vešalice na sipki. Bile su poredane, sve su čekale priliku da se njihova forma ispuni ljudskim leđima i toplinom. To je jedno dugo čekanje, teško, mračno i anonimno, zato što se orman retko kad uopšte otvara, retko kad ruka posegne za vešaticom i da život i smisao nekom od ovih strpljivih odevnih predmeta. Ali sada se to desilo. Jedna ruka, jedan pokret, jedna jakna čijeg tvorca treba ubiti ili obesiti, da visi u nekom tamnom ormanu kao što je ovaj.

Ponovo sam pružio ruku i izvukao jaknu iz ormana. Bez razmišljanja, prisionio sam je uz telo i gledao u ogledalu. Bilo je stvarno stravično. Ali uvukao sam ruku u rukav, obukao jaknu i zakopčao se. Nemani ja fobiju od dugmadi, počeo sam da razmišljam. Nemam ja fobiju od dugmadi, hteo sam da joj kažem. Mene dugmad ni najmanje ne dotiču, mogu da ih dodirujem i milujem i šišam ako treba. Kakva divna jakna, rekao sam sebi. Kako mi se sviđa da na svojoj koži osetim dodir te čudne tkanine i milovanje njenih dlakavih dugmadi, mislio sam. Kako je lako dostići stvari kad se samo potrudiš, takođe sam pomislio.

Sada smo bili sjedinjeni. Kao da me je jakna zagrlila i ja sam se prepustio tom zagrljaju i postojanju izvesne konstantnosti te užasne idile, u ogledalu vrata ormana, u predsoblju moje kuće. Nisam dobio ospice, nije mi pozlilo, niti bilo šta tome slično. Jednostavno sam se oscćao snažnim i hrabrim, i celovitijim, ne pamtim kad sam se tako osećao. Osećao sam da sam sposoban da dobijem bitku i poništim efekte te gomile vune i dugmadi. Unutrašnja presija je popustila usled terapije direktnog kontakta jakne sa mojim golim telom, i to je delovalo. Kad sam skinuo jaknu, usled živog efekta ekstremne napetosti, počeo sam da osećam tu neku čudnu prazninu, ne toliko na goljoj koži koliko na nekom mestu u meni, i taj osećaj se pojačao kad sam ponovo okačio jaknu i zatvorio orman.

Odlučio sam da ponovo izađem na verandu i nastavim sa sunčanjem, čak i bez šešira. Ali, odmah potom shvatio sam da mi sunčanje uopšte ne prija. Kad sam se popeo u sobu da se obučem, prošao sam pored zatvorenog ormana u hodniku i pomislio na jaknu i, iako i dalje pod utiskom one unutrašnje praznine, nisam se usudio da se pokrenem, ideja da ponovo otvorim orman sad nije postojala ni kao mogućnost; sigurno se više nikad neću usuditi da to uradim. Sve sto se dogodilo u prethodnim minutima bilo je smešteno na nekom tajanstvenom mestu u sećanju, među sanjarijama i mitovima, kao što biva sa strogo zabranjenim iskustvima, kao i onim veoma jakim, onim koje, s vremenom, čovek odbija da prihvati. Perverzno iskustvo s dugmadima ostaće sačuvano iza mnoštva vrata, a nešto u meni odbijaće da ih ponovo otvori.

Obukao sam se i ostao da sedim na krevetu. Pati je stigla četrdeset minuta kasnije i zatekla me u istom položaju. Poljubila me je.

- Zdravo, dragi, vidim da si aktivan.

Pokušao sam da prikrijem svoje stanje, vezivao sam pertle:

- Hm, eh, *lamo* sam se *ćunsao* na verandi.

U tom trenutku mrzeo sam samog sebe iz dubine duše, dopustio sam da mi se nešto tako dogodi. Potcenio sam moć jednog fatalnog dela garderobe.

- Usluge psihološkog savetovanja doktorke Asunsion Montesa, izvolite? - rekao je glas sa druge strane telefona, jedan sladak i spor glas.

- Pa, vidite, ne znam odakle da počnem - pokušavao sam da se smirim. - Zovem se Rodrigo, ne znam da li je to važno, htjedoh reći, ne znam da li su vam potrebni moji podaci, ili jednostavno...

- Recite mi, da li je ovo prvi put da nas zovete?
- Da, da.
- Da li je neko sada s vama ili ste sami?
- Sam sam.

Da li ste nekome rekli da nameravate da potražite naše usluge?

- Ne, ne, zapravo - pored tolikih pitanja počeo sam da osećam krivicu - stvar je u tome da sam video oglas u žutim stranama pa sam pomislio...

- A pre ovog poziva, da li ste nekad bili kod psihijatra ili psihologa?
- Da, dobro, ali... vidite, radi se o tome da u oglasu piše da vi...
- Recite mi koji je vaš problem.
- Moj problem? Dobro, vidite, zapravo ja sam jedna savršeno normalna osoba, naravno...
- Svi srno mi normalni - rekao je glas, preterano slatkim tonom.
- Eto.
- Mislite li da ljudi koji idu kod psihologa nisu normalni?
- Ne, nisam to rekao.
- Izvinite, verovatno sam loše razumela.
- Ne brinite, ja sam malo uznemiren.
- Dobro, polako, opustite se. Da li biste mi objasnili šta se podrazumeva pod normalnom osobom?

- Dobro, jeste, ali pretpostavljam da se vi onda pitate zbog čega sam vas pozvao.

- Zbog čega ste me pozvali?

- To je dobro pitanje - istog trenutka sam odgovorio.

Doktorka Montesa je izbacila salvu smeha koja je raspetljala telefonske kablove. Jeste da nisam imao nameru da budem naročito simpatičan, ali prijalo mi je da čujem smeh te žene. Objasnio sam joj koji je motiv mog poziva, da su se u meni pojavile neke nenormalne reakcije prema dugmadima i čudan lingvistički nered koji nikako ne uspevam da razumem, ali na koji ne mogu nikako da se naviknem već duže vreme.

- Rodrigo - rekla mi je onda doktorka. Znam da je to budalaština, ali kunem se da sam, čuvši ženski glas kako izgovara moje ime, imao utisak da razgovaram s ljubavnicom. - Želite li da se vidimo?

- Da se vidimo uživo?

- Da.

- Da?

- Da,

- Dobro, što da ne?

- Zna li gde je ulica Gastambide?

- Naravno, tu vam je kuća?

Doktorka je opet počela da se smeje.

- Gastambide 63, maltene na uglu sa Donoso Kortes, tamo držim konsultacije.

- A, dobro, sačekajte da zapišem... Izvinite, je li to pored Crkve svete Hite?

- Da, tako je.

- Važi, baš lepo, znate li da smo se moja žena i ja venčali u toj crkvi?

- Je li? Tamo je bio poslednji ispraćaj mog oca.

- Žao mi je, nisam znao...

- Ne brinite, sve je u redu. Dakle, vi ste se tamo venčali.

Gutao sam trenutak, istina je da mi je sve to delovalo čudno.

- Rodrigo?

- Da, da, izvinite, razmišljao sam o tome kako je crkva tužna i kako smo Pati i ja, kad srno se venčavali, pomislili da je to savršeno mesto za održavanje poslednjeg ispraćaja.

Doktorka se nazalno nasmejala.

- Ne znam da li ste vi udati - rekao sam - ali u slučaju da jeste, više bih voleo da mi ne kažete gde ste se venčali, pošto moj otac nije umro i bilo bi mi užasno da zamišljam mesto njegovog ispraćaja.

Zapravo, ova žena mi je bila simpatična. Smejala se svemu što ja kažem. Utvrdili smo vreme susreta, jutro za dva dana, i pozdravili smo se prilično prisno. Dobro, ne baš toliko prisno.

Spustio sam slušalicu i euforično hodao s jedne na drugu stranu dnevne sobe. Veoma sam se radovao što sam učinio ovaj korak. Doktorka Montesa će zauvek izlečiti bolesti koje je onaj kretan od Ernesta nasilno usadio u mene. Bio sam tako srećan da sam otišao u kuću mojih roditelja da im ispričam kako ću ići kod psihologa, i da je ona divna, i da ta žena nema nikakve veze sa

Gospodinom Perfekcijom. Otac mi je rekao da mu to deluje strašno, ali da se neće mešati.

- Danas sam uzeo slobodan dan - kazao mi je. - Sinoć sam gledao neke filmove na videu i potpuno su me izmorili.

Kad sam prolazio ispred Ernestove kuće, pomislio sam da mu zazvonim i, na najveće poniženje mog komšije, ispričam mu novosti. Ali nisam to učinio. Neću više da ponavljam greške. Psihijatar Ernesto neće zagaditi moje najnovije, još nedirnuto otkriće. Ušao sam u kuću, seo u kola i otišao na posao. Na trajektu sam slušao disk Fila Kolinsa koji obožavam.

Tog istog dana, na kraju večeri, dogodilo se nešto predivno, mada i tužno. Bio je to jedan od onih događaja koji mogu da pomire celokupno čovečanstvo, a i stanovnike Parka Konde de Or-gas, koji, s moje tačke gledišta, ne predstavljaju deo čovečanstva. Posle večere seo sarn na sofa i gledao kako Markos i Belen, oboje u pidžamama, daju Arnoldu pastu protiv nakupljanja dlaka, Mačku se toliko dopadao ukus te paste da kad mu deca pokažu tubu, počne da mjauče i da skače uza zidove. Markos je skinuo poklopac sa tube i dok ju je pritiskao, Arnold je, držeći je šapama, sisao direktno iz tube. Belen je, kao i uvek, zapanjeno po-smatrala proces.

U tom trenutku, trgao nas je glas sa ulice:

- Seeeekso!

Svi smo razmenili začudene poglede. Šta je to bilo? Koja vrsta luđaka ide vičući tako nešto po ulici? Pomislio sam da sama ta izjava i nije losa, ali, nije li to pomalo čudno vreme i mesto, u devet uveče u jednoj zabačenoj ulici našeg usamijenog naselja?

- Seeeeksoooo.' - bilo je nečeg očajničkog u tom glasu, nečeg zaista srceparajućeg.

- Sta se dešava, tata? - pitala me je Belen uplašeno.

- Ništa, kćeri, ništa - rekao sam dok sam ustajao sa sofe.

Podigao sam rezu na vratima.

- Dušo - rekla je Pati sa vrata kuhinje - gde ćeš?

- Idem da vidim ko više.

- Pazi se - rekla je Pati. Primetio sam da moja žena i deca posmatraju moje kretanje u tišini poštovanja, divljenja i straha.

Otvorio sam vrata i ArnoJd je proleteo između mojih nogu kao da ga đavoli gone. Proturio sam glavu i pogledao na obe strane ulice. Primetio sam jednog čoveka kako se spusta sredinom ulice i s vremena na vreme, poput megafona, stavlja šake oko usta.

- Seeeekso.'

Pre nego što sam uspeo da primetim, Markos me je vukao za nogavicu od pantalona, gledajući na ulicu. On je bio taj koji je shvatio šta se dešava.

- To je Lope de Vega, tata. To je Lope de Vega, traži svog psa.

Fransisko Lope de Vega je najčudniji komšija od svih koji žive u našem naselju. Išao je u školu s mojom sestrom Nurijom, i uvek je bio vrlo poznata osoba, s obzirom na to da je bio glavni nabavljač časopisa i ponio magazina. Znam ga iz tog perioda (da se razumemo, svi smo nekad bili u

pubertetu) i stvarao sam se dosta smejaao s njim. Kad god bih išao kod njega po časopise, on bi iskoristio priliku da ispriča neki masan vic, znao *ih* je gomililo, bio je kao mitraljez za izbacivanje masnih viceva. Sada, kako je prošlo vreme, nije se moglo reci da se Lope de Vega mnogo promenio: kad ga sretnoš u tržnom centru, nije u stanju da vodi koherentan razgovor, šta god da mu kažeš završi se tako što on priča o sebi, i pride ti ispriča par tuceta viceva, neke nove, neke stare kao on. Mislim da Lope de Vega toliko priča o tim *stvarima* da ne ume da priča ni o čemu drugom, ali, na kraju krajeva, neću sad ja da glumim psihijatra ili psihologa ili koga već.

Moja sestra Nuriya *mrzi* Fransiska Lopea de Vegu i kaže da je on uvek voleo da bude glavni na času, i da tog tipa treba sme-stiti na psihijatriju. Istina je da Lope de Vega nikad nije imao mnogo uspeha s devojkama i da još živi s roditeljima. Izgleda da je njegova glavna zabava bila da šeta sa svojim psom Seksom, veselim zlatnim retriverom, ulicama u naselju, iako moja sestra Nuriya insistira na povezivanju sirotog Lopea de Vege sa egzibicionistom iz šumarka. Mnogi ljudi u Parku Koride de Orgas isto to misle, ali mene ta tema nimalo ne zanima. Ne znam da li Lope de Vega ima neke veze sa egzibicionizmom, ali znam da je njegova sreća dostigla vrhunac te noći kada je, izgubivši psa, mogao da uloži svoju dušu, snagu i glasne žice u reč seks, vičući je bez skrupula po čitavoj ulici Pakre Konde de Orgas, najustogljenijem naselju koje se može naći u našem gradu. Mislim da, zapravo, otkad je psu dao to ime, Lope de Vega željno iščekuje ovo, iako, imajući u vidu iskrenu ljubav koja ga je vodila, sada, kad je došao taj trenutak, on ga nije bio svestan.

- Seeeksooo!

Nas četvoro izašli smo da razgovaramo sa Lopeom de Vegom. Istina je da je to bila jedna zabavna situacija koju ne bi trebalo propustiti. Izašavši na ulicu, podigao sam Belen u naručje i upitao:

- Šta ima, Fransisko, izgubio se Sekso?

Lope de Vega je uvek nosio la kost majice od preko petnaest hiljada pezosa i elegantnu barberi kabanicu, Njegovi roditelji su očigledno bili buržujci i nije im nedostajalo para.

- Tražim ga već dva sata - rekao je, a zatim tiho dodao - verujern da je sa nekom kujom, ima potrebu da....

- Dobro - prekinuo sam ga koliko sam uspeo, trudeći se da mu pogledom dam do znanja da su tu deca. - Moja deca su primetila da je reč o tvom psu.

Lope de Vega nije reagovao na moje aludiranje i rekao je:

- Razumem ja životinju. Da se meni to dešava, i ja bih poludeo.

Naravno da sam već bio duboko zažalio što sam izašao s decom da razgovaram s ovim stvorom. Primetio sam da i Pati misli isto.

- Želim ti sreću, Fransisko - rekao sam okrenuvši se prema kući. - Ako budemo videli Seksa, javićemo ti.

Lope de Vega je nastavio svojim putem niz ulicu.

- Seeeksooo!

S vrata kuće gledali smo ga kako odlazi. Kada smo ulazili, jedna kap mi je pala na rame. Pomislio sam, ovim redom, na sledeće mogućnosti: da se Arnold popeo na krov i odlučio da se popiški na moje rame, da se Arnold popeo na krov i odlučio da pljune na moje rame, ili da se Arnold popeo na krov i odlučio da mi se pokaki na rame. Ali nisam pogodio. Kap je bila suza moje ćerke, koju sam nosio na ramenima, i koja nije mogla da podnese zamisao da se Sekso izgubio i da ona ne može da učestvuje u potrazi. Markos, spreman na sve samo da ne ide na spavanje, istog trenutka je podržao svoju sestru, i Pati i ja smo morali da uložimo nadljudske napore da ih ubedimo da moraju da legnu i da ovo nije vreme za traženje psa. Uspeli smo da ih umirimo: Pari je ugasila svetio u Beleninoj sobi a ja u Markosovoj. Kasnije smo i mi legli i u tišini čekali da dođe seks, hoću reći, san. Bilo je 23:03 kada smo ugasili svetio. U 23:07 ponovo se zaorilo:

- Seeeksooo!

Prokleo sam imbecila Lopea de Vegu koji nam ne da da spavamo ćelu noć, i koji će pre ili kasnije probuditi decu.

- Seeeksooo!

Ima još ljudi - rekla je Pati, prilično ljupko. Čuo sam kako ustaje iz kreveta i krenuo sam za njom.

Naslonili smo se na prozor kupatila koji je gledao na ulicu. Roditelji Lopea de Vege, njihovo dvoje slugu, šofer i baštovan prolazili su pored naše kuće i nije delovalo kao da im vikanje reci seks predstavlja problem.

- Mama - kazala je Belen sa prozora svoje sobe - hoću i ja da idem s njima.

- Da, da, idemo, molim te, rekao je Markos sa svog prozora. I pre nego što smo Pati i ja stigli da progovorimo, naša deca bila su na vratima kuće s navučenim patofnama.

Sve četvoro smo izašli na ulicu. Pati je rekla da je ovo ludost, ali da joj je drago što deca mogu da steknu iskustvo koje će pamtili celoga života. Brzo smo sustigli grupu Lopeovih roditelja i slugu, koja nas je dočekala s neizmernom zahvalnošću. Zatim smo svi uglas vikali u horu: - Seeeksooo!

Kako čudno zadovoljstvo mi je strujalo telom! Ja sam vikao „Seeeksooo.“, Pati je vikala „Seeeksooo.“, Markos i Belen su vikali „Seeeksooo!“.

Kao da se neko veliko klupko žice koje je dotad pritiskalo moju unutrašnjost sada razmrsilo u trenutku. Kao da je neko ubacio cepanicu u vatru i ona se sad polagano pretvarala u nešto eterično i neopipljivo. „Seeeksooo!“ Više nismo bili zatvoreni u svojim kućama i sami u sebi, hodali smo lako i propagirali seks na sav glas. U ovom kontekstu, optimizam je ostao jedini mogući stav.

Malo po malo, neki od naših suseda počeli su da nam se pridružuju. Prvi je bio moj otac, naravno, koji nije mogao da ne iskoristi priliku kao što je ova, ali posle su došli i mnogi druge solidarne komšije koje su, kao i mi, osećale sažaljenje prema sudbini psa Seksa i, u isto vreme, videli otvorena vrata za neku vrstu oslobađanja.

Tražili smo po naselju više od dva sata. U nekim trenucima smo se delili u male grupe, a u nekim smo ostajali ujedinjeni. Svejedno. Sekso se nije pojavio. Kada smo se povukli kući, Lope de Vega je nastavio da ga traži još najmanje dva sata, ali nije ni tad imao sreće. Ali i pored toga, zadovoljstvo koje nam je pricinjavalo uzvikivanje reci seks bilo je teško prevazići. „Seeeksooo!“ Možda sam ja parafazičan, možda imam čudne reakcije na izdajničku pojavu dugmadi, ali na svetu još postoji nešto živo, grupa neverovatnih ljudi koji traže psa Seksa usred noći. Ta reč, to vikanje, vraćalo mi je nadu u svet ljudi i stvari više nego smeh doktorke Montese.

6.

Prepoznajem kad nešto čime sam opsednut ima tendenciju ponovnog javljanja. Jedna od stvari kojima sam najviše opsednut u poslednje vreme jeste razlika između psihologa i psihijatar, koja mi nikad nije bila jasna. Govore mi da su psihijatri lekari a psiholozi nisu, da psihijatri prepisuju lekove a psiholozi ne. Vrlo dobro. U tom slučaju moje pitanje glasi: zašto onda postoje psiholozi, ako se ispostavlja da su psihijatri kompletniji?

Jedan psiholog mi je, u svoju odbranu, objasnio da psihijatri sve rešavaju tabletama. Rekao mi je da je psihijatrima važan mozak, i da umeju, da rešavaju probleme samo kroz hemijske formule mozga. Rekao sam mu da mi se to ne čini kao loše rešenje, ali on je odvratio da je jedini način da se problemi zaista rese psihoterapija, da nije mozak najvažniji nego psiha i da, zapravo, jednom psihologu nije bitno da li razmišljamo mozgom ili pankreasom. To mi je delovalo baš čudno. Ako jedan psiholog može da mi kaže da ja razmišljam pankreasom, mogu da garantujem da će moj odgovor biti prilično nepristojan, kad bih uopšte imao volje da dajem nepristojne odgovore, što sada neću.

Verujem da psihijatri imaju razloga da daju važnost mozgu, jer da nemamo mozak ne bismo razmišljali, niti bismo bili svesni svojih osećanja, niti patili od mentalnih bolesti. Stvar je u tome da se ovo može sagledati i obrnuto i reći: kad ne bismo razmišljali, ne bismo imali mozak. Jedan dragi psiholog, na kog sam naJeteo rokom mojih terapijskih putešestvija, rekao mi je da je razlog što kamenje nema mozak to što ono ne razmišlja, i to mi je delovalo kao veoma zanimljiva tvrdnja. Ne znam. Sve je to čudno. Sigurno bi bilo plodotvornije zapitati se zašto se psiholozi i psihijatri tako čudno zovu, zašto i jednima i drugima naziv počinje sa p-s-i, što je jedna koliko nezgodna toliko i sumnjiva kombinacija. To je kao kad bi te tvojim imenom terali da cutiš: Pssst! Pssst!.

Na tretman kod doktorke Montese došao sam na vreme. Pre nego što sam stigao do njenih vrata, prošao sam pored Crkve svete Rite, gde smo se Pad i ja venčali i gde je ispraćen otac doktorke Montese, Ali odlučio sam da ne ulazim u crkvu. Prvo, zato što nisam imao vremena, a drugo, zato što sam osećao poštovanje, neku vrstu straha od zloupotrebe tog prostora koji je na neki način povezivao mene i doktoricu, i koji je čuvao neke od naših najintimnijih doživljaja, sada već rasutih i izrnešanih kao dva oblaka prašine na svodovima crkve.

Ispostavilo se da je doktorica Asunsion⁸ Montesa mlada žena, ali vrlo izboranog i mršavog lica, sa vratom umotanim u dvadeset indijskih velova, sa zadahom duvana koji je bio jači i od najjačeg osveživača vazduha na tržištu.

- Rodrigo!!! - rekla je čim me je ugledala, s oduševljenjem kojim me je preplavila. Izgledalo je kao da sam joj brat koji je proveo šest meseci u zatvoru u Indiji, ili nešto tome slično. Ne znam kako je shvatila da sam to ja. - Uđi, uđi - rekla mi je, i dok sam ulazio u predsoblje, doktorica je iskoristila priliku da skine nekoliko češljica iz kose i da malo namesti svoju kolekciju velova na vratu. Mora da je pomislila da je s puštenom kosom i nameštenim ešarpama lepša, privlačnija, ili možda profesionalnija. Postavila me je da sedim na maloj sofi pored vrata, u predsoblju od tri kvadratna metra. Na moje iznenađenje, a i razočaranje, nisam morao da uđem ni u kakvu ordinaciju. Ovo je bila ordinacija - to jest, doktorica Montesa naoružana bič olovkom i fasciklom došla je do mene. Doktorica i ja vodili smo neobavezan razgovor o mom zdravstvenom stanju. Potom mi je pregledala očne jabučice, proverila mi pokretljivost ruku, i terala me da hodam po sobi (tačnije, da napravim korak i po, pošto nije bilo prostora za više). Samo je nekoliko telefonskih poziva iz susedne sobe, na koje je doktorica odgovorila istim onim slatkim i maznim glasom kojim se i meni obratila dva dana ranije, prekinulo naš razgovor. Čuvši je, pomislio sam kako je njena telefonska simpatičnost prilično izveštačena, ali izabrao sam da budem strpljiv. Konačno mi je dala dijagnozu:

§

- Vidiš, Rodrigo - od prvog trenutka bila je sa mnom na ti i zvala me po imenu - slučajne zamene jednih slogova ili reči dragima mogu se primetiti ponekad i kod normalnih govornika, bez potrebe da se govori o parafaziji.

- Da, to i ja mislim - rekao sam, i u tom trenutku sam shvatio da je doktorica Montesa izvanredan profesionalac u svom domenu, iako je smrdela na duvan.

- Ali kada se javljaju na način koji si mi ti opisao, s tako jakom težnjom ka fobiji ili epizodama emocionalnih talasanja, onda govorimo o jednoj ozbiljnijoj patologiji koju treba lečiti.

- Mislim da to nije moj slučaj, doktorka.
- Tvoje mišljenje je veoma važno, Rodrigo, i ovde će uvek biti saslušano, ali podsećam te da sam ja specijalista. – Pomislio sam da doktorka Montesa pripada istoj vrsti kao moj zet Ernesto, osim što ona nije psihijatar nego psiholog, i na trenutke je simpatičnija.

Nastavila je melodramatičnim tonom:

- Moramo pažljivo analizirati tvoj slučaj. Ima mnogo tipova parafazije, i mnogo mogućih uzroka. Lečenje će biti jednostavno. Radi se o rasklapanju tvog emotivnog sistema, da se vidi šta se dešava tu unutra.

Pogledala me je u oči. Pokušavao sam da se koncentrišem i da ostanem hladnokrvan.

- Želiš li da predemo u kabinet?

- Molim?

- Recimo da je ovo bio *tek* inicijalni kontakt, Rodrigo, Ako si spreman da počneš s terapijom, možemo da se raskomotimo u kabinetu.

Razmislio sam trenutak. Sistem doktorke Montese nije mogao biti čudniji. Izgleda da je svoje konsultacije delila na diferencirane zone, kao da je u nekom tematskom parku.

- Dobro - rekao sam ustavši, biće da sam prošao probni test.

Doktorka se nasmejala od srca, na način koji sam već dobro poznavao. Zubi su joj bili smeđi od duvana. Krenuo sam za njom na nivo dva, svestan, naravno, svega što to može značiti: s jedne strane, da više nema povratka, da ću morati da prihvatim terapiju koju će primeniti na meni; s druge strane, da intimnost između nas raste, i da možda posle ovoga ima još nivoa.

Kabinet, kao što se moglo zamisliti nakon predsoblja, takođe nije bio impresivan. Bio je četiri puta manji od Ernestovog, u njemu nije bilo biljaka i pod je bio prekriven linoleumom a ne parketom, dok je prirodna svetlost bila tako oskudna da je moralo da se pali svetlo. Verujem da su sve te stvari prilično loše za jednu psihološku terapiju. Na ulazu treba zabraniti mešanje prirodne i električne svetlosti, zato što to užasno povećava tugu. Kada pališ svetlo po danu, to je kao da se ne nalaziš ni na jednom konkretnom mestu i ni u jednom konkretnom trenutku, ni napolju ni unutra, nit je dan - nit je noć, kao da si tu samo u prolazu, privremeno, čekajući nešto bolje. To je kao kad gledaš jedan od onih postera u boji koji je s vremenom požuteo. Dobro, zapravo ovo poslednje sam rekao zato što je doktorka Montesa imala na zidu okačenu veliku fotografiju nekog grada punog džamija, mislim da je to Istanbul, a fotografija je bila stara i već izbledela, kao da je mnogo vremena provela na suncu, ne tu unutra, nego na nekom drugom mestu gde je tako nešto bilo moguće. Istina je da je ovo više ličilo na neku propalu turističku agenciju nego na nešto drugo. Ili na kancelariju nekog turskog komesara.

Doktorka Montesa mi je pokazala da sednem ispred njenog stola i rekla mi da ide da potraži fasciklu da bi mi otvorila karton. Nastavio sam da posmatram ono što me je okruživalo. Linoleum na podu se na nekim mestima bio podigao, stvarajući izbočine koje su se spuštale ako staneš na njih. Prozor, koji se nalazio desno od mene bio je mali i imao je drveni okvir prilično star i bezbojan, dok su stakla visila kao da nisu pričvršćena za okvir. Kroz prozor se videlo komšijsko dvorište, potpuno prekriveno skelama, sa nekoliko radnika koji su na njima radili. Nakon gledanja kroz prozor, fotografija Istanbula je delovala još bezbojnije, a električno svetlo još električnije. Doktorkin sto bio je od plavog metala, poput pisaćeg stola nekakvog funkcionera iz sedamdesetih. Zeleo sam - i pomoću nekog mentalnog mehanizma uverio sebe da je to i moguće - da doktorka Montesa bude fenomenalan psiholog, kao što su u filmovima najbolji advokati oni koji imaju najneurednije kancelarije.

- Nemaš pojma kako mi je drago zbog tvoje odluke, Rodrigo - rekla je sedajući naspram mene, sada široko nasmejana, čak bih rekao da je maltene bik preplavljena emocijama. - To je divno. Znaš, ova tvoja inicijativa, sav taj trud koji ćeš uložiti, to je ključno za tvoje ozdravljenje. Ono što mi ostali možemo da uradimo za tebe je ništa, jedno veliko ništa, u poređenju sa onim što ti sam možeš da učiniš za sebe.

Ova izjava mi se činila ne baš odgovarajućom za osobu koja će mi naplatiti šezdeset evra po terapiji, ali, naravno, bilo je bolje da to prećutim. Doktorka je stavila fasciklu s mojim dosijeom na sto i tokom čitave terapije nije je nijednom otvorila: očigledno nije imala šta da radi s njom.

- Dobro, ispričaj mi detaljno.

- Sta? - pitao sam svestan da je doktorka već do tančina upoznata s mojom situacijom.

- Ispričaj mi ono što mi nisi ispričao, ima stvari koje kriješ.

Doktorka Montesa je glumila stručnjaka, to je bilo jasno.

Nisam imao volje da se raspravljam pa sam ispričao za epizodu s Ernestovom jaknom i ormanom, i

za čudno uzbuđenje koje me je potom obuzelo, pre žalosnog napada parafazije s Pati. Na njeno insistiranje, prestao sam da joj persiram - kakvo olakšanje. Ona je kazala da je sve razumljivo, i da ne treba da se brinem, da je to nešto normalno, i da bi, ako mi to ne predstavlja problem, volela da joj ispričam neke stvari i odgovorim na neka pitanja.

Zatim je bacila pogled kroz prozor na zidare koji su radili na skelama u dvorištu. Kako nije ništa rekla, i ja sam pogledao kroz prozor. Zidari su pravili bele krugove na fasadi, ne znam zbog čega, ali istina je da je bilo zabavno gledati ih.

- Hajde da pričamo o tvom detinjstvu, Rodrigo.

- Šta?

- Želim da me gledaš i da mi ispričaš nešto o sebi kad si bio mali, kakav si bio, šta si voleo da radiš, bilo šta.

- Bilo šta?

- Da.

- Ali... zašto, ne znam, želeo sam da istražiš moju parafaziju, a trošiti vreme na priču o detinjstvu, ne znam, nemam ništa protiv toga da ova terapija bude kraća nego što je uobičajeno.

Doktorica nije rekla ništa. Fiksirala ine je pogledom, slatko, sa blagim osmehom, kao da pulta da bilo kakva reakcija na moj sopstveni komentar izađe iz mene. To je jedna od onih stvari na koje treba skrenuti pažnju svirn psihijatrima i psiholozima, to što gledaju pacijente bez reci, to što te ostavljaju da se snađeš kako znaš i umeš, to što se prave da je njihova uloga najograničenija moguća i da do svih saznanja pacijent mora da dođe sam. Na kraju. Meni to deluje kao prilično zgodan postupak za situacije kad ne znaš šta da kažeš ili nemaš volju da radiš. Istina je da je doktorica Montesa počinjala da mi deluje zagonetno, a to je, za nekoga kao što sam ja, prilično ozbiljno. Imam teoriju da zagonetne osobe mogu biti ozbiljne iz samo dva razloga; zato što su glupe ili zato što ne znaju ništa o sebi. Sto će reći: zato što nemaju ništa da pokažu ili ako imaju, ne znaju kako to da otkriju. Ali, odjednom, doktorica Montesa je uspeła da me iznenadi. Ustala je i izašla iz sobe ne rekavši ništa. Nakon nekoliko minuta donela je poslužavnik sa čajem, dve šolje i nekom makrobiotičkom tesreninom. Ostavila je poslužavnik na stolu i opet nestala. Iz čajnika se širio privlačan miris koji me je podsećao na nanu, mađa je bio malo sladunjav. Zatim se iz hodnika začula nekakva arapska muzika i na trenutak sam se uplašio da će doktorica da mi priredi ples sa sedam velova, ili u njenom slučaju sa sedam ešarpi. Ali nije bilo tako. Došla je sa tabureom i ostavila otvorena vrata da bi se čula muzika. Stavila je tabure pored mene i spustila poslužavnik sa čajem na njega. Široko nasmcjana, skoro koketna, rekao bih, kazala mi je:

- Da li bi ti smetalo da sednem pored tebe?

- Ne, ne, *deri*, naravno, rekao sam, i dalje u čudu.

Uzela je stolicu koja je stajala uz sto i stavila je ispred moje. Taman kad je trebalo da sedne, izgleda da se setila još nečega. Otišla je do prozora i spustila roletnu a prirodna svetlost u sobi je potpuno nestala. Zatim je otišla u jedan ugao kabineta, pa u drugi, i upalila papirne lampe koje su se nalazile na podu. Moram da primetim da je to u potpunosti transformisalo svetlost, a svedost je takode transformisala sobu. Mislim da sam na trenutak poželeo da budem hipik i da doktorica i ja sedimo na podu i delimo jednu od onih lula sa marihuanom, ili ne znam već čini. Znao sam da smo uspeli da pređemo na nivo broj tri.

- Hajde da se opustimo - rekla je doktorica kad je konačno sela. - Mora u potpunosti da ti bude udobno i ako ti nešto smeta, koliko god malo bilo, kaži mi. Ovo je čaj od nane, a ovo ražane špagete. Da li ti to odgovara?

- Dobro, hajde, što da ne - rekao sam, sa spontanošću koja je i mene samog iznenadila.

Dok mi je Montesa servirala čaj, pomislio sam kako je ovo užasno čudna situacija i da se zapravo uopšte ne osećam prijatno. Nije mi bilo neprijatno ni zbog čega konkretno, istina je da je počinjalo da mi se dopada ovde, ali imao sam neki apsurdni osećaj krivice koji je počeo da me preplavljuje. Ta intimnost koju mi je doktorica nametnula prijala mi je, ali u isto vreme me je gušila i ispunjavala stidom. Mislio sam na jadnu Pati, koja nema pojma o ovoj poseti, i u tom trenutku sam shvatio da se osećam grozno, kao da sam je na neki način prevario, kao da je deliti čaj i izvesnu intimnost sa psihologom najozbiljniji čin preljube. - Imaš deset godina. Reci mi kakav si.

Probao sam malo čaja. Bio je sladak i jak, i pomogao mi je da se opustim, Verovatno nisam ni imao drugog *izlaza*.

- Sećam se karamelizovanih jabuka u školi, ne znam zašto to pamtim, ali kad si rekla da imam deset godina,

iznenada mi se u glavi pojavila slika tih jabuka na kapicu, prelevenih prženim šećerom. Prodavao ih je neki čovek na kapiji škole.

Doktorka se upravo spremala da zapali cigaretu i samo je klimnula.

- Svakoga dana kad sam, u pet poslepodne, izlazio iz škole, prišao bih čoveku s jabukama i kupio jednu. On je bio tu samo nekoliko nedelja u godini, zato što bi nam jabuke dosadile i bacali bismo ih kada pojedemo crveni preliv.

Sećam se jednog dana kad mi je falilo pet peseta za jabuku i otišao sam da ih tražim od moje sestre Nurije, koja je dve godine mlađa od mene. Bila je sa drugaricama i sve su počele da se kikoću i došaptavaju na račun moje naklonosti prema tim jabukama. Ja sam bio stariji od njih, ali takve su devojčice, i uspele su da me navedu da se osećam smešno. Na kraju, kada više nisam hteo ni da čujem za proklete jabuke, majka drugog deteta mi je kupila jednu. Na putu do kuće Nurija i njene drugarice nastavile su da mi se smeju, i tada sam, bez razmišljanja, tresnuo Nuriju posred glave tom istom jabukom, malo je falilo da završi sva krvava.

Ispričavši ovo, spopala me je užasna želja da se smejem i doktorka Montesa se takode smejala sa mnom. Izgledali smo kao dvoje dobrih drugara koji piju čaj u Istanbulu. Srknuo sam još jedan gutljaj iz šolje,

- Godinama se nisam setio tih jabuka. Stvarno je bilo čudno to sa jabukama. Ali bile su tako crvene da niko nije mogao da im odoli.

- Kako je reagovala tvoja sestra?

- A, strašno se naljutila, dok su me njene drugarice vredale i govorele da sam zver. A ja - ja sam se rasplakao. Ne zbog toga što sam uradio Nuriji, ili zato što me je ona napala, nego zato što me je prizor jabuke rascopane na betonu beskrajno rastužio.

Doktorka Montesa je klimnula. Ovo joj je postajalo zanimljivo. Vrtela je cigaretu iznad tacnice od šolje za čaj i tu otrešala pepeo, što mi je delovalo prilično aljkavo.

- Da li bi voleo da se vratiš u detinjstvo, da li ti to nedostaje?

- U detinjstvo? Nisam razmišljao o tome, mislim da ne bih.

- Da li misliš da si onda bio srećan, sa osam, deset, dvanaest godina?

- Da, pretpostavljam da jesam, mada tada nisam razmišljao o tome.

- Eh! - odjednom je uzviknula doktorka Montesa pokazavši mi svoje dlanove i skočivši na noge.

Prepao sam se. Na trenutak sam pomislio daje pogrešila i umesto čaja nam servirala sredstvo za pranje podova ili tako nešto, i da je to tek sad shvatila.

Ponovo je sela. - Hoćeš da kažeš da sada razmišljaš o tome, da se sada pitaš da li si srećan?

Hm, čoveče, to je jedan način gledanja na stvari, ali nemoj ni da misliš da...

- Dobro slušaj svoje reči, Rodrigo. Naš jezik nas razotkriva, često otkrije mnoštvo stvari kojih nismo svesni. Rekao si „tada nisam razmišljao o tome“ a to samo može da kaže neko ko kasnije jeste razmišljao o tome.

Slegnuo sam ramenima. Ovo već nije ličilo na prijateljski razgovor. Ovo je, u svakom pogledu, ličilo na jedan od onih razgovora u kojima jedna osoba pošto-poto mora da bude u pravu,

- Šta tražiš od života, Rodrigo, šta je ono što želiš?

- Pa dobro, u ovom trenutku jedino što želim jeste da budem dobro, da prestane ova prokleta parafazija.

- Dobro, ali uopšte, šta želiš da postigneš u životu?

- Da, pretpostavljam da želim da budem srećan, kao i svi.

- Misliš li da jesi?

- Pa da, ako uspem da me niko ne gnjavi, smatram se srećnim s onim što imam, poslom...

- Ali osećaš da ti nešto fali, zar ne? - kako me je pogledala, ozbiljno sam imao osećaj da hoće da me hipnotiše. — Rodrigo, neko ko se pita da li je srećan, neko ko evocira uspomene iz detinjstva, kao ti sad, neko ko stalno sumnja u svoje zdravstveno stanje, ne, on nije srećan.

Sada mi se već popela navrh glave.

- Ako je to ono ko misliš - rekao sam - neću da se raspravljam. Jeste da mi je sad jedino stalo do pomerećaja vogora, i ne verujem da gazrovori o sreći sad najvažniji, ovo ti govorim s najboljom namerom, uh.

Nastavila je da me gleda u tišini, ponovo. Kako ljudi umeju da budu iritirajući, da te dovedu do ivice nervnog

sloma. A za to vreme, čovek u hodniku pevao je na arapskom.

- Možemo da pričamo i o Istanbulu - rekao sam, pokazavši poster - ali ne vidim odavde...

- To je Marakeš.

- Dobro, još gore.

- Smiri se, Rodrigo, nikad nećemo resiti tvoje probleme ako malo ne zavirimo u tvoju unutrašnjost.

- I šta ćemo da radimo nakon zavirivanja, jebote? Zar ne možeš da mi daš nešto da mi zaustavi ovo *snjare* od parafazije?

- Ja sam psiholog, Rodrigo, ne očekuj da ti pišem recepte za pilule ili tako nešto. Došao si ovde da bi razgovarao sa mnom. Rano je za donošenje zaključaka, ali reći ću ti šta mislim.

Ugasila je cigaretu na tacni i ispustila dim ka plafonu. - Precrtaj reč sreća, izbriši je iz svog vokabulara, samo može da ti naškodi. Ne treba da žudiš za srećom, Rodrigo, praviš grešku ako očekuješ da sve uvek bude savršeno, ako se stalno pitaš da li si dobro, ako porediš svoj trenutni život sa drugim momentima u životu. - Nisam ni pokušao da nešto kažem. Doktorka Montesa je pala u neku vrstu transa iz kog je nije imalo svrhe pokušavati povratiti. - Ne znam da li hoćeš da prizna.?, ali znam da postavljaš ovo pitanje, Rodrigo: „Kakav sam nekad bio? Da li ću ponovo biti srećan kao kad sam bio dete?“ Nikad, nikad ne smeš to da se pitaš, nikad ne smeš da pomisliš da bilo šta što sad proživljavaš može ponovo da se proživi, ne *smeš* nikad da razmišljaš o prolaznosti stvari, zato što to ne služi ničemu. Meni je to što si ispričao o jabukama delovalo značajno. Plakao si pred raspadnutom jabukom na podu, i ta slika je ostala urezana u tvoje sećanje iznad bilo koje druge, zato što, u dubini, tebi znači mnogo, zato što ti se dopalo da ta jabuka zauvek ostane u tvojoj ruci, da se nikad ne potroši, da se dobre stvari nikad ne završe i ne ustupe mesto lošima. Živi, Rodrigo, živi idući napred, to je jedino što treba da radiš, da živiš, zato što imaš sve potrebna za blagostanje, zapravo, ceo svet ih ima. Ali ako se opterećuješ srećom, onda ćeš biti nesrećan, zato što ćeš biti svestan da ti uvek nešto fali, da nikada nije sve savršeno, da nikada nije sve onako kako bi ti želeo da bude, da uvek ima tužnih stvari kojih se treba sećati, i tužnih stvari kojih se treba plašiti, koje će se pre ili kasnije desiti i ti znaš da će se desiti. Koliko puta u toku dana se zapitaš da li si dobro, da li se osećaš dobro? Ne radi to. Nikad više nemoj to da radiš. Dobro znam da prepoznam osobu u depresiji: to je osoba koja neprestano postavlja ta pitanja,

Gospode. U stanju sam da potvrdim da je to bilo, do ovog trenutka, najtraumatičnije iskustvo u morn životu. Iskreno mislim da ja to nisam zaslužio. Depresija? U tom trenutku depresija me je tako zaposela, ili, bolje rečeno, zaslepela, da nisam mogao da vidim ni dva ljudska bića preko puta, zidare na gradilištu, taj pogled bi rni pomogao da na trenutak zaboravim slatku i uzbuđenu mačku Montesu. Uf, kakvu maštu ima ta žena! Da li je svima priređivala istu predstavu, ili sam ja izgledao kao savršena žrtva da preda mnom prostre svu svoju gorčinu?

- Istina je da se upravo sada ne osećam baš dobro - rekao sam ustavši - i uveravam vas da mi nije neophodno da se išta pitam da bih to znao. Bilo je to nesvesno, ali vratio sam se na persiranje. Od šoka sam se vratio na nivo 0.

- To je normalno. Moramo da radimo u tom pravcu, Rodrigo. Ne želim da delujem grubo, ali bilo bi poželjno da jasno razgovaramo od prvog trenutka, da nas dvoje znamo o čemu pričamo.

- Reci mi koliko sam dužan, molim te - rekao sam i, pošto sam platio, izašao sam iz ordinacije prestravljen.

Seo sam u kola i vozio ulicama grada. Bolje rečeno, vozio sam kroz gužvu u gradu. Pustio bih kvačilo, išao deset metara, pa opet ukočio. Tunel Marije de Moline ddovao je beskrajno. Udahnio sam više dima nego pasivni pušači, a oni udišu najviše dima na svetu.

Usred gužve, kako nisam mogao ništa pametnije da uradim, posvetio sam se razmišljanju o doktorki Montesi, mentalno sam se obračunavao s njom. Zapravo mi se činilo sramotnim sve to što mi je rekla. Jadna, mora da je mnogo bolesna, ali ja nisam kriv za to. Njene rečenice su se kovitlale po mojoj glavi, odbijale se o zidove poput mučnog eha koji je nemoguće kontrolirati: ne treba da se pitam da li je moj život sada podjednako srećan kao inoj život: kad sam bio dete; ne treba da se pitam da li sam srećan, niti da li je moguće biti srećan sa svim tim tužnim stvarima kojih se mogu sećati i svim tužnim i bolnim stvarima koje će mi se pre ili kasnije desiti; iskustvo koje proživljavam neću više

nikada ponovo preživeti, zato što je zauvek prošlo; možda su već sad moja deca dovoljno velika i uskoro ću morati da prestanem da uživam s njima; najveća se sreća i najveća tuga nalaze samo u razmišljanju sa distance; sreća verovatno nije u skladu sa ovim čvorom koji sada imam u stomaku i parafazija koja mi vezuje jezik i usta verovatno je posledica razmišljanja o svim tim stvarima, a razmatrao ih više nego što je potrebno uvod je u depresiju...

Stajao sam pred poslednjim semaforom na crvenom. Zamislio sam trenutak u kom će se upaliti zeleno svetlo: zamislio sam kako jurim autoputem prema kući, zaustavljam se da kupim buhtlice u tržnom centru, i svraćam do Pati na posao da je iznenadim. U trenutku, ove misli su mi podigle raspoloženje. Ali to me je kratko držalo, ne više od dve sekunde. Bilo je čudno shvatiti koliko zahvalnost osećamo prema određenim stvarima, neobaveznim i krhkim, koje mogu biti ostvarenje naših nada. Šta se promenilo u meni, koji težak i nejasan osećaj u stomaku me je naveo da nedosledne iluzije pretvorim u velika pitanja o smislu svih stvari? Da li je bilo moguće održati iluziju o vikendu ili biti ispunjen radošću pri pomisli na Ernestov izraz lica kad mu je moj otac ispraznio bazen? Da li je bilo moguće izbeći sve ono što znaš, sve što čuješ, sve što pretpostavljaš, od čega se plašiš? Da li je bilo moguće zaboraviti jedan tako fatalan pogled na svet kakav je doktorka Montesa koristila da me osvesti? Ima stvari na koje je dovoljno da pomisliš jednom i posle toga nećeš moći da ih zaboraviš.

Kad sam ulazio u naše predgrađe, jedna veoma upadljiva pojava prenula me je iz misli. Bio je to moj otac u svojoj beloj trenerci. Hodao je ulicama udaljenim od naših kuća i, bez imalo stida, zavirivao u bašte. Zaustavio sam auto pored njega. Videvši osmeh na njegovom licu u trenutku kad me je ugledao, osetio sam zadovoljstvo gotovo podjednako jako kao bol koji je bio posledica mojih razmišljanja. Naspram tog izraza utisnutog na usne i čelo, svet psihijataru i bolesti bio je odvratn i nemilosrdan. Otac je prišao prozoru automobila:

- Tražim Seksa. - Već su bila prošla dva dana otkako je pas Lopea de Vege nestao i, koliko sam shvatio, aktivne potrage bile su prekinute prethodne noći. - Tom dečku je neophodna naša pomoć. Užasno je potresen. Ne jede, ne spava, dan i noć traži psa.

- Vreme je večere, tata, da te povezeni kući? - rekao sam hladno, da bih prikrrio svoje unutrašnje stanje.

- Ne, ne, imam sendvič - otac je izvadio sendvič iz džepa. Pri tom mu je ispala fotografija. - A, vidi, to je Sekso.

Pokazao mi je sliku psa, zlatnog retrievera oker boje, s dugom, tankom dlakom. Delovao je kao simpatično kuće. Umesto ogrlice, oko vrata je imao crvenu traku. Ispod slike bio je natpis „Traži se“, s podacima o Seksu, Lopeovom adresom i tekstom u kom se obaveštava da sledi nagrada od petsto pedeset evra osobi koja da bilo kakav konkretan podatak o tome gde se pas nalazi.

Otišao sam kući. Susret s ocem za mene je bio poput naleta svežeg vazduha. Ipak, dvesta metara pre naše kuće, malo pre prilaza za kola, zaustavio sam auto. Slika mog oca kako traži Seksa dirnula me je. Sama pomisao na njega, na njegovu belu trenerku, traganje za psom... Došlo mi je da zaplačem. Taj čovek je bio u stanju da čitav dan posveti traženju psa kog čak uopšte nije poznavao, ali prema kome je, zahvaljujući njegovom čudnom imenu i vlasniku, osećao velike simpatije. Zaista, moj otac je fenomenalna ličnost.

Nastavio sam. Tek kad sam čuo Arnoldovo lajanje s visine stuba, postao sam svestan da je to moja kuća i da sam ja taj koji se vraća.

Tada je započeo jedan od najnebuloznijih perioda u mom životu. Zapravo, najnebulozniji. Danima, nedeljama, odlazio sam kod različitih stručnjaka čiji je osnovni cilj, pored lečenja moje parafazije i slika iz detinjstva koje je doktorka Montesa usadila u moj um, bila potraga za apsolutnim smislom. Sada je prilično lako zaključiti da bi najbolje bilo da sam sedeo kod kuće i pustio da tegobe prođu same od sebe. Posle nekog vremena sigurno bih bio bolje, ali bio bih bolje i da se Nurija nije udala za psihijatra Ernesta, a ipak jeste. Desilo se to da je Pati, kad je otkrila moju situaciju čiste propasti (kada me je videla zabrinutog, zamišljenog i prilično parafazičnog), odlučila da uzme stvar u svoje ruke i potraži mi nekog od specijalista koje je, iz meni nepoznatih razloga, poznavala.

Prvo sam posetio trojicu različitih psihologa, i ono što mi je svaki od njih rekao bilo je, ovim redom:

1) da u životu nisu videli nekog toliko nervoznog i da treba da počnem da pijem nešto za smirenje,

2) da treba da idem kući i zauvek zaboravim sve te gluposti,

3) da treba da promenim kulturu i naučim ples slonova.

Jedino u čemu se sve troje slagalo bilo je da treba sam nešto da preuzmem, ali koliko god da sam se trudio, nisam znao, najiskrenije, čemu da se okrenem među svim tim različitim idejama.

Sledeće čemu sam se posvetio nešto kasnije bila je jedna španska psihijatrijska eminencija, koja je, kao i sve eminencije, imala preko osamdeset godina, zastrašujuće lupanje srca i donju usnu uvek sjajnu i vlažnu, koja mu je visila do struka. Nije pridavao nikakav značaj onome što sam pričao, što je i dobro, ali iz ovog ili onog razloga ni on nije uspeo da poboljša moje stanje. To možda ima veze s njegovom nečitljivom kaligrafijom. Bio je neverovatan. Nije odvajao olovku od papira ni kad je okretao list. Njegove rečenice su ličile na ravne linije više nego na bilo šta drugo. Prepisao mi je nekoliko lekova, po njegovim recima veoma blagih, ali kad sam ih tražio u apoteci, čak ni apotekarica nije uspeła da dešifruje njegov krasnopis. Apotekaričin otac, koji je takođe imao preko osamdeset godina i isto tako bio eminencija, uspeo je da razume ono što je pisalo, ali nesumnjivo je promašio, zato što ampule koje mi je dao, osim što su mi izazvale groznicu, nisu proizvele nikakav drugi efekat na moj organizam.

To me, da budem iskren, uopšte ne čudi. U SAD-u dve hiljade ljudi godišnje umre zbog rukopisa lekara. U statistikama ne piše da u te dve hiljade spadaju i lekari koje su ubili članovi porodica umrlih. Mislim da bi kurs iz rukopisa trebalo da bude obavezan na medicinskom fakultetu. Voleo bih da znam šta bi rekli lekari da arhitekta njihovih kuća ostave nedovršene nacрте u svojim projektima, a da proračune niko živ ne može da dešifruje, uključujući i građevince.

Nakon ove eminencije, i još jedne, moja situacija je bila sve beznadežnija. Bio sam uznemiren i frustriran. Nisam se igrao s decom, na poslu jedva da sam komunicirao sa zaposlenima i Pati mi je zamerila što joj uvek odgovaram neprijatnim tonom. Psiholog za psihologom, psihijatar za psihijatrom, grudva je rasla bez kraja. Covek može da ima bol u grudima - to je primer - i sledećeg dana da relativno lako zaboravi na njega. Ali ako čoveka bole pluća i ode kod deset različitih lekara i svaki mu kaže nešto drugo i nijedan nije u stanju ništa da resi, onda je zaista nemoguće zaboraviti na taj prokleti bol u grudima koji se očigledno pogoršava iz dana u dan i na kraju se pretvara u jezivu opsesiju.

E, pa to je ono što se dogodilo. Zapravo je bilo teško objasniti drugima u čemu je moj konkretan problem, ali nikome nije promaklo da nisam dobro. Svi ti ljudi koji su mi blizu u svakodnevnom životu, oni veoma dragi i neki manje dragi, shvatili su da bezuspešno posećujem različite stručnjake, i onda su poželeti da mi pomognu. Sa svom tom velikodušnom pomoći i pokušajima saosećanja i razumevanja, kroz beskrajno pričanje o problemima (istim kao što su tvoji) s kojima se i oni tako dugo bore, na kraju poveruješ da će stvarno učiniti nešto od onoga što ti govore, kao veliku podršku istoriji psihologije, pa moraš i ti nešto da pružiš. I tako te ta divna pomoć nakon dva dana uhvati za gušu i obaveže da odeš kod nekog vrhunskog specijaliste koji će resiti tvoj problem, koji god problem bio, koja god cena specijaliste bila, osećao ti potrebu da ideš kod specijaliste ili ne (specijalista toliko sumanuto specijalizovan da se ispostavlja da je jedini drugi specijalista za tu specijalnost na svetu njegova žena koja mu pomaže u konsultacijama).

Toliko o pomoći. Karolina, jedna od Patinih saradnica u galeriji ramova, preporučila mi je nekog naturopatu. Moja majka je insistirala na tome da idem na akupunkturu, tamo gde su njoj sredili kičmu. Mirijam, druga Patina saradnica, čula je za neki fenomenalni centar za hipnozu, i tamo sam završio. Moja majka je uzvratila udarac sa maserom, i uveravala me da je njena prijateljica Beatris tako izlečila petogodišnju depresiju. Pati je smatrala da sve loše potiče od ishrane i odvela me kod nurriconiste. Mislim da je homeopatija porekla od Havijerove majke, a Havijer je Markosov najbolji drug. Konačno, otac je iskoristio svoj uticaj da mi zakaže sat sa isceliteljem mozgovga kod kog se inače čeka na red po tri godine.

Istina je da sam bio veoma zahvalan na tim sugestijama, i imao sam puno poverenje u svako, od tih voljenih bića i u svakog od specijalista kod kog sam bio. Moje poverenje i moja vera, sva vera koja mi je ostala: nikad se ne zna odakle može stići rešenje problema, naročito ako su ovako neobični. Naturopata mi je rekao da treba da jedem pšenične mekinje, morske alge, ječam, pivski kvasac i voćni sok sa pulpom. Pitao sam ga da li je on nekad jeo u Burger Kingu i taj čovek, sa oskudnim smislom za humor, nije delovao kao da je to bas dobro podneo. Za čoveka koji mi je radio akupunkturu ispostavilo se da je čudno stvorenje, s velikodušnom količinom neurona, ali prilično nepovezanih. Bio je veoma ponosan što mi zabija igle bez ranjavanja, ali nije išao dalje od toga, a to da reši neki moj problem nije mu bilo ni na kraj pameti. Moram priznati da sam i ja smatrao uspehom to što sam izašao odande u jednom komadu, iako, naravno, nisam zato tamo išao. Kad je reč o hipnozi, ničeg se ne sećam. Sećam se onoga što joj je prethodilo, da mi je

hipnotizer pričao veoma relaksirajućim glasom, sećam se i onoga posle, da mi je sekretarica predala račun sa iznosom od sto evra. Maser me je onesposobio za bilo kakve pokrete u narednih nedelju dana, a nutricionista se pokazao sposobnim da mi reč glad prikaže u svim dimenzijama. Smršao sam tri kilograma za dva dana (nakon čega su mi ostale samo kosti). Homeopatija se pokazala isuviše komplikovanom i, da budem iskren, došao je trenutak u kom je moje nezadovoljstvo počinjalo da anulira svaku moguću primentu strpljenja ili dobre vere. Govorili su da ne smem da pipam perlice rukama: ja sam ili mrvio među prstima; govorili su da moram da se strogo pridržavam prepisane doze; ja sam uzimao pet puta više, da vidim da li će tako biti nekog efekta.

Na kraju sam posetio moždanog iscelitelja iz Mahadaonde. On, s ogromnom, prosedom bradom, i njegova žena, s kosom iste boje kao njegova brada, primili su mene i mog oca u salonu svoje male vile. Poslužili su nas kafom, dok sam ja opušteno izlagao svoj slučaj. Nekoliko minuta potom, iscelitelj mi je rekao da pređemo u salu. Pretpostavio sam da će mi raditi nekakav pregled. Moj otac i isceliteljeva žena ostali su u salonu. Iscelitelj je zatvorio vrata i pružio mi jedan bratski zagrljaj. Prebacio je ruke na moja ramena i snažno me pritisnuo. Njegova glava bik je naslonjena na moju, a oštre dlake njegove brade zabile su mi se u uši i vrat. Kako mi se činilo da nije u redu da stojim nepomično poput panja, proturio sam ruke ispod njegovih i stegao mu leđa dlanovima pruženih ruku, smatrajući da će tako zagrljaj imati bolji efekat. Zamišljao sam da u susednoj sobi moj otac i isceliteljeva žena rade isto to, mada sam pretpostavljao da oni više uživaju u tome. Zagrljaj je trajao nekoliko minuta, ili se bar meni tako činilo. Zatim je iscelitelj iznenada okončao sesiju i moj otac i ja smo se zadovoljni vratili kući. Uvek je poželjnije da te grk nego da te bodu iglama po celom telu. Lečenje ljudi je već druga priča.

Naravno da je bilo i drugih pokušaja meni dragih bića da mi pomognu. Ali već mi je bilo dovoljno i odbijao sam. Odbio sam da razigram moje *čakre* - tako se zovu centri energije, prema mišljenju moje majke - jedan moćan sistem ličnog rasta; odbio sam da se prijavim u radionicu sreće (već sam naziv izazivao mi je jedan prilično nelagodan osećaj); odbio sam da se stavim u ruke holističkog terapeuta, isto tako sam odbio i rad u ogledalu, o kom nemam pojma,

Posle tolikih neuspeha, moja situacija je počela da biva kritična. Bio sam potpuno dekoncentrisan i van sebe. Prvi put u životu analizirao sam sopstveno ponašanje i osećanja sa spoljašnje tačke gledišta. Kad sam noću urinirao u žbunje u bašti, osećao sam da u ponoć istupam iz samog sebe, da bili frivolno analizirao i prosuđivao sopstveni život i način svog postojanja. Prvi put sam razmatrao mogućnost da život ima smisao ili da mu on nedostaje. Bio sam stvarno bolestan. Galopirajuća depresija koju mi je doktorica Montesa ubacila u glavu sa svakim svojim komentarom počeo je da pušta pipke po mom nervnom sistemu. Bilo kako bilo, nisam uspevao da kažem da li sam srećna osoba. Zapravo, bio sam nesrećan. Verovatno sam to uvek bio, ali sada sam na to obraćao pažnju.

Kada smo Markos, Belen i ja vozili bicikle po šumarku, svest o mom lošem stanju nije me napuštala, i stalno sam se prisećao prošlih vremena kada je svaka aktivnost moje dece za mene bila izvor beskrajne i čiste radosti. Sada je nešto nedefinisano bilo u meni, jedno otvoreno pitanje, jednostavno i prosto, na koje odgovor nije mogao biti čist i bez predrasuda. Pitanje je bilo: Da li sam dobro?

Na to pitanje uglavnom sam dodavao drugo, ne manje štetno: A Ernesto? Da li je njemu bolje ili gore nego meni?

7.

Otkako pijem tablete za smirenje, spavam veoma čvrsto i veoma dugo. Spavam toliko i tako intenzivno da se budim isprepadan, zato što ne znam gde sam, ne prepoznajem ženu koja leži pored mene, niti slike koje vise na zidu preko puta; gledam ruke i ti nokti nisu moji niti bilo čiji, zato što zapravo ne znam ko sam, ni kakvo mi je lice, niti šta se očekuje od mene u narednim minutima i u čitavom životu; kad pogledam na sat na mom zglobu, kazaljke se istovremeno nalaze na više mesta a niko me još nije naučio da gledam na sat.

U poslednje vreme nije mi dovoljno da navijem jedan budilnik, niti dva, iako je na oba aktivirana *snooze* opcija da zvone u razmaku od trideset sekundi na svakih pet minuta. U poslednje vreme morao sam da preduzimam drastične mere da bih uspeo da se probudim ujutru. Evo šta radim svake noći - posakrivam budilnike u zaključanu fioku noćnog stočića. Zatim siđem u prizemlje i negde u kuhinji ili u dnevnoj sobi (nikad na istom mestu) sakrijem ključ. Sledećeg jutra, kad budilnici uporno počnu da zvone, nemam izbora nego da ustanem iz kreveta i u bunilu siđem u prizemlje u pokušaju da se setim gde sam kog đavola sinoć sakrio ključ od fioke u kojoj su budilnici. Kad stignem gore s ključem i isključim budilnike, dovoljno sam budan da uskočim pod tuš.

Nekih dana kad tražim ključ po kuhinji i dnevnoj sobi, Estrelja, koja dolazi u kuću u sedam ujutru, primorana je da mi pomogne u potrazi. Mislim da Estrelja još nije uspela da ukapira zbog čega mi se to dešava svakog jutra i stalno mi govori da ako uvek ostavim ključ na isto mesto, ona može da mi ga donese u dogovoreno vreme. Takva vam je Estrelja.

Tablete za smirenje počeo sam da pijem ne zato što su skoro svih psihijatri insistirali na tome, nego zato što je Pati insistirala do te mere da je postalo nepodnošljivo. Istina je da sam tokom odlazaka na terapije kod doktorice Motese-Fulares, i tirada psihijataru, psihologa i drugih ludaka koji su usledili, jedno duže vreme imao ozbiljne probleme sa spavanjem. Leći u krevet značilo je ostati sam sa sobom i razmišljati, razmišljati, razmišljati. Što sam se više prevrtao po krevetu, bio sam sve nervozniji i sve sam više razmišljao. Smatram da sve o čemu čovek razmišlja kad ne može da zaspi jeste upravo ono o čemu nikad ne bi trebalo da razmišlja. To su misli višeg nivoa, otpaci dnevnih razmišljanja, sve ono o čemu naš svesni deo uma ne želi da misli i sada, s toliko vremena na raspolaganju, primoran je da se suoči s njima. Ne znam: ova ideja nastala je jedne besane noći, tako da ne znam da li je onda naročito prihvatljiva.

Stvar je u tome da je Pati, kojoj je potreban odmor jer svaki put kad se ja okrenem dobije udarac u stomak ili jagodičnu kost, preuzela stvar u svoje ruke i naterala me, jednog lepog jutra, da joj dam neki od recepata koji su mi razni psihijatri prepisali. Iako sam joj ih dao, rekao sam da bih se radije samospalio nego uzeo nešto što mi je preporučio neko od tih likova koji su mi toliko problema izazvali, ali sudeći po izrazu lica moje žene nisam uspeo da propisno složim nijedan slog. Iste te večeri, pre nego što smo legli, Pati se pojavila u spavaćoj sobi sa čašom vode i pilulom. Rekla mi je da je popijem i da će, ako je ne popijem, stajati tu dok je ne popijem i da je uopšte nije briga da li će morati tako da stoji celu noć. Već sam rekao da moj sin Markos ima karakter geparda, a moja ćerka Belen oklopnika, al zaboravio sam da kažem da moja žena Pati ima karakter nosoroga i kad nešto naumi, najbolje je da joj se skloniš s puta. Naravno da sam popio tabletu i popio bih i celu kutiju, samo da ne moram da podnosim prisustvo besnog nosoroga u prostoriji.

Tako sam počeo da pijem pilule za živce koje su mi prepisali psihijatri, da bih se oslobodio neuroza koje sam dobio zahvaljujući njima. Od toga dana spavam čvršće nego ikada u životu. Niko ne zna kako je divno kad legneš u krevet i odmah zaspiš, nemajući ni priliku da razmišljaš o budalaštinama vezanim za život, ili o svom zdravstvenom stanju, ili o tome kako su neke reči čudne (na primer, reč „sreća“).

Moj zet Ernesto ponovo se pojavio u mom životu onog dana kad su nam on i Nuriya saopštili novosti. Jednog poslepodneva su se Nuriya i Pati srele u tržnom centru Arturo Sorija plasa, što,

imajući u vidu da je to tržišni centar u kom moja žena radi, i nije baš bila neka velika slučajnost. Nuriya je rekla Pati da žele da nas pozovu na večeru kod njih kući sledeće subote. Iako Nuriya nije rekla zašto, Pati i ja smo znali da naši susedi nemaju običaj da priređuju večere u svojoj kući, i da mora da neki moćan razlog stoji iza tog tako neuobičajenog događaja. Za nas je moćan razlog prilično jasan. Pitao sam Pati i ona mi je rekla da se Nuriji još ne vidi stomak, ali da njen osmeh ne ostavlja mesta za sumnju. U nastavku smo pokušali da zamislimo kako je psihijatar predviđao naše iznenađenje kad čujemo za tu toliko očekivanu trudnoću.

Kad je Pati ostala u drugom stanju sa Markusom i već bila u trećem mesecu, želeli smo da dobru vest saopštimo na zabavan način. Okupili smo u kući obe porodice, Patinu i moju, i naon večere i spontanog ćaskanja, Pati je otišla u kuhinju po desert. Ja sam zamolio za tišinu za stolom i rekao im da obrate pažnju na ono što će Pati kazati. Zatim je Pati izašla iz kuhinje, s ogromnim stomakom ispod džempera, hodajući raskrečenih nogu s rukom na leđima. Svi su gledali sa osmehom, mada malo zbunjeni.

- Dragi – rekla mi je Pati – mislim da ovo ide mnogo brže nego što smo mislili. Pukao mi je vodenjak.

Brzo sam ustao i na licu mesta, pored stola, na nogama porodio svoju ženu. Dok si rekao keks, jednim pokretom, izvukli smo paket iz džempera. To je bila torta koju je potom moj otac otpakovao. U poslastičarnici su nam stavili sliku bebe i poruku: „Dolazim za sedam meseci“. Svi su aplaudirali i čestitali nam.

Jeste da je to bila jedna prilično preterana predstava, znam, uvek sam svestan toga kad je prepričavam, ali šta ćeš, to je bilo prvi put da se takva stvar dešava u našoj porodici i hteli smo da uradimo nešto posebno. Upravo to, nešto posebno, pretpostavili smo da će nam Ernesto i Nuriya prirediti na svojoj večeri. S tačke gledišta Ernestovog mentalnog sklopa bilo je jasno da vest koju treba da nam saopšte mora biti prenesena, ako ništa drugo, s istom dozom kiča, rekvizita i senzacionalizma kao naša deset godina ranije. U Ernestovoj glavi ne postoji ideja da u nečemu, ma šta to bilo, zaostaje za drugima. Ma koliko glupa stvar bila u pitanju, za njega je to takmičenje u kom mora pobediti.

Večera u Nurijinoj i Ernestovoj kući odvijala se normalnim tokom, koliko je onoliko normalno da te Nuriya i Ernesto pozovu nekim povodom i otvore ti vrata svoje kuće. Kao što je i logično, stigao sam u psihijatrom kuću prilično prestrašen, jer ipak ga nisam video više od mesec dana, od kad mi je ubacio kukavički izveštaj u poštansko sanduče, što je morao da plati gubitkom vode iz sveže napunjenog bazena. Zbog toga sam bio veoma srećan što me na večeri niko nije pitao za moje stanje, i što me psihijatar nije podsećao na naše poslednje susrete. Čitave večeri sam pažljivo pratio protokol koji su naši domaćini osmislili, ali ni u jednom trenutku nije bilo upadljivih indicija da će vest biti proglašena. U svakom slučaju, izvestan izraz suzdržanosti i nervoze na Nurijinom i Ernestovora licu govorio je da najvažniji trenutak predstave još nije došao. Zamislio sam se nad tim. Bio sam strahovito srećan što će oni konačno dobiti dete, i što će, makar jedne noći, Ernesto morati da ugasi televizor pre nego što Nuriya zaspi u spavaćoj sobi. Nedostatak dece uvek je stvarao izvestan oreol tuge oko ovog para i sada će se to zauvek resiti. Osim što sam bio srećan zbog njih, molio sam se Bogu da to novo stvorenje bude devojčica i da što je manje moguće liči na svog oca. Pomisao na postojanje malog Ernesta koji trči po dvorišni u trenutku je probudila sve moje *rapafazije*.

Nuriya je bila ta koja je prva progovorila posle jela, kad smo svi već po dvadeset puta dopunili staklene činijice u kojima nam je velikodušno servirana kugla sladoleda veličine trešnje.

- Imamo nešto da vam kažemo.

Pogledao sam moje roditelje i Pati, i svi smo se nasmešili.

- Ernesto i ja ćemo se razvesti.

Nurijina gornja usna blago je podrhtavala dok je ovo izgovarala. To je delovalo kao jedina vidljiva manifestacija potresenosti. U filmu *Park iz doba Jure*, od koraka dinosaurusa koji se približava talasala se voda u čaši. Ovo s Nurijom je bilo nešto tome slično, ono što se dešavalo u njoj primećivalo se u drhtanju gornje usne, i verujem da smo svi odmah shvatili da misli ozbiljno. Ne verujem da advokatima često drhte usne.

Pogledao sam Ernesta. Kod njega se stvari nisu odvijale tako suptilno. U njegovom slučaju, korak dinosaurusa spustio se posred njegovog lica. Bio je izbezumljen, čelo mu je bilo mokro od znoja, a uši i jagodice goreli su crvenom vatrom. Ernesto je pokušao da skrene naše poglede na parče hleba na

stolnjaku koje je počeo nervozno da rrvri. Na njegovu sreću, Nuriya je nastavala da govori:

- Ne želimo da se brinete ili patite zbog nas. To je jedan veoma težak korak, i veoma promišljen, a mi smo se zajedno složili povodom toga.

Niko se nije usudio da progovori. Na trenutak sam se uplašio da će Nuriya, tako naviknuta na ove stvari, da izvuče nekakve spise koje ćemo svi morati da pročitamo i potpišemo svaku stranicu. Ali nije. U realnosti, mi smo, iznenađeni i pogođeni, sedeti u tišini. Ponekad reci ostanu zatrpane debelim prekrivačem osećanja. Nuriya i Ernesto se razvode. To nije nešto na šta smo bili pripremljeni. Trebalo nam je vreme za privikavanje, trebalo nam je da dobro razmislimo o onome što nam je rečeno.

Zašto se razvode? Ko je glavni i odgovorni za raskid? Da li je to Nuriya, kojoj se smučio zvuk kosilice za travu, ili Ernesto, kome je dojadilo da njegova žena zarađuje tri puta više od njega i da to objavljuje celom svetu?

- Ljubav je mnogo lepa, ali kada nestane, treba umeti to prepoznati - rekla je moja majka, koja je izgleda bolje od nas poznavala situaciju.

Reči moje majke, ipak, nisu uspele da razbiju tišinu. Koliko god da su je oživele, gurnule su je još dublje u svakog od nas.

Moj otac je posmatrao svoju staklenu činijicu. Pretpostavljam da su njegove misli oscilirale između mogućnosti da kaže svojoj ženi da je ono što je upravo rekla totalna glupost i mogućnosti da oliže ostatke sladoleda u činijici. Ne znam, možda je i on bio pogođen.

Moja majka je gledala u svoje nokte.

Pati je, isključena, sedela u tišini i zamišljeno posmatrala plafon boje lososa u trpezariji moje sestre.

- Veoma nam je žao, zaista saosećamo - rekao sam ja nadahnuto - ali, najbolje bi bilo da dobro razmislite pre nego što donesete odluku, nekad nije dovoljno razmisliti o nekim stvarima samo nekoliko puta.

Nuriya me je prezrivo pogledala. Zapravo, ta glupost nije ono što sam želeo da kažem.

- Zaista nisam to hteo da kažem, dešava se da čovek započne rečenicu i izleti mu neka tipična idiotska fraza, izvinite. Sad znam šta sam hteo da vam kažem. Zar ne mislite, ako bi jedno od vas dvoje ostalo u drugom stanju, dobro, prvenstveno Nuriya, da bi se možda stvari malo popravile?

~ Rodrigo, molim te - progovorila je Pati progutavši me pogledom širom otvorenih očiju, izgledalo je kao da će me njene beonjače pojesti u jednom zalogaju.

- Šta je bilo? Zar pričam gluposti?

- To je veoma lična tema, nemaš šta ti da pričaš o tome.

- I to što se razvode je lično, pa su nam rekli. Ja kažem da oni od nas očekuju nešto više od ove tišine.

- Činilo nam se da bi trebalo da vas informišemo - rekla je Nuriya - ali odluka je doneta, ne očekujemo nikakav savet od vas, stvarno.

Moja sestra Nuriya ima sposobnost da me dovede do ludila.

- Nije ovde reč o davanju saveta, pričam o razgovoru, podizanju duha, izražavanju žalosti ili, jednostavno, našem

mišljenju. Meni ne deluje normalno da nam kažete da se razilazite a da mi svi ćutimo kao mule.

- Niko ne ćuti kao mula - kazala je majka.

- Kaži šta misliš, Rodrigo, imaš svako pravo da se izraziš - rekao je Ernesto, koji je pri govoru uspeo da povрати deo forme svog tužno pregaženog lica.

- Da, baš, hajde, mogli bismo da organizujemo tribinu na tu temu, kako dobra ideja - kazala je Nuriya.

- Pozoveš nekoga da ti dođe u kuću, a onda mu ne daš ni da govori. Ovde samo ti govoriš? - rekao je Ernesto.

- Ja se bar usuđujem da nazovem stvari pravim imenom i da ih prenesem drugima, a ne kao neki.

- Pa onda pusti da i drugi pričaju. Ili se plašiš nečega?

- Stvarno si imbecil.

- Molim vas, nemojte da se svađate - pokušao sam da se umešam.

- Ti si kriv, dao si im povod - rekla je moja majka.

- Je li tamo ostalo još malkice sladoleda? - pitao je moj otac.
- Da vidimo, Rodrigo - kazala je Nuriya, vidno uvređena - čekamo tvoje mišljenje.
Svi su gledali u mene. Znao sam da, nakon što sam sve ovo pokrenuo, moram nešto da kažem.
- I dalje mislim da bi vas dete dosta zbližilo.
- Genijalno, genijalno mišljenje - rekla je Nuriya neuzdrmana u svom stavu. - Bilo šta samo da ne budeš na strani svoje sestre.

Shvatio sam da je moj komentar bio prst u oko problema.

- Nisam znao da se radi o tome da budem na nečijoj strani, izvini.

Nuriya je ustala.

- Molim vas, dodaćete mi činičice? Želite li kafu?

Otišla je u kuhinju.

Svi mi snio ostali još malo u tišini. Činilo se da Nuriyino odsustvo zateže situaciju. Ernesto je progovorio:

- Nuriya i ja se veoma volimo. Svako od nas ima svoje bubice i svoj karakter, ali naučili smo da živimo zajedno i da poštujemo jedno drugo.

- Dobro, to je zasluga koju svi delimo, rekao sam. - Kosilica se čuje podjednako i ovde i u našim kućama.

Ernesto je dobro prihvatio moj komentar i nasmešio se. Ostali, uključujući i moju majku, smejalni su se od srca i tenzija je popustila.

- Problem je - nastavio je Ernesto - u tome što se Nuriya i ja ne slažemo u nekim stvarima, a kad kod jednog para postoji neslaganje oko nečeg bitnog, šta se može uraditi?

- Uvek može da se razgovara, da se postigne dogovor - rekla je Pati. j

- Da, ali ima stvari koje zadiru isuviše duboko. Da bi par opstao, čovek mora da se odrekne svoje forme postojanja i svojih najvećih želja, a to nema smisla. f

Nuriya se pojavila na vratima kuhinje. Dolazila je s poslužav nikom punim šolja kafe koje nam je razdelila, ozbiljna, bezizražajna. Ernesto nije prekinuo svoj govor:

- Oboma nam je žao, ali smatramo da možemo da uspostavimo drugačiji način života u kom nijedno od nas neće morati ničega da se odriče.

Ernesto je uzeo svoju solju.

- Hvala - rekao je, a rekao sam i ja kad sam prihvatio svoju.

Niko nije više ništa dodao. Bolje rečeno, kad su dobili kafu, svi su se zadubili u dubine svojih cenjenih glava. Ja sam posmatrao pokrete moje sestre. Kada je završila s deljenjem šolja, ostavila je bokal s kafom na sredini stola, kao i času sa šećerom i bokalče s mlekom. Kazala je da se svako posluži čime želi i sela na svoje mesto. Primetio sam — prvi put te večeri — da ni za moju sestru ovo nije nimalo prijatno iskustvo. Do tog trenutka, Nuriyin stav me je nesvesno približio više Ernestu, na koga sam gledao kao na žrtvu. Ali, sada kada se Nuriya povukla u tišinu, umeo sam da poštujem dimenzije i njenog bola. Za nju, suočavanje s ovim raskidom mora da je bio prvi poraz u životu. Nuriya je uvek bila model savršenstva, i uvek se držala veoma blizu toga. Nikad nisam upoznao osobu koja je toliko stroga prema samoj sebi. Uvek je dobijala najviše ocene tokom školovanja, kao i na studijama, a fakultet je završila za samo tri godine. Sada, ta tako savršena osoba, tako visoka i mršava, s kosom ofarbanom u plavo, morala je da se suoči sa raspadom sopstvenog braka.

Kafa je bila jeziva, ali niko ništa nije rekao. Kuvanje je bilo još jedno polje na kom je Nuriya bila daleko od savršenstva.

Svi smo otišli od njih s gorkim ukusom u ustima. Nije to bio ukus Nuriyine kafe, bilo je to nešto mnogo gore: ukus koji se udiše s vazduhom, koji je bio odraz pokreta, tišine i ristanaka, verovatno konačnih. Taj ukus, zalepljen za nepce, poput poklopca na konzervi, bio je *tu* da nas podseti da se ne radi o jednom uobičajenom trenutku, da je ova večera bila obeležena dahom nečeg tamnog, anticipiranog prisustva kraja svega ili gotovo svega.

Kad smo već svi bili na ulici, Ernesto je izašao ogrnut jaknom i rekao mi da ide malo da prošetam, i da bih možda mogao da mu pravim društvo. Ne moram da pominjem da bi u drugim sličnim situacijama ovakva ponuda bila odbojnija od. pomisli da mi stonoga gmiže niz leđa. Ali u datim okolnostima, zbog teskobe koja je mučila Ernesta, srdačno sam prihvatio predlog.

Spuštali smo se niz našu ulicu. Noć je bila sveža, iako smo već bili dobrano zašli u jun mesec, u mnogim baštarna čule su se prskalice za travu, voda koja pada na travnjak, ispunjavajući vazduh

sićušnim hladnim kapljicama koje su se rasipale na moje gole, prekrštene rake. Nadao sam se da šetnja neće biti duga, zato što te hladne letnje noći « meni izazivaju napade groznice, tako da u nekom trenutku više ne znam da li mi je hladno ili toplo ili, moguće, oboje u isto vreme.

- Kako si, Rodrigo? Nisam želeo da te pitam pred svima -iznenada je rekao Ernesto, ne prestajući da gleda ispred sebe.

U tom trenutku sam se osetio prevareno. Imao sam potrebu da se okrenem i trčeći pobegnem kući. Ne sumnjajući, upao sam u Ernestovu zamku, jer je on uprkos tome što i sam prolazi kroz tešku i ružnu situaciju, uspeo da stvori savršene uslove da me ponovo psihijatrijski napadne. Nije bilo izlaza i duboko sam uzdahnuo. Istina je da nisam znao šta da mu odgovorim, zato što zapravo ja nisam uopšte bio dobro, ali takođe, tokom čitavog ovog bdenja, nijednom mi nije pao na pamet moj beskrajni niz problema,

- Želim da ti preporučim jednog mog kolegu, ako ti bilo šta zatreba. To je jedna divna osoba i fenomenalan

psihijatar. Ako ti je potrebno, javi mu se i pozovi se na mene, molim te.

Ernesto je izvadio iz džepa vizitkartu doktora Hektora Fusiljija i dao mi je. Prešao sam pogledom belu površinu kartice, sa crnim slovima razbacanim po njoj. Otkako smo krenuli u šetnju, Ernesto i ja se nijednom nismo pogledali. Kad mi je dao karticu, gledao sam u njegovu ruku, pa u karticu i na kraju u pod preda mnom. Znao sam da se Ernesto oprašta od mene. U jednom trenutku sam se uplašio da će se slova s kartice odlepiti i pasti na pod.

- Idem u Meksiko, Rodrigo.

Glava mi se okrenula na levo, prema Rodrigo. To je bilo čudno. Ja nisam uradio ništa da je pomerim, ali glava se okrenula. Sada jesam ukrstio pogled s psihijatrom. To je bilo Ernestovo lice, ali ono nije bio Ernesto. Njegov oštri nos, stisnute usne, savršene bore na čelu, uopšte sklop lica rako veštački, bili su tu, ali nešto je u njima bilo drugačije. Verovatno kontekst. Ne lice, nego ono što ga je okruživalo. Danas Ernesto nije bio tipična osa koja te bocka po ušima, danas nije davao neprijatne komentare, niti te je ponižavao, niti ti stavljao ruku na rame. Naprotiv, Ernesto se pokazao izmenjen, odlazio je da živi deset hiljada kilometara daleko. Njegovo lice mi je delovalo manje veštački. Što sam dalje zamišljao Ernesta, to sam mu duhovno bio bliži. Ne šalim se. Odjednom sam u mojoj sentimentalnoj formi postojanja bio na nivou više. Želeo sam da kažem tom čoveku da je Meksiko veoma daleko, ali da sam ja uvek imao osećaj da je blizu. Želeo sam da se sve što sam mislio o njemu, svi moji izlivi mržnje, ili jednostavno loše misli, odjednom obrisu. Smatrao sam da su u poslednje vreme nepravedni moji stavovi o ovoj osobi, i smatrao sam neoprostivim, ali i neshvatljivim, to što nisam bio u stanju da primetim delikatnost njene bračne situacije.

- Želim da počnem novi život tamo. Primili su me na univerzitet, u tom smislu nema problema.

- Ali... to je sve mnogo brzo, Ernesto. Uveravam te da je ovo poslednje što smo mogli da zamislimo.

Ernesto je ostao u tišini.

- Deluješ mi veoma hrabro - rekao sam.

- Imam neke rođake tamo. U početku će biti teško, ali krenuću napred.

- Računaj na nas, stvarno, šta god. da ti treba - iako mrzim da govorim ove stvari, u ovom trenutku to mi je izletelo i zaista je bilo iskreno. Mislim da su ljudi kojima smo najviše opsednuti, koji su nam najomraženiji, istovremeno oni s kojima najviše saosećamo. Pretpostavljam da je to zato što nas grize savest.

- Hvala.

Lavež nemačkog ovčara, koji se propeo na ogradu jedne kuće, naterao nas je da pređemo na sredinu ulice, gde smo nastavili da hodamo.

- Kakva vreća buva - rekao je Ernesto.

- Ti želiš dete.

Bez odgovora.

- A Nurija ne - nastavio sam.

Ernesto je klimnuo.

- Da, može se reći da je tako - rekao je.

- Dakle, tebi je važnije da imaš dete nego da ostaneš s Nurijom.

- Pretpostavljam da jeste, mada, realno, to još ne mogu da znam.

Imao sam još pitanja za Ernesta. Zanimljivo je voditi razgovor kao da sam ja psihijatar a Ernesto

moj pacijent.

- Šta misliš zašto Nuriya ne želi da ima decu?

- Ne znam, mada imam ideju.

- Ne možeš da mi kažeš? U punom poverenju.

- Verujem da se plaši. Nuriya u životu ima sve, dostigla je savršenu ravnotežu i plaši se da će nešto krenuti naopako i da će se sve srušiti. Više voli da ne rizikuje.

- Kakav optimista. Ne treba li njoj psihijatar?

- Totalno,

- Znam jednog, ako ste zainteresovani - rekao sam.

Ernesto se smejao kao lud, u svom tradicionalnom maniru, udarajući me bratski po leđima. Nisam znao da li da se radujem ili ne što vidim Ernesta, makar na par minuta, kako je opet onaj stari. Udarci po leđima izbacili su moje sledeće, pomalo agresivno pitanje.

- Je li istina da odlaziš svojom voljom, da je to obostrana odluka?

- To je jedina mogućnost. Dobro smo je razmotrili, ne brini, Rodrigo.

- Ne, razumi me, ne želim da se osećam...

- Nema problema, nema problema.

Prešli smo još nekoliko koraka u tišini. Iznenada, Ernesto je stao i uhvatio me za mišicu.

- Ti si najbolji u ovoj porodici, Rodrigo, želim da to znaš.

Molim? Hteo sam da nastavim da hodam kako bih prikrio crvenilo, ali Ernesto mi je stezao ruku. Ta njegova manija naglašavanja nekih komentara scenskim pokretima čini me nervoznim. Počeo sam da osećam vrućinu na ruci. Nisam znao gde da gledam.

- Uvek si me prihvatao, uvek si bio tu u važnim trenucima. Bez tebe, ova porodica bi bila više mrtva nego živa.

Naoružao sam se hrabrošću, pošto nisam imao drugog izbora, i pogledao sam ga. Izraz njegovog lica bio je ozbiljan i osećajan. Ernesto je govorio ozbiljno, a ja sam želeo samo jedno: da nestanem sa ovog sveta, da nas zemlja proguta ovim redom, prvo Ernesta a potom mene.

- Hvala, hvala - rekao sam, vrativši pogled na pod, - Ako želiš da ti nekad pokosim travnjak kad odeš, ti reci.

Prolomio se zvuk još jednog Ernestovog napada smeha.

8.

Ima mnogo ljudi s teorijama. Malo pričaš s njima i t ti kažu da imaju teoriju o toj stvari i da snažno veruju u na primer, da kiša najčešće pada petkom, ili da u kancelariji nađeš one papire koji ti uopšte ne trebaju, ili da je vrela supa bolji način da se rashladiš kad ti je vrućina. „Ozbiljno, isprobao sam“, kažu.

Što se mene tiče, nemam običaj da smišljam ovakve teorije zapravo, nikad ne znam šta zaista mislim o nečemu. Ja sam najkontradiktornija osoba na svetu. Jednog dana mislim jedno drugog, sasvim suprotno, i kad god gledam neku debatu na 'imam utisak da su svi u pravu, iako govore suprotno od onog što je prethodno rečeno, ili suprotno od onog što su oni sami izjavili u svom prethodnom pojavljivanju.

Sve ovo govorim zato što sad i ja imam jednu teoriju i da je izložim, ali neću da delujem kao neko ko stalno davi svojim teorijama. Zaista je to jedina teorija koju imam, i, da bi iskren, nisam baš sasvim siguran u nju, ali malo mi fali. Moja je teorija veoma jednostavna: ona govori o tome da su svi ljudi koji piju koka-kolu uz jelo - srećni. Nebulozna je, znam, ali totalno je istinita, isprobao sam. Ne kažem da ljudi koji piju *pivo ili* vino ne mogu da budu srećni, niti da koka-kola čini ljude koji je piju srećnim. Kažem da sama činjenica da biraju koka-kolu uz jelo znači da su ti ljudi srećni. Jednostavno analizirajte tip ličnosti koji je sposoban da pije koka-kolu uz pasulj. Moja deca, u poslednje vreme, to rade, moj otac takođe. Žive sa slatkim ukusom u ustima. Nemaju potrebu da probaju nešto drugo, nemaju potrebu da budu nešto drugo. Nikad u životu se nisu zapitali o sebi, i zato i jesu srećni. U mom slučaju, trebalo je da prođe trideset sedam godina da prestanem da pijem koka-kolu uz jelo. Sada volim čašicu vina, koja izgleda utiče snažno na mene i pojačava dejstvo tableta za smirenje.

Nekoliko dana nakon odlaska mog zeta Ernesta (sada bivšeg zeta, bivšeg komšije i bivšeg psihijatra), našao sam se s doktorom Fusilijem na ručku i odmah sam želeo da proverim da li taj čovek, kog mi je preporučio Ernesto, pije koka-kolu uz jelo, što je za jednog Argentinca gotovo nemoguće. I dalje sam bio rob parafazije, kad me je jednog poslepodneva sam doktor Fusilji pozvao telefonom. Istina je da me je razvod Nurije i Ernesta, kao i njegov odlazak, prilično zabrinjavao poslednjih dana, pa nisam imao prilike da se opterećujem svojinu kontinuiranim jezičkim problemima. Ali, oni su se i dalje dešavali a, što je još gore, dešavale su se i druge stvari: pre svega neprestani haos u meni; jedan vrtlog u stomaku koji se pokretao kad sam sam i miran, kad ne postavljam dvesta pitanja o mom sopstvenom zdravlju, o mojoj budućnosti, o tome kako je čudno i nedostižno izgledao svaki vid sreće.

- Recite - kazao sam, podigavši bežičnu slušalicu kada je te večeri zazvonio telefon.

- Zdravo, ovde Ektor Fusilji, ovaj, vidite, da vam kažem, ne želim da vas uznemiravam, Ernesto Lopes mi je spomenuo da gospodin Rodrigo Montalvo... mislim da sam dobro zapamtio ime, on mi je dao ovaj broj pa se ja bojažljivo javljam, da li vas uznemiravam? Samo bih želeo da kažem da sam na raspolaganju gospodinu Rodrigu, Ernesto i ja smo prijatelji već više od pet naest godina, čujete li me?

- Ali, sa kim vi želite da razgovarate? - rekao sam, praveći se lud.

- Pa, sa gospodinom Rodrigom Montalvom, mogu li?

- Da, sačekajte trenutak, daću vam ga.

Ostavio sam slušalicu u dnevnoj sobi i obišao krug oko stola, dobro, tako, ali obrnutim redom. Hoću reći da nisam hteo da doktoru Fusiliju pružim to zadovoljstvo da sam ja taj koji je podigao slušalicu i da je imao sreće da svoj predugi uvod odrecituje odmah direktno meni. Ma dajte, pa ne može se tek tako pozvati nečiji dom i početi priča o takvim stvarima na takav način, valjda je logično da se, ako ništa drugo, od ljudi koji ti telefoniraju, može očekivati bar malo strpljenja.

- Da, ko je to? - rekao sam u slušalicu kad sam napravio ne koliko krugova po sobi.

- Zdravo, ovde Ektor Fusilji, ovaj, vidite, da vam kažem, ne želim da vas uznemiravam, Ernesto Lopes mi je spomenuo da gospodin Rodrigo Montalvo... mislim da sam dobro zapamtio ime, on mi je dao ovaj broj pa se ja bojažljivo javljam, da li vas uznemiravam? Samo bih želeo da kažem da sam na raspolaganju gospodinu Rodrigu, Ernesto i ja smo prijatelji već više od petnaest godina, čujete li me?

- Da, da, odlično, vi ste doktor Fusilji?

- Tako je, vidite, da vam kažem...

- Ne, ne, zaboga, dobro, vidite, pretpostavljani da zovete zbog mojih problema, ali, pravo da vam kažem, u poslednje vreme sam fenomenalno, najiskrenije mislim da je, ne znam, zaista neuobičajeno koliko se dobro osećam, zato vas i nisam zvao, Ernesto mi je ostavio vašu vizitkartu, znate, ali ja nisam

smatrao da je neophodno da odjurim kod vas, razumete li me?

- Strašno, strašno, ne znate koliko me raduje što sam vas zatekao u takvom raspoloženju, vidite, da vam kažem, ne želim da se namećem, ova i sledeća nedelja su mi baš naporne, razmišljao sam, ovaj... Kako vam se čini da se nađemo da nešto pojedemo i malo pročaskamo na miru? Nije isto preko telefona, znate već, nezgodno je, a što se mene tiče bilo bi mi zadovoljstvo da vas upoznam lično.

- Hvala, hvala, obostrano je, izvinite, eto, da, dobro sam rekao.

-Kako vam se čini četvrtak? Vidite, ima jedan restoran par blokova od moje ordinacije, volite li ribu? Ako vam odgovara možemo tamo da odemo, u petnaest do tri u četvrtak, da li vam to odgovara? Dobro? Evo, zabeležite, to je u ulici Lopes de Ojos, broj...

- Sačekajte, doktore, da uzmem olovku.

Ponovo sam spustio slušalicu i napravio još koji krug po dnevnoj sobi. Ne znam da li moje ponašanje deluje smešno. Žao mi je ako tako izgleda. Ali, ti ljudi, mislim na psihijatre, zaslužuju upravo to i mnogo više. Kao da čovek nema drugu svrhu na svetu nego da se pokorava njima, da bude potpuno u njihovoj milosti.

Ponovo sam podigao slušalicu i seo na kauč.

- Doktore, vidite, ne mogu da nađem običnu olovku, pa ću zapisati hemijskorn... Doktore? Doktore, da li me čujete? Ovaj čovek je... Izgleda da je spustio... Doktore... Ništa... Dobro, možda je tako i bolje, iskreno, već sam počeo da dobijam ospice od tolikog trtljanja.

Ostavio sam telefon pored sebe, na kauču, pretpostavljajući da će se Fusilji ponovo javiti. U tom trenutku Pati je silazila niz stepenice.

- Ko je to bio?

- A, niko, neki ludak, preporučio mi ga je Ernesto zbog mojih problema, doktor Fusilji, Fusilji a la karbonara, ne možeš da zamisliš, napravio mi je uvod od četrdeset pet minuta samo da bi pitao da li sam to ja...

Pati je nastavila da gleda u stočić s telefonom.

- Ali ako je podignuta slušalicu... - rekao sam uzimajući bežični sa stola. Pogledao sam pored sebe, na kauč gde je digitron mog sina Markosa strpljivo čekao da ga neko upotrebi za ono čemu je, na kraju krajeva i namenjen. Pati je takođe pogledala u digitron, pa u mene, i savivši se od smeha, poput biljke koja traži svetlost, dodala mi bežični, iako sam u tom trenutku želeo kofu leda na svom licu, crvenom poput višnje, vrelom kao buktinja.

Podigao sam telefon znojavom rukom. Postojao je samo jedan način da se preživi, a to je da se molim Bogu, ili kome god, da je Fusilji prekinuo vezu mnogo ranije.

- Hm, ima li koga? - rekao sam u slušalicu.

- Da, kako da ne, ovde Fusilji a la karbonara, da se nosiš u pičku materinu, kakav divljak...

- A, doktore, are you there? - ne znam zašto, odjednom sam počeo da pričam na engleskom - listen me, please, it's a mistake, sure...

Čuo sam doktorov smeh, što mi je delovalo logično, a zatim Patin smeh, jer me je ona verovatno prvi put u životu čula da pričam na engleskom.

- *Iznivite, bre* talo je da pričam na španskom, ali... reči *dođu* same, da, sorry sorry. *I would like to speak spanish, but it's really amazing, ne gomu, in english easier for me.*

Lice mi je bilo toliko vrelo da su kapi znoja koje su mi se slivale niz slepoočnice počele da ključaju.

- Opusti se, Rodrigo, ne želim da ti bude neprijatno, razumem da je telefonski poziv uvek narušavanje intimnosti.

- No, no, but don't worry, I was a little nervous...

- Ne zameram ti, Rodrigo, ne zameram ti, ne zameram ti rekao je tri puta, ozbiljno. - Meni se čini da je važno da se vidimo, vidim da još uvek ima nekih tragova parafazije kojima se treba pozabaviti, zar nije tako?

- *Pretsoptavljam, pretsoptavljam.*

- Ovako, zapišite, Lopes de Ojos, 147, restoran La Proa, četvrtak u petnaest do tri, rezervisaću sto na moje ime, važi? A sad se smirite, zaboga.

- Da, da, vidite, već sam opušten - i stvarno sam bio - bilo mi je zadovoljstvo ćaskati sa Vama, Fusilji, vidimo se u *Pojes de Lajas*, dobro, eto.

Spustio sam slušalicu. Nekoliko puta sam proverio da li je dobro spuštena a onda sam podigao glavu ka Pati, koja je klečala na patosu sa licem zagnjurenim među jastuke na kauču, eto do koje mere ju je zabavljala patetična situacija u kojoj sam se nalazio. Lice joj je bilo natopljeno suzama, od smeha, ali izraz lica je bio već opušten. Pogledao sam je. Tražio sam podršku i razumevanje od svoje žene. Uzela

mi je ruke i poljubila ih.

Restoran La Proa u ulici Lopes de Ojos bio je mirno mesto i, sem desetak riba koje su bile izložene u vitrini sa sve razjapljenim ustima, bilo je još samo dvoje ljudi, konobara, koji su bili braća blizanci, mršavi, ćelavi i pomalo ćopavi, a razlikovali su se jedino po tome što je jedan nosio beli, a dragi crni žaket. Stigao sam tačno na vreme, u petnaest do tri, i pitao za sto rezervisan na ime Fusilji.

- Ovi su za onaj rezervisani sto, Gabrijel! - viknuo je konobar u belom žaketu ignorišući me.

Nekoliko minuta kasnije, tokom kojih je konobar u belom nastavio da čita sportske novine, iz kuhinje je izašao identični konobar, samo obučen u crno, i upravo se zakopčavao. Odveo me je do stola, koji se nalazio na sredini prazne trpezarije, i, dok sam čekao da stigne gospodin Fusilji, donosio mi koka-kolu, jednu za drugom, ukupno četiri. Nije da sam bio naročito žedan, stvar je u tome da - kad sediš sam nasred prazne sale, dok konobar bez trunke stida bulji u tebe, zajedno sa hordom prepariranih riba obesenih na zidu -neprestano prinosiš rukorn čašu s koka-kolom, pa se na određeni način pomeraš, ili se na kraju i ti prepariraš od tih intenzivnih pogleda. Na to moram da dodam: moja želja je bila da, kad doktor Fusilji dođe, moja čaša s koka-kolom bude puna puncata, kako bih video da li ću probuditi njegovu zavist i tako utvrdio da li je ljubitelj koka-kole ili ne, i, što je još bitnije, da li je u stanju da je poruči uz jelo. Bilo je tri i dvanaest kad se psihijatar smilostivio da se pojavi, a moje razočaranje je bilo ogromno, ne zbog nepristojnog kašnjenja, niti njegovog izgleda, već zbog depresivnog sadržaja njegove prve izjave, dok je, još na nogama, stavljao jaknu na naslon stolice, a mobilni na sto.

- Rodrigo, izvini što kasnim, imao sam užasno tešku nedelju, promena godišnjih doba je grozna za nervni sistem, ova vrućina vrlo loše utiče na sve moje pacijente, ne smeta ti da ostavim na stolu službeni telefon, imam nekoliko slučajeva koji... Opa, piješ koka-kolu, vidim da si prihvatio jenkijevski imperijalizam - rekao je, već podigavši pogled ka konobaru u crnom - Gabrijel, donesi jednu bocu „albarinja”⁹.

Fusilji je ućutao i odmah potom seo. Na trenutak sam prigrlio nadu da je ovaj čovek programiran da priča samo stojeći, i da u sedećem stavu razgovor srećno atrofira. Ali ta je nada bila kratkog veka, zato što je razgovor počeo iznova da fusijizira, iako nisam mogao tačno da odredim šta je to što priča, zato što sam, dok je on brbljao, analizirao njegovu fizičku pojavu, koja me je po mnogo čemu podsećala na mog bivšeg zeta Ernesta. Fusilji je bio Ernestovih godina, mršav kao on, sa, u najmanju ruku, istim brojem nervoznih tikova kao on, sposoban za sve osim za umirujuć efekat na okolinu. Jest i s njim bilo je kao jesti s rojem pčela koje te bockaju. Ja verujem da je on jedna duševno rastrojena osoba i da je svaki pacijent kog je u životu lećio pčela koja ga bode unutra, stvar je u tome da on sve to pokušava da prikrije s tom svojom mlitavom živahnošću, kao da mu ubodi pčela naređuju da ostane miran.

Odjednom mi je pružio ruku:

- Oprosti, Rodrigo, nisam te ni pozdravio, kako si?

- Dobro, dobro.

- Drago mi je što te vidim, što vidini tog divljaka, oprosti, ja ti ne persiram, u poverenju, ne smeta ti? Nemoj ni ti meni, naravno, istih smo godina, zar ne? Koliko imaš godina, Rodrigo?

- Šezdeset pet.

- Vidiš, stariji sam samo tri godine, sviđa li ti se restoran? -Veoma je miran - u tom trenutku konobar je otvarao flašu „albarinja” - vidi, Gabrijel, donećeš nam jednu usoljenu oradu i malo salate pre toga, od jastoga, kako ti se čini, Rodrigo? Voliš ribu?

- Da, da - rekao sam, i u narednih nekoliko minuta konverzacija s mojim novim psihijatrom je zamrla.

Na kraju su doneli salatu od jastoga, i bila je odlična. Svaki put kad bi psihijatar prineo viljušku ustima prestao bi da govori i delikatni zvući našeg escajga, našeg disanja, naših zuba koji žvaću, tanjira u kuhinji ili kola na ulici mogli su se iznova čuti, i ja, kao i kružok riba mutnog pogleda, disali smo duboko, kao u znak zahvalnosti.

Psihijatru je salata potrajala četrnaest sekundi. Tokom tih četrnaest sekundi imao je vremena da razmotri probleme govora, kao i nesvesne mehanizme koji se javljaju u tim situacijama. Kad je pojeo salatu, pojasnio je:

⁹) Vrsta belog vina pravljenog od grožđa koje se gaji u severoistočnim delovima Por-lugata i u Galisiji (severoistočna Spanija). CPriiri. prev.)

- Kako bi ti, Rodrigo, objasnio onu najezdu engleskog od pre neki dan u tvom govoru? Misliš li da je to bilo nesvesno i mimo volje?

Objasnio sam Fusiljiju da moje služenje engleskim, koji sigurno nisam koristio još od vremena kad sam bio u školi, nije bilo planirano i da sam se iznenadio kad sam čuo sebe kako pričam na engleskom, a još pride i, zašto negirati, tako tečno.

- Bilo je zadovoljstvo potvrditi da sam, iako na engleskom, bar mogao da izrazim ono što sam želeo - rekao sam.

- To je jedan veoma neobičan slučaj, odista neobičan - kazao je Fusilji, dopunivši svoju čašu vinom, nakon čega je uzeo svoj mobilni telefon i pokazao mi ga. - Obrati pažnju, Rodrigo, ovi aparatići koriste slične mehanizme. Kad komunikacija nije u redu, to jest, kad je buka i prekida se veza, one automatski traže frekvenciju na kojoj bi komunikacija bila što čistija. Verujem da ti funkcionišeš na sličan način, ti sam, nesvesno, automatski tražiš mehanizam koji će ti omogućiti da nastaviš komunikaciju sa svojom okolinom, zar nije tako? - Fusilji je napravio pauzu, pogledao me i dodao kroz smeh: - Nadam se da ti ne smeta ova mehanička metafora.

- A, ne, ne.

- Obrati pažnju, možemo to da gledamo i iz drugog ugla. Možda nisi ti taj koji je govorio na engleskom, možda je to bio, da se tako izrazim, tvoj alter ego, projekcija tvoje sopstvene ličnosti, zar nije tako, ali on, za razliku od tebe, u nekim situacijama ostvaruje ono što ti ne možeš: komunikaciju. U njemu počiva ne samo verbalna fluidnost, nego i smirenost, blagostanje i psihička ravnoteža koju ti sad ne možeš da dostigneš. U svom alter egu naći ćeš sve ono što ti nedostaje; tvoj alter ego je ego koji ti želiš da budeš, Rodrigo.

- Da, da - rekao sam. - Ali, u tom slučaju, i, imajući u vidu da moj alter ego govori engleski, zar ne misliš da bi trebalo da ga zovemo Walter Ego?

Fusilji je udario u sto, a onda se smejao gledajući u plafon. Bio sam svestan toga da je moja šala bila dobra, ali ne znam da li je baš vredela razbijanja stoia od smeha.

- Ovaj, well, Rodrigo, do you prefer that we speak english - bio je uporan Fusilji.

- Ne, ne. Nemoj da se ljutiš - rekao sam nasmešivši se učtivo.

- No, maybe your friend Walter Ego wants to say something important just now?

- Ma ne, bre, čoveče, ajde, sipaj i meni malo *niva*, vina, jebiga.

Fusilji mi je uputio veoma ozbiljan pogled i dobio još jedan napad smeha. Na trenutak sam imao utisak da gledam istovetnu repliku, mada prekookeansku, mog voljenog Ernesta. Zamislio sam Ernesta u belom mantilu, a Fusiljija u crnom mantilu, obojicu preparirane u podrumu kuće, tamo gde se zanimam mojom maketom voza, kako svojim poprsjima ukrašavaju gole zidove, daleko od domašaja Arnoldovih oštrih kandži.

- Izvini, Rodrigo - rekao je, i dalje se smejući – prihvatićeš ovu moju slobodu kao deo posla koji moramo da obavimo. Moja je misija da se udubim u tvoju ličnost i pročeprkani najosetljivije niti.

Uzeo sam dobar gutljaj vina i poželeo da što pre počne da dcluje. Želeo sam da kažem još neke stvari tipu koji je sedeo preko puta i mislio sam da će to biti mnogo lakše uz pomoć vina.

- Viktore... - rekao sam.

- Ne, Ektor, Ektor ... - ispravio me je Fusilji.

- A, izvini, stvar je u tome da sam ja bio kod toliko psihijatara da već počinjem da vas brkam, znaš?

- Razumem, Rodrigo, ti znaš da svaka greška ima skriveni smisao, šale, snovi, lingvističke greške dozvoljavaju da drugo čitanje bude mnogo značajnije od prvog, to su vrata otvorena ka interpretaciji zone nesvesnog dela naše ličnosti.

- Da, da, ali ja bih samo hteo da te nešto pitam.

- Samo napred.

- Ne, vidi, da ti imaš dvorište, i jedan veliki travnjak, zamisli, od nekih sto metara kvadratnih, koliko često bi kosio travu?

Fusilji se nasmešio. Uzeo je gutljaj vina da pojača efekat.

- Ernesto nije pričao o tvom provokativnom karakteru i tvojim ekstravagantnim komentarima, veoma komičnim takođe.

Zbog čega me to pitaš?

- Stvar je u tome da ju je Ernesto kosio svaki drugi dan. S moje tačke gledišta to je zrelo za psihijatrijsko lečenje.

Fusilji se gušio od smeha. Pretpostavio sam da je na fakultetu na kom su Ernesto i Fusilji zajedno

studirali, predmet „smejanje ko nenormalan“ bio obavezan na svim specijalizacijama. Fusilji je promenio izraz, malo nagnuo svoj tanjir napred, naslonio nadlaktice na sto i pogledao me,

- Predivna osoba, Ernesto. Užasno teško mu je palo ovo oko razvoda.
- Znam, znam, razvod je uvek mučan.
- Ernesto te mnogo ceni, *pretpostavljam* da to znaš.
- Šta? - rekao sam skočivši sa stolice, uplašivši se na trenutak da i čulo sluha počinje da me izdaje.
- Pretpostavljani da to znaš, htjedoh reći. Ovaj, Rodrigo, vidi, Ernesto se nikad nije oseao

prihvaćenim u tvojoj porodici. Za njega integracija nije bila laka. Otišao je u Meksiko pod utiskom da je mnogo godina posvetio uzaludnom trudu: da bude prihvaćen, zar ne? Da ga vole takvog kakav je, da može da vam svima bude po ukusu, počev od same Nurije, pa do tvog oca.

- Ali, izvini, učinilo mi se da si malopre, kad si govorio, ne osuđujem te, ali napravio si grešku jednog parafazičara.

Fusilji me je pogledao. Nasmejao se kroz nos, spustio pogled, ponovo ga podigao, i rukom pozvao Gabrijela, konobara, da što pre donese oradu.

- Smetam ti? - rekao sam.
- Ne, zaboga, razumi me, čovek je na sve već naviknut, da znaš samo kakva sve fauna defiluje kroz moju ordinaciju, i mi psihijatri grešimo, zar nije tako? Ili samo ti imaš pravo *da šregiš...gregiš... šrešiš... u tri lepe!.., gre-šiš!*

- — Znači onda, parafazičan si?

- Ne, nisam parafazičan. Zar ti se ne čini da pričamo o tebi?
- Ali, ako nisi uspeo svoju paralaziju da izlečiš, kako ćeš izlečiti moju?

Fusilji je bio besan. Razrogačio je oči, uperio kažiprst ka meni, i dubokim glasom, koji je delovao kao da dolazi iz stomaka, rekao ne trepnuvši:

- Zato što te poznajem, zato što dobro znam šta se dešava duboko u tebi, zato što prepoznajem takve kao što si ti sa kilometra daljine, zato što na sav glas tražiš pomoć, zato što si ispunjen panikom koja malo po malo proždire tvoj svestan život, zato što ti se jezik gubi a ja vrlo dobro znam šta je to.

Fusilji je ovo izgovorio i srušio se na naslon stolice. Nisam mogao da odgovorim. Na neke stvari u životu sam mogao da budem spreman, ali među njima se bez sumnje nije nalazilo smirivanje očigledno uvređenog i izbezumljenog psihijatra. Orada, prekrivena hrpom soli, pojavila se u tom trenutku na malom stolu koji je Gabrijel nečujno prethodno namestio.

Gabrijel nas je uslužio i jeli smo. Fusilji i ja, iako smo se tek upoznali, imamo svoj ritual - da usoljenu oradu jedemo u tišini. Orada je bila ukusna i sočna i, dok su mi se beli komadići topili između jezika i nepca, pomislio sam na čitav niz stvari: radno vreme prodavnice vozova u kojoj kupujem svoje makete, čudan način na koji je Fusiljijeva kosa sedela na zaliscima, sastanak sa kanalskim inženjerom koji je trebalo da imam tog poslepodneva, alarmantnu potrebu za uriniranjem koju je izazvao „albarinjo“, mačka Arnolda, koji u poslednje vreme ne urinira posle mene tamo gde ja to radim, možda zato što misli da je moj urin pogodniji za obeležavanje teritorije, način na koji je Fusilji mućkao vino u ustima, Fusiljija koji je, u tišini, delovao starije, umornije, tužnije i manje argentinski, i na kraju, neshvatljiv greh restorana sa čudesnom hranom u kom se nalaze samo dve mušterije: poremećeni psihijatar i poremećeni pacijent. To govori da je tokom dužeg perioda moja misao bila oslobođena tema kao što su sreća, nervi, nesvestica ili terminalna parafazija, blagovremeno zasenjena razgovorom sa Fusiljijem i moći vina „albarinjo“.

Kad sam dokrajčio oradu, nervozno sam mrdnuo kolena i malo protegao noge. Na moje iznenađenje, moje desno stopalo se sudarilo sa nečim što, sudeći po trenutnom pokretu, mora da je bilo Fusiljijevo stopalo. Pomerio sam nogu malo levo i naleteo na drugu psihijatrovu nogu, Podsetio me je na hobotnicu.

- Uf, izvini - rekao sam.

Primetio sam kako oprezno pometa nogu, poput preplašene životinje koja se sklupčava u svom skrovištu. Psihijatri baš i nemaju definisane granice.

- Orada je bila fantastična - rekao sam - šta misliš da naručimo desert?

Fusilji je mahnulo Gabrijelu i naručio mežane kolače za dvoje. Potom je izvadio kutiju cigareta, ponudio i mene i zapalio.

- Kako bi bilo da ozbiljno porazgovaramo o tvojim problemima?
- Da, naravno.
- Zamisli da ćaskaš s prijateljem, da nisam psihijatar, ovaj...treba da znaš da ti neću naplatiti, ovo nije terapija, mi smo samo dva prijatelja koja dele sto i hranu, a između njih ne stoji novac.

Klimnuo sam zamišljeno.

- Dobro, dozvoli da ti postavim nekoliko pitanja. Da vidimo, šta je prvo na šta pomisliš kad legneš u krevet, Rodrigo?

- Kad legnem s nekim.
- Kad uveče odeš na spavanje.
- Kad uveče odem na spavanje?
- Ajde, odgovori.

- Stvarno moram da odgovorim? Pa, da vidimo, u poslednje vreme nemam vremena da o bilo čemu razmišljam, zato što uzimam tablete za smirenje od kojih zaspim u sekundi, ali ponekad pokušavam da malo čitam u krevetu pre nego što uzmem tabletu i onda razmišljam o mnogim stvarima, mislim da razmišljam o onome što mi se dešava, da ovako rastrojen možda nisam stavio mačku u mikrotalasnu ili spakovao košulje u kutiju s keksom dok se trudim da poredam slogove u recima, a u nastavku se pitam da nije moja parafazija simptom neke mnogo ozbiljnije bolesti, a o tome ne razmišljam zato što sam po prirodi pesimista, nego zato što mi je to sve rekao jedan tvoj kolega, pravo da ti kažem nemani pojma da li bese psihijatar ili psiholog, iako jeste moguće ustanoviti razliku između te dve struke, a onda počinjem da pretresam razne stvari, ono što mi se dešava, život i način postojanja su mi već izmenjeni u poslednje vreme, a ima pitanja i utisaka koje bili voleo da nikad nisam spoznao, zato što verujem da nikad neću moći da ih zaboravim, a onda dođe moja žena i legne pored mene, jer ona uvek leže kasnije nego ja, zbog tog skidanja šminke i takvih stvari.

- Na kakva pitanja misliš?

- A, pa eto, ne znarn, to je osećanje da nisam sasvim dobro, da mi nešto fali, znaš? Veoma je čudno, to je tako, nekako, iako imam više razloga da se osećam dobro, uvek postoji nešto unutra što me podseća na to da ipak nisam dobro.

- Ali, rekao si malopre da ima pitanja i osećanja za koja bi voleo da ih nikad nisi spoznao. Koja su to pitanja?

Gabrijel se u tom trenutku pojavio sa mešanim kolačima, velikim tanjirom sa sitnim parčićima raznih torti.

- Hvala, Gabrijel - rekao sam, pošto mi je, da budem iskren, u tom trenutku prijala konverzacija, čak mogu reći da sam se osećao dobro pred psihijatrom. Fusilji je ugasio cigaretu u pepeljari, a ja sam želeo da odgovorim na njegovo prethodno pitanje.

- Sad, na primer, uživam u ovom restoranu, časkam s tobom, preda mnom je ovaj divan tanjir s kolačima, ali onda, bez ikakvog objašnjivog razloga, u nekom ćošku moje glave pojavljuje se to prokleta pitanje: da li sam dobro? I od trenutka kad postavim ovo pitanje nemoguće je da se i dalje osećam tako dobro, da li me razumes?

— Da, razumem, razumem.

Fusilji i ja smo počeli da jedemo torte, krenuli smo od onih u centru tanjira. On je uzimao one s leva, ja one s desna.

- Dozvoli mi još jedno pitanje. Da li pamtiš smrt nekog dragog bića?

— Da li pamtim? Pa... ne, mislim da je nemoguće pamtit i nešto što se nije dogodilo, zaista, i nadam se da će ostati na to me još dugo.

- Aha, naravno, naravno, odlično - ali Fusilji je sad bio prisiljen da vodi ovaj ne baš prijatan razgovor, kao sredstvo do cilja. - A da li nekad razmišljaš o svojoj sopstvenoj smrti?

- Da, pa dobro, pretpostavljam da svi...

- Koliko puta dnevno?

- Dnevno? Nemoj me zafrkavati, kad bih svaki dan razmišljao o svojoj smrti, onda mi baš ne bi bilo dobro, zar ne?

- To misliš, stvarno? Da li si nekad video mrtvaca?

- Ma daj, čoveče, ti si lud, kakva opsesija!

- Odgovori mi samo ukoliko to želiš.

- Ne, nikad nisam video mrtvaca. Ali zašto mi postavljaš ta ko čudna pitanja? Zar nećeš da mi pričaš o sreći?

Fusilji se obrisao salvetom i spustio viljušku na stolnjak. Očigledno je završio s tortama.

- Videćš, ovaj... Ti ćeš sigurno misliti da tvoja parafazija nema nikakve veze s tim stvarima, ali gledaj, Rodrigo, iako te jedva poznajem, iako jedva da imam materijala da formiram profil tvoje ličnosti, mogu lepo da prepoznam šta se to dešava u tebi, veruj mi, i znam da nije lako živeti s tim.

Fusilji je napravio pauzu. Izgledao je kao da sluša neki unutrašnji glas koji se obraća samo njemu.

- Pogledaj me, Rodrigo.

Pogledao sam ga. Dobro, zapravo već sam ga gledao, ali sad sam razrogačio oči.

— Možemo da pričamo o različitim stvarima, ali zapravo pričamo samo o jednoj. O smrti. Smrt je prisutna u svakom trenutku našeg života, uvek, kao jedino u šta možemo biti sigurni. Samo u jedno možemo biti sigurni, Rodrigo, umrećemo, malo pre ili malo kasnije, ali umrećemo, i bićemo sahranjeni i to je jedina stvar u budućnosti za koju ne možemo da pogrešimo. Smrt je deo našeg života, zar nije tako? Prisutna je u svakom činu, kao taj horizont na koji smo nepovratno osuđeni. Suština ljudskog života je ta, samosvest o kraju, znati da vreme stalno prolazi i da se na kraju sve briše. Nemojmo se zavaravati, Rodrigo, nemojmo se zavaravati. Obojica znamo da ovo neće večno trajati, da nam život prolazi a da toga nismo ni svesni i da će nam jednog dana biti oduzet, protiv naše volje, protiv volje ljudi koji nas vole, ali biće nam oduzet, Rodrigo, bićemo izbačeni odavde. Misliš da možemo da govorimo o bilo čemu drugom kad znamo da je to tako? O čemu uopšte i pričamo? Čemu dnevno posvećujemo naše vreme i naše reci ako ne tome da se izborimo sa tom patetičnom stvarnošću koja nas guši i koja nas tera da nastavimo dalje?

Na kraju je napravio kratku pauzu. Ja sam bacio pogled na svoje šake spuštene na sto. Moje šake sad su bile šake mog sopstvenog lesa u otvorenom sanduku. To je bila jedna nova slika mene. Nikad u životu nisam razmišljao o tim stvarima, bar nikad na taj način. Kunem se da sam imao užasno jaku potrebu da se isplačem.

- Razmisli, Rodrigo, o poslu, o vremenu koje nam oduzima posao, a onda razmisli o tome kako provodimo svoje slobodno vreme, o tome kako ga ispunjavamo, kako se stalno trudimo da razmišljamo o nečemu, zar nije tako, oterati samoću, prazninu, zastrašujući susret s nama samima, što će reći, s našom sopstvenom smrću, koja nas čeka. Radimo toliko toga da ne bismo gledali u smrt. Znamo da postoji jedan mračni prolaz na kraju, manje ili više blizu, ona nas čeka, ali mi ne želimo da gledamo u taj prolaz i radimo sve što je u našoj moći da skrenemo pogled na drugu stranu. Razmisli o svom slobodnom vremenu, Rodrigo, šta obično radiš vikendom?

- Hm. Prestani, molim te, ovo mi nimalo ne prija. Morbidan si.

- Osećaš li potrebu da plačeš?

Da, naravno da sam osećao potrebu da plačem.

- Plači, Rodrigo, prepusti se, biće ti bolje ako oslobodiš tu tempiranu bombu koju držiš u sebi, strah od smrti koji te proždire iznutra a parafazija je samo jedan od mogućih poremećaja koji proističu iz toga.

Sad nisam imao nikakve sumnje: doktor Fusilji mi se svetio za sve ono što je morao da sluša preko telefona prethodnog dana. Ali i to saznanje nije bilo neka uteha. Iako ih ja nisam pustio, suze su mi se slivale niz lice, zadržavajući se na jagodicama, kao da su to tramboline s kojih će odskočiti na stolnjak. Svet mi je delovao jezivo a život je bio samo jedan grč koji mi se spuštao niz leđa i stimulisao moje jecaje. Tako je tužno umreti. Tako je stvarna smrt, a tako slična životu.

Fusiljijev glas se opet začuo. Još surovije.

- Pre četiri godine ja sam bio srećna osoba kao i svi, Rodrigo. Jednog dana je zazvonio telefon i život mi je pokazao svoju drugu stranu, svoju drugu dimenziju, onu koju i ti kriješ u sebi. Neću ti sad govoriti o mom bratu, on je bio najveća ljubav mog života, s njim sam proveo prve dvadeset tri godine svog postojanja, dan za danom, sat za satom, minut za minutom, dok ga nisam napustio, Rodrigo, nikad neću sebi oprostiti što sam ga ostavio samog da bih se preselio u Spaniju, ali to sam učinio, nakon dvadeset tri godine morali smo da naučimo da živimo sami, bio je stariji samo dve godine, bio je tako velikodušan, tako dobar, da bi ljudi odmah počinjali da ga iskorišćavaju.

Izgedalo je da je Fusilji ostao zadubljen u svoje misli. Istina je da je ovaj čovek za mene bio bunar bez dna, nikako nije prestajao da me iznenađuje. Toliko sam se unco u njega i njegovu priču da sam prestao da plačem. Sada su, pak, njegove oči bile crvene i vlažne.

~ Ali, na kraju, vreme je prošlo, i ne vredi pokušavati menjati stvarnost. Zvali su me telefonom da mi kažu da je poginuo u nekoj nesreći, tamo u Argentini, moj jedini brat, izgubio sam ga zauvek, smrt je došla da mi pokaže istinitost svog postojanja, da me podseti da nikad nije nestala iz mog života.

Fusilji je toliko slinilo da sam počeo da osećam smrad mokre zemlje. Bilo je kao da su sve moje suze sad prešle na njegovu stranu. Nisam znao šta da radim niti šta da kažem da ga utešim. Nikad nisam bio naročito dobar u tešenju ljudi, a nisam mogao u tom trenutku da se setim naziva nijedne tablete koja bi mogli da ga smiri. Na kraju, znam da je ovo što sam rekao čista glu post, ali stvar je u tome što nije baš jednostavno naći se pred psi hijatom koji plače. Coveku stvarno bude žao.

- Izvini, Rodrigo. Nije bilo potrebe da ti pričam išta od ovoga...

- Molim te, Ektore, mora čovek tako nešto da izbací iz se be. Ako mogu nekako da ti pomognem...

- Ja sam taj koji bi trebalo da pomogne tebi. Molim te oprostí mi, Rodrigo, zloupotrebío sam tvoje poverenje, oprostí mi, zaista, oprostí mi, oprostí mi.

- Naravno, naravno.

Fusilji je izvukao olovku i blokče iz džepa sakoa. Njegov plač se postepeno smirivao. Upío je poslednje suze salvetom, što me je ispunilo izvesnom odbojnošću koju jedan psihijatar nije zasluživao u tom trenutku.

- Vidi, Rodrigo, ne znam da li sam bio malko surov u svom opisu, ali od prvog trenutka verujem da razumem šta se dešava u tebi. Zaista, dovoljno je da oslušnem moju unutrašnjost da bih znao šta se dešava u tvojoj. - Fusilji je skinuo poklopac sa olovke i nešto zabeležio u blokčetu. - Vidiš, evo, zapisao sam ti na ovom papiriću ime antipsihotika koji će ti smiriti nerve i tu unutrašnju teskobu.

- Još jedne tablete?

- A šta uzimaš?

- Trankidonu, mislim da se tako zove, ili nešto tome slično.

- To ništa ne vredi, to ti je kao da piješ čaj od lipe. Videćeš, uzmeš po jednu od ovih ujutru i uveče i bićeš mnogo opušteniji. To sa parafazijom će se onda resiti samo od sebe. U svakom slučaju, smatram da ti je potrebna psihoterapija ako stvarno želiš da resiš svoj problem. Mora da se priča, Rodrigo, ti strahovi ne smeju ostati zaključani u nama. A iznad svega, ne smeš se osećati kao čudak. Nažalost, smrt, strah od smrti, to je ogroman faktor psihičke neuravnoteženosti u našoj civilizaciji. To je velika lekcija koja je potrebna čoveku sa zapada, njegovom odnosu prema smrti, njegovom prihvatanju smrti kao nečega što je savršeno prirodno.

Presavio je papirić i dao mi ga. Ali, koliko god se pretvarao da je psihijatar, za mene je Fusilji bio nešto drugo. Nas dvojica smo zajedno plakali, bili smo ista mašina koja je u stanju da pretvara vino u kišu suza.

- Idem da piškirn, znaš li gde je „albarinjo“? - rekao je, već ustavši.

Kad se vratio iz toaleta, tražio sam konobaru u belom, što će reći, Gabrijeiovom brata blizancu, da mi donese račun, koji sam planirao da platim. Smatrao sam da sam ja obavezan da platim hranu, i tako sam i učinio. Kasnije

smo Fusilji i ja zajedno izašli na ulicu i prošetali do vrata njegove ordinacije. Dok smo hodali, moje misli su krenule u jednom opsesivnom smeru i nisam mogao da ih kontrolišem. Pitao sam se koji će od nas dvojice prvi umreti, Fusilji ili ja, kakve će biti naše smrti, koji će kome doći na sahranu.

- Ne mogu da oprostím sebi ovo ponašanje, Rodrigo, ne znam šta mi je bilo, ovih dana sam previše radio - rekao je Fusilji, ali meni je pogled na njegove usne koje se pomeraju bio tako jeziv.

- Nemoj da umreš od straha, Ektore, hajde, hteo sam da kažem da se ne *opretećujes* nimalo, sranje!

- Mora da izađe, mora da izađe, ta *rapofazija* je odgovor na nerešeni unutrašnji konflikt u tebi, mora da *rodriga*, *Izago*.

~ Ne, pa sad obojica imamo napad - rekao sam, trudeći se da se držím teme.

Fusilji je stao ispred kapije i pružio mi ruku. Bio je veoma ozbiljan. Ovo što se dogodilo, uključujući i napad parafazije preda mnom, očigledno mu nije prijalo.

- *Jemosta ja donda*, ovde. *Indrži me foramisanog* - izbrbljao je psihijatar, postavši potom iz čista mira opet smiren.

- Da, *stavinaćemo* tako, ne bih te *šive držazavao*, jebote! *Kavak* sam *delib!*

- Try in english, Rodrigo, I think is me only way now.

- Maybe, maybe, but it's so... you know, so... tužno. - Yes, sure, but don't think about that, we will win this rmatch, Rodrigo, we will win this match.

9.

Nikad nisam upoznao nekog tako poremećenog kao što je bio Fusilji. Da se dodeljuje svetska nagrada za ludilo, Fusilji i Ernesto bi osvojili *prvu* nagradu *ex aequo*, bilo bi teško odrediti ko se od njih dvojice više ističe, pošto kad se dođe do određenog maksimuma, može se samo kapitulirati pred činjenicama. Ponekad mislim da je Ernesto, a isto tako i Pusilji, uspeo da me zarazi svojim ludilom, i da je sve što mi se dešava poslednjih meseci i što je na granici da mi uništi život, ista vrsta ludila kao kod njih dvojice.

Svaki put kad se setim kako smo Fusilji i ja završili ručak, dva primerka parafazije koji govore nešto što bi moglo da liči na engleski, dobijem napad smeha, ozbiljno. Vemjem da je jedino dobro što je moglo da me malo podigne to što sam upoznao sebi sličnu osobu: smeli koji u meni izaziva njegova parafazija, njegov izgled, njegov engleski sa argentinskim akcentom. Ponekad ga se setim noću, ili *dorade* ili *solí*, ili njegovih morbidnih pitanja o smrti, i dobijem takav napad smeha da moram da ustanem i siđem u dnevnu sobu i sačekam da napad smeha prođe.

Onog dana kad smo bili na ručku, došao sam uveče kući veoma srećan jer, oslobodivši se te priče koju nisam planirao da vidim ikada više u životu, pao mi je ogroman teret s leđa. Jeste da mi je Fusilji pričao o smrti i sličnim stvarima, ali u trenutku sve to mi je izgledalo kao još jedan dokaz stepena obolesti njegovog mozga. Razumeo sam da pati zbog bratovljeve smrti i da ga to užasno pogađa, ali ono što je rekao da radimo kada ispunjavamo naše slobodno vreme zato što se plašimo smrti, pa, iskreno, to je beznade. Zato sam kupio punu kutiju pitica, odneo ih kući, i moja deca, žena i ja smo ih večerali. Arnold se smestio kraj Beleniiih nogu, zato što pamti druge prilike u kojima mu je moja ćerka, tajno, davala incune sa svojih pitica, ali ovaj put sam dobro pazio da ne kupim pitice sa incunima, na Beleninu žalost, Arnoldovu da i ne spominjem. Tokom večere ni u jednom trenutku nisam patio ni od čega sličnog parafaziji, niti sam postavljao sebi perverzna pitanja, i to me je činilo sve srećnijim. Kasnije, kada su Markos i Belen otišli na spavanje, ispričao sam Pati o svom susretu s Fusiljijem, objasnio joj da je jadničak totalno odlepio, i da ga je, izgleda, smrt njegovog brata dokrajčila, pa zbog toga ne vidi ništa osim mrtvačkih sanduka i jedino o čemu zna je da priča jeste smrt i da se, kako on veruje, u svakom razgovoru, o čemu god da je reč, zapravo radi o smrti.

- A za tvoje probleme, šta ti je rekao? - pitala je Pati.

- Dao mi je nove tablete za nerve ali, kao što si i sama shvatila, ne pada mi na pamet da ih pijem. Pati je slegnula ramenima.

- Odlučio sam da radim sve suprotno od onoga što mi kažu psihijatri, tako treba. Znaš da su svi oni ludi?

Kasnije te večeri, sam u krevetu, razmišljao sam o nekim stvarima koje mi je rekao Fusilji. Istina je da mi je, sada kad je euforičan utisak susreta prošao, bilo pomalo žao psihijatra, zato što, iako je imao tendenciju da dramatiizuje, zapravo je imao napad plača preda mnom, maltene pred strancem. A što se rnene tiče, objašnjenje da je strah od smrti uzrok svih mojih boljki uključujući i parafaziju, delovalo mi je potpuno katastrofalan. Ima ljudi koji smatraju da je za sve stvari koje se dešavaju na svedu kriva televizija, i veoma su srećni, a ima i psihijatara kao Fusilji koji smatraju da je za mentalne bolesti svih pacijenata na svet kriv strah od smrti. Ovo govorim jer ovakvo objašnjenje u mom slučaju podjednako logično kao tvrdnja da predmeti padaju na pod... pa, da ne preterujem, zato što se plaše smrti. Priznajem da su me u početku Fusiljijeve reči uznemirile, ali, kao što rekoh, ja sam osoba sa slabom ličnošću, i sklon sam prihvatanju uticaja koji nose tuđe reči. To je moja forma postojanja, ne mogu je izbeći. Svaki put kad me zove neko iz banke da mi ponudi novi proizvod koji imaju, uspe da me ubedi, ne šalim se. Imam toliko kreditnih kartica da mi je futrola za kartice debljine biografije Sare Montijel¹⁰, u slučaju da ju je napisala. U poslednje vreme, kad sednem, nagnut sam nekako nalevo, tolika je cigla koju nosim u džepu pantalona.

Na kraju krajeva, hteo sam da kažem da, iako je Fusilji na trenutak uticao na mene, kasnije sam mogao da sagledam sve sa distance, i, srećom, da shvatim da smrt, do tog trenutka, nije imala ama baš nikakav značaj u mom životu. Uvek sam bio radosna osoba, ozbiljno, i nikad mi se ne bi desilo da razmišljam o smrti na taj način da nisam upoznao tu ptičicu Fusiljija, kao što nikad ne bih razmišljao o nesreći kojom je moj život preplavljen da nisam upoznao doktoru Montesu, kraljicu sedam velova.

10 Sara Montiel - španska pevačica i glumica, rođena 1928. godine, veoma uspešna i poznata, sa glamuroznom karijerom i burnim ljubavnim životom. (Prim prev)

Možda imam svoje bubice, kao i svi, ali do skora nisam imao običaj da dvadeset četiri sata dnevno zamišljam sopstvenu smrt, niti da unapred patim zbog nje. Koliko god umiranje bilo jedna čudna stvar, što svi znamo, to i nije baš razlog za dramljenje.

Zatvorio sam oči. Kapci su sve prekrili crnilom. Stvarno nisam razmišljao o smrti. Razmišljao sam o životu, zamišljao sam jedan lagan život, prijatan i harmoničan, kao voz koji nikad ne ispada iz šina, iako ga pokreće svega 12 volti. Začudo, taj Fusilji je učinio da se osetim dobro.

Sekso je nađen mrtav u borovoj šumici, tri nedelje nakon što je nestao. Tog vikenda, u zoru. Dva klinca koja nisu iz našeg kraja, na prvi pogled profesionalni sportisti, poranili su *na footing* u šumu i neprijatno se iznenadili našavši Seksa obešenog o granu na drvetu, izbačenog jezika, očiju hladnih poput zaleđene vode i ukočenog tela. Izgleda da su klinци krenuli u potragu za našom lokalnom policijom, kojoj su prepustili slučaj, a nakon toga, atlete su završile u kafeteriji na pivu i kajgani sa slaninom, nakon čega su uzeli sladoled sa šlagom, i više se nikad nisu ozbiljno bavili sportom. Dobro, ovo sam izmislio, ovo s kafeterijom, ali verujem da čovek nakon što tako nešto vidi u šumi, izgubi volju da ustaje subotom u sedam ujutru samo da bi obukao beli šorc i išao da trči i znoji se kao lud. Mrzim *footinig*, i nema potrebe da vidim psa kako visi s drveta da bih izgubio volju za vežbanjem.

Tog dana, i narednih, nije se pričalo ni o čemu drugom u tržišnom centru, niti u sportskom centru, čak ni u lokalnoj crkvi, u koju, da budem iskren, nikad ne idem. Očigledno, u našem predgrađu nema psećih predaka koji su se ubili obesivši se o ogrlicu, zbog čega su sve naše komšije mislile da je ovde reč o nekoj vrsti ljudske asistencije, mada u našem predgrađu nije bilo ni psećih predaka obešenih uz pomoć ljudi. Žalosno je ali Lope de Vega nije naročito omiljena persona među našim komšijama (samo luđacima kao što smo moj otac i ja on može biti simpatičan), i mnogi ljudi, prilično opravdano, to su povezivali sa slučajem egzibicionizma u šumi, te su stoga smatrali da je smrt njegove psa neka vrsta osvete ili kazne za njegovo malo drugačije ponašanje, Lope de Vegino. Sve te tračeve mi je Pati ispričala kad je u podne došla s posla, a rekla mi je i da je na licima mnoge gospode koja je svračala kod nje u radnju s rarnovima videla izraz uživanja u ovim pričama, i da su svi sigurni u to da je Seksovo ubistvo akt ne protiv psa, nego protiv njegovog vlasnika. Zanimljivo. Iako nemam ništa protiv tebe, sirota životinjo, sad ću te ubiti.

Do nas je vest stigla prilično rano, dok smo još bili u krevetu. Dijego, Markosov drug, došao je s ocem, koji se takode zove Dijego, i ispričali su nam da se s prozora njihove kuće mogla videti povorka koja je išla u šumu, i koja je apsolutno uživala kada je policija vodila jadnog Lopea de Vegu na mesto zločina, gde je ovaj na specifičan način potvrdio da je to njegov pas: onesvestio se na licu mesta. Sekso je bio stvorenje koje je on voleo najviše na svetu, i videti ga kako visi na sopstvenoj crvenoj ogrlici koju mu je on lično stavio oko vrata, bilo je isuviše surovo isktstvo. Proveo sam celo jutro obrađujući u mislima taj čudan događaj, dok su se Markos i Belen igrali davljenja ogrlicom svi svojih lutaka i plastičnih igračaka, a mačak Arnold ih posmatrat s najviše police, za svaki slučaj. Istina je da mi se od ovog takvog morbidnog događaja prevrtala utroba. Sećao sam se sa zadovoljstvom, i velikom zahvalnošću, noći kad smo tražili Seksa vičuć naokolo. Bio sam užasno tužan pri pomisli da postoje ljudi tako zli i tako uskih pogleda koji svi u stanju da ovako ubiju jedno kuće samo zato što ga njegov vlasnik zove Sekso ili zato što njegov vlasnik ima naviku, ako je to uopšte tačno, da se šeta po šumi u mantilu i, ne radi ništa drugo nego samo iz daljine plaši konverzativce ili konzervativce, dobro, i jedne i druge¹¹.

Moj otac i ja želeli smo da vidimo Lopea de Vegu povodom ove vesti da bismo mu izjavili saučešće, i pružili mu podršku, ali kod njega kući su nam rekli da gos'n Lope de Vega ne prima nikog. Ovo je bilo finale tužne priče za Lopea de Vegu. Sahranio je Seksa u dvorišni, veoma blizu bazena u kom je životinja uživala u kupanju. Tog istog dana, suočio se sa raznoraznim činjenicama. Na primer, da će morati da provede ostatak života bez svog najboljeg prijatelja. Ili, na primer, da mu je komšiluk poslao prilično jasnu poruku: ne volimo te.

Od tog trenutka egzibicionista u šumici pojavljivao se sve češće. Ovo je bio jasan dokaz da je egzibicionista Lope de Vega i dalje kao odgovor na ubistvo svog psa odlučio da poveća svoje vredanje umišljenih porodica iz Parka Konde de Orgas. Praktično, tako bi trebalo da bude, mada priznajem da sam tada pomislio da je siroti momak nevin, s obzirom na to da ga niko nije video otkako je Sekso nađen mrtav, i bilo mi je čudno da bi mogao da stigne od kuće do šume a da ga niko ne otkrije ni tamo, ni na putu. Izgleda da su sada svi videli egzibicionistu, čak i oni koji nikad nisu ni kročili u šumu, i svi su

¹¹ Nprevodiva igra reci, sa aluzijom na parafaziju, dok obe reci zapravo imaju smisao koji se uklapa u kontekst. *Conversadores* su, i/među ostalog, ljudi koji vole da tračare, dok su *conservadores* - kon/ervativci. (Prini, prev.)

prepričavali susrete s njim - u isto vreme, a na različitim krajevima šume, što može realno da znači: ili se egzibicionista kad kroči u šumu klonira, ili zapravo egzibicionista i ne postoji nego su to njegovi imitatori koji se kloniraju. Sve ovo je nas u kući veoma zabavljalo, naročito mene, koji sam se svom snagom posvetio tome da ubedim Markosa i Belen da ne idemo u šumu i da je to sa egzibicionistom laž, na šta su mi oni, što je i logično, odgovarali da onda nema nikakvog razloga da se ne ide u uobičajenu vožnju biciklom kroz šumu.

Ali jedne noći, gospodin Salaberija, kako se sutradan pričalo u kraju, podudarno s pričom koja se potom proširila u komšiluku, sreo je egzibicionistu kad je išao u jednu od svojih noćnih šetnji i mogao je savršeno da prepozna Lopea de Vegu. Gospodin Salaberija je veoma ugledan sudija i, osim što je Baskijac, šesnaest sati dnevno provodi šetajući se po našem kraju, uvek čudovišnom brzinom, kao kad je bio mlad u svom rodnom selu Eloriju. Srećan sam što taj čovek toliko hoda i to radi tako brzo i mogu da se zakunem da sam ga video kako prestiže policijska kola, jedino vozilo u Parku Konde de Orgas koje poštuje ograničenje brzine na 30 kilometara na sat. Meni je gospodin Salaberija simpatičan, zato što je, kao i Lope de Vega, uspeo da ostanci drugačiji od svojih dosadnih, basnoslovno bogatih suseda. U bašti gospodina Salaberije samo su baskijske autohtone vrste, ne ma ni travnjaka, ni bazena, ni terena za tenis: na mestu predviđenom za to je teren za baskijske igre loptom, što i jeste on čime sudija treba da se zanima osam sati dnevno, kad ne šeta. Salaberija je sa sigurnošću tvrdio da je prepoznao Lopea de Vegu u šumi, što je konačno potvrdilo dotadašnje sumnje, jer je ugled gospodina Salaberije u našem kvartu ogroman. Izgleda da je gospodin Salaberija prolazio kroz šumu, teško izdišući, kad je otkrio da se iza jednog drveta krije čovek u mantilu spreman da iskoči pred nekoliko adolescenata. Salaberija, kome nije bilo na kraj pameti da promeni svoju redovnu rutu ma šta se oko njega dešavalo, nastavio je napred, i kad se približio egzibicionist ovaj se okrenuo, prestrašeno vrisnuo, ne zato što gospodin Salaberija deluje naročito opasno, nego zato što ga je on otkrio. Salaberija je uveravao grupu komšija da je to bilo lice Lopea de Vege i da je čak i po izbeumljenom urliku koji je on ispuštao mogao da prepozna istu onu osobu koja je danima obilazila kraj u potrazi za psom po imenu Sekso. Ispričao je da je potom Lope de Vega razgrnuo svoj mantil, ispod kog nije nosio ništa, a prema svemu onom što se tad videlo takođe se mogao prepoznati Lope de Vega. Dobro, nije to stvarno rekao, ali sviđa mi se da zamišljam da jeste. U nastavku, Salaberija, kog inače nije lako impresionirati, nastavio je svoju rutu, i svega četiri sata kasnije, kad je završio, ispričao je ovaj slučaj nacionalnoj policiji, jer nije naročito verovao odeljenju obezbeđenja koje je zaduženo za naš kvart, čija je vozila toliko puta on lično pretekao u svom laganom ritmu.

Taj me je incident baš rastužio. Žao mi je bilo jadnog Lopea de Vege koji ne samo što je izgubio psa na tako užasan način, nego je sada morao da se suoči s poniženjem i na polju svoje karijere egzibicioniste, jer je otkriven s leđa, i što je najgore od svega, bio je potpuno ignorisan od gospodina Salaberije, koga čak ni razgrnut mantil nije omeo u šetnji.

Sve ovo, kao što i jeste logično, potpalilo je u ljudima njihovu prirodnu potrebu za skandalima. Sledećeg dana povećala grupa požrtvovanih majki odlučila je da organizuje proteste ispred kuće Lopea de Vegc. Ono što su htele, osim da se malo zabave, bilo je da se pobune pred egzibicionistom, pokažu mu onaj prst, traže da ostavi na miru lokalnu šumu i pokažu svoj moralni integritet pred sebi sličnim domaćicama. Saznao sam za ove proteste kad sam video pred kućom kako prolaze moja sestra Nuriya i moja majka, koje su, opremljene transparentima za bezbednost predgrađa, energično hitale prema Lupeovoj kući. One su me obavestile o organizovanom okupljanju i objasnile mi razloge zbog kojih su odlučile da se priključe, među kojima mogu da istaknem dva: prvi, da je to sa egzibicionistom nedopustivo; drugi, da je to sa egzibicionistom stvarno nedopustivo. Ali, zapravo, drugi su motivi pokretali moju majku i sestru. Možda se čini da negativno razmišljam, ali znam da je pravi, iskonski razlog njihovog odlaska na protest bio da budu što bliže egzibicionisti, da udišu isti vazduh kao on, šunjaju mu se oko kuće, hrane svoju maštu fantazijama svake vrste. Tolika mržnja prema egzibicionisti, toliko oštar moral, izazivali su osećaj privlačnosti prema zabranjenom, opscenom, veličini koja se krije iza mantila. Zapravo, svi koji su se tamo gurali - moram reći da to nisu bile samo žene - očekivali su jedno: da se Lope de Vega pojavi na prozou i razgrme zavese, razgrme mantil, razgrme sve što je u njegovoj moći.

Kad su moja majka i Nuriya nestale na vrhu ulice, otišao sam da vidim oca. Našao sam ga veoma potištenog, što je za njega neuobičajeno. Sedeo je na verandi gledajući neki nemački film o usvojenoj devojčici koja se zaljubljuje u svog biološkog oca ili već tako nešto.

- Rodrigo - rekao mi je - moram nešto da ti kažem.

Pomislio sam kako će da mi priča o lovu na veštice koji se organizuje u kraju i potpuno ga

uništava.

- Ti nisi usvojen - rekao je i počeo da se grohotom smeje, u svom maniru.

Pitao me je da li sam video moju majku i Nuriju i mislim li da su dosad već stigle do kuće Lopea de Vege. Rekao sam da sam ih video.

- Onda idemo, hajde sa mnom. Možeš li da me povežeš kolima?

Dva minuta kasnije pokupio sam oca pred njegovom kućom. Nosio je megafon, ne znam odakle ga je iskopao.

- Tata, molim te - rekao sam mu. - Zar ne misliš da je bilo dosta skandala?

- Lope de Vega je zaslužio nešto više od nas. Polazi već jenom.

Poslušao sam ga i krenuli smo. Sećam se da sam ja bio prvi koji je osetio želju da se smeje svojim zatucanim komšijama, sad sam znao da ću to i ostvariti zajedno sa svojim ocem. Stigli smo do ugla ulice gde su živeli De Vege. Tamo je bilo okupijeno dvadeset ili trideset ljudi. Kako su to većinom bili obrazovni i kulturni ljudi, odlučili su da ne galame niti treskaju, i stajali su tamo u mirnoj tišini, dok se sadržaj njihovih stavova ogledao u brojnim transparentima protiv egzibicioniste i toga kako je prošao nekažnjeno. Verujem da su u stvari rešili da ne viču kako bi sve vreme mogli da tračare jedni s drugima, što su očigledno i radili dok su ispisivali svoje genijalne parole. Pogledao sam ih i pomislio na Lopeovu porodicu, na užas kroz koji prolaze njegovi roditelji, sada zatvoreni u kući zajedno sa svojim sinom, bez mogućnosti da izađu u dvorište ili se pojave na prozom. Onda se začuo megafon, hoću reći glas mog oca preko megafona:

- Španci - rekao je - da li me čujete?

Svi su se okrenuli prema nama, mada mislim da mene nisu videli, pošto sam se sklupčao na svom sedištu.

- Znate li šta vam govorim? Svi vi ste jedna banda egzibicionista, da, vi, zar ne vidite šta radite? Zar ne primećujete koliko vam se dopada da se pokazujete, pokazujete svoj novac, pokazujete svoja kola i svoje ogrlice, ili se po ceo dan šetate po tržnom centru da biste pokazali vaša bronzana tela i vaše košulje od dvadeset hiljada peseta, a onda se pravite da osuđujete jednog čoveka samo zato što...

Otac je prekinuo govor jer su moja majka i njena francuska prijateljica, gospođa Delecourt, sad bile opasno blizu kola.

- Kreni malo napred, Rodrigo - rekao mi je i poslušao sam ga.

Dok su se kola kretala, moj otac je iskoristio priliku da doda još nešto preko megafona.

- Ovo govorim bez ulaženja u detalje - rekao je - jer ako zađemo u detalje, možemo govoriti, na primer, o navici madam Delecourt da se sunča u toplesu, a nekad i potpuno gola, pričao mi je njen baštovan, ili o erotskim igračkama koje vise u dvorištu gospodina Garida, ili o vrsti filmova koje u video-klubu uzimaju porodice Garsija San Huan, Viljena, De la Tore, Fernandes Sandoval, Prieto, Kalvo, Herero...

Moj otac je nastavio da niže imena, mada više niko iz skupine nije mogao da ga čuje, pošto nakon burne reakcije gospođe Delecourt, koja je počela da trči za kolima s kamenjem u rukama, nismo imali drugog izlaza nego da pobe gnemo kući tresući se od smeha.

Ali, očeva pomoć, iako od velikog moralnog značaja, nije mnogo pomogla porodici De Vega. Okupljanja su se nastavila narednih dana i na kraju su postigla svoj cilj. Jedne noći, u četiri ujutro, u svojim kolima, De Vege su zauvek napustile predgrađe Park Konde de Orgas. Otišli su tajno, kao neki delinkventi, večno uvređeni zbog bezočnosti i zaludnosti svog komšiluka. Sledećeg dana, tri kamiona za selidbe ispraznila su kuću a veliki natpis PRODAJE SE pokrivaio je prozor Fransiska Lope de Vege, onaj pred kojim su njegovi besni uzurpatori čekali tolike sate da zadovolje jednu ili drugu svoju želju. Okupljeni su se razišli i dobre porodične žene su se vratile svojim kućama da mažu nokte i organizuju porudžbine hrane za celu nedelju. To je to. Nikad više nismo videli Lopea de Vegu. U poslednje vreme naše predgrađe je izgubilo neke od svojih najharizmatičnijih likova: Ernesta, alias „Gospodina Perfekciju" i Fransiska Lopea de Vegu, lju bitelja seksa. Nadam se da se niko nikada neće usuditi da dirati mog oca.

Odlazak Lope de Veginih ostavio je talog tuge u predgrađu. Pati i deca su bili veoma potreseni tako tužnim sledom događaja, i neprestano su se sećali noći koju smo proveli svi zajedno u potrazi za Seksom. Prve noći bez Lopea de Vege sanjao sam vr lo čudan san; san koji od tada ne prestaje da me opse da. Sanjao sam kako me smrt traži ogrnuta crnim žaketom, poput onog koji nosi konobar Gabrijel, obratila mi se na engleskom i rekla da je njeno ime Walter Ego i da je došla po mene. Nalazio sam se na igralištu za *ice packing*, obučen u beli žaket, poput onog koji je nosio Gabrijelov brat konobar, i pokušavao da pobe gnem od Walter Ega, ali nisam mogao jer su mi noge klizale na ledu. Onda je

Walter Ego stavio ruku na mene i rekao: „Your time has come“, i, zapanjujuće, ja sam mu odgovorio sa argentinskim akcentom: „Ili ćeš govoriti na kastiljanskom ili se nećemo razume ti.“ Ali potom sam se ja pretvorio u walter Ega, bilo je to mnogo uvrnuto. Iako sam pokušavao da pričam na španskom, nisam bio u stanju da sastavim dve reči, i kad sam bio najočajniji zato što moja usta ne mogu da izgovore ono što želim, probudio sam se. U znoju. U sobi je bio mrak. Pati je spavala, a ja sam bio sam. Sam protiv sveta. Protiv noći, protiv tame, protiv smrti. Sekso je visio na drvetu i više nije disao. Njegov topli dah sada je hladnoća mrtvog mesa.

Potpuno razbuđen, sišao sam u dnevnu sobu, upalio svetlo i pokušao da listam neki časopis, da bih skrenuo pažnju sa opsesija koje su me gušile. Ali, bezuspešno. Te noći, obeležene odsustvom Lopea de Vege, verovao sam da jasno vidim neke stvari. Dao sam se u razmišljanje da je možda ludi Fusilji imao pravo kada je tvrdio i da se ja plašim smrti, čega do sada nisam bio svestan, i da je to ono što je prouzrokovalo sve moje užasne psihološke poremećaje. Fusilji, Seksova smrt, taj čudan san. Nije lako pobeći od svesti da je smrt blizu. Prethodni dani bili su tako naporni da nisam imao napade parafazije, niti vremena da mislim o njima. Ali sada, u ovom kontekstu, znao sam da bi parafazija mogla da zavlada svakog trenutka. Palo mi je na pamet da se popnem i probudim Pati, da joj kažem da se bojim, ali osećao sam da bi bilo teško govoriti. Ostao sam sim sa svojim rečima, zamišljajući trenutak sopstvene smrti.

Zanimljivo, narednih dana nisam imao napade parafazije. Verovatno zato što sam i kod kuće i na poslu čitao i ništa nisam radio, posmatrao sam liniju horizonta mora, što je prilično simptoma tično, zato što je Madrid, grad u kom živim i rdim, udaljen od obale više od trista kilometara. Zapravo, može se reći da su moji napadi parafazije bili zamenjeni jedinstvenim i produženim napadima malodušnosti, mada malodušnost više nalikuje bilo čemu drugom nego napadu. Seksova smrt, Lopeov nestanak i sećanje na Fusiljija doslovno su me smrvili. Fusilji je bio neka vrsta tereta, koji se sada već učahurio duboko u meni. Više mi nije bilo smesno kad ga se setim, naprotiv, bio sam očajan. Fusilji je u mom životu predstavljao smrt, zato što je biti zaista svestan smrti skoro isto kao i umreti, a Fusilji mi je pokazao kako da budem svestan smrti. Bio sam veoma potišten, danima i danima, jedva da sam jeo, opsednut isključivo smislom postojanja. Moj doprinos na poslu bio je nula, iako mi niko nije rekao ništa, jer sam ja šef, a kod kuće nisam postojao ni kao otac, ni kao muž, dok su *se* Pati, Markos i Belen posvetili tome da me vrate u život, da mi vrate radost, energiju i volju da sednemo u kola, odemo u tržni centar, uzmemo neki film i kupimo piće. Ali, nasuprot njihovim željama, ja sam izbegavao bilo kakvu aktivnost, zato što su odlazak u tržni centar, uzimanje filma i kupovina piće takođe delovali kao samo još jedan prikriven način bekstva od smrti. Prikriven i beskoristan.

Sad više nisam bio samo parafazičan, sad više nisam bio samo opsednut srećom, sada se ispostavilo da imam i strah od smrti. Fusilji me je zarazio tim virusom i delovalo je nemoguće osloboditi ga se. Jedne večeri, kad sam se vratio s posla (ili tačnije s buljenja u horizont mora), naša kućna pomoćnica Estrelja mi je rekla da se javljao neki Ektor Fusiles, i da je, dok je on pričao, imala dovoljno vremena da nafiluje i isprži sve plave patlidžane. Rekao sam joj da, ako se opet bude javljao, kaže gospodinu Fusilesu da sam uimro, da je to bila užasna i neočekivana tragedija, ali da sam umro zauvek. Očigledno sam bio spreman na sve, samo da ne pričam sa Fusiljijem o smrti, kratkoći života ili groznim posledicama naci-holokausta. Nakon toga stajao sam na vratima terase i gledao u vrt moje sestre Nurije iz dubine dule proklinjući mog bivšeg zeta Ernesta, koji me je povezao sa Fusiljijem i koji je, dakako, bio odgovoran za sve što mi se dešava. Ali, videvši kod Nurije travu tako visoku da su joj vrhovi već bili požuteli, veoma sam se rastužio, i iznova, ne znam zašto, počeo da mislim na neprijatne stvari. Izašao sam u dvorište, isprepadao Nuriju i ponudio joj da pokosim travu pre nego što skroz osuši. Moja sestra Nurija prihvatila je ovu ponudu s nepoverenjem, jer meni veruje još manje nego Marokancima, kojima ne veruje uopšte, ali sam ja otišao u njenu garažu, zadovoljan iz -vukao Ernestovu kosilicu, uključio je i počeo da povlačim ravne linije duž bašte. Košenje Ernestovog travnjaka uspelo je da na kratko izvuče iz moje sveopšte malodušnosti. To je lak posao ali zahteva koncentraciju. Ne smeš nikad da menjaš pravac i moraš stalno da guraš kosilicu istom jačinom. To je bilo jedino što je okupiralo moje misli dok sam kosio. Ispostavilo se da je u tim trenucima nemoguće misliti na bilo šta drugo. Shvatio sam da je ovo idealan način da čovek pobegne od sebe, da izbegne čudi zamke koje nam nekad postavljaju naše misli. I shvativši ovo uspeo sam da razumem opsesiju mog bivšeg zeta, koji bi se već u sedam ujutru bacao na tu terapiju, eto do koje mere se plašio sebe i svojih misli. Dok sam razmišljao o tome, raspršili su se narandžasti cvetići, a kada sam spustio pogled, video sam da sam nenamerno, pokosio ceo red Nurijinih kineskih karanfila, koje je Ernesto u svoje vreme tako pažljivo zalivao. Istog trenutka sam podigao pogled ka Nurijinom salonu i sav srećan zaključio da me niko ne gleda. U narednim minutima, pokupio sam grabuljama kineske karanfile i to

je bio kraj priče.

Nedelju ili dve nakon odlaska Lopea de Vege, prilično umoran od svih svojih opsesija, poželeo sam da se relaksiram jednom noćnom šetnjom kroz predgrađe. Međutim, krenuo sam ka šumici, neizbežno, kao da me neko odande poziva da uđem: Sekso, možda, Lope de Vega, tama, osećao sam kako mi kolena klecaju dok me podilazi jeza, ali nisam bio u stanju da se oduprem tome. Smrt od koje sam bežao uhodila me je s druge strane: iz mračne šume ka kojoj su me vodili koraci.

Šumarak je bio tih i činilo se da tamo nema nikoga. Poziv tame bio je veoma moćan, ali ja se ne bih usudio da uđem tamo ni da sam upravo popio galon vina. Ograničio sam se na to da šumu posmatram iz ulice Karondelet. To nije bila naročito lepa šuma, ni bajkovita, da ne kažem da je bila užasna. Krošnje borova bile su nekako splepljene a njihova stabla vrlo tanka, a površ svega, površina zemlje bila je prekrivena ružnom smeđom masom od borovih iglica. Ne znam da li je to bila mesečina ili svetlo s autoputa koji se graničio sa šumom s druge strane, ali se dubina šume dosta dobro videla. Pomislio sam da je to najneprikladnije mesto na svetu za jednog egzibicionistu. Drveće je bilo tako tanko da je bilo nemoguće kamuflirati se iza stabala, koliko su mršava bila. To nije bilo romantično mesto i činilo mi se da trud Lopea de Vege nije imao smisla u takvom okruženju.

Iznenada se nešto pomerilo s moje leve strane, u najtamnijem delu šumarka, gde se ulica Karondelet završava. Pomislio sam da bi to mogao biti neki sportista koji se bavi *footingom*, ako se ovde iko više usuduje na tako nešto. Ali ne. Neobična prilika krila se iza drveća, kretala se cik-cak, približavala mi se.

- Ko to tamo ide?! - viknuo sam.

Prilika se zaustavila. Izgleda da moj glas ima moć da parališe ljude.

- Ko si ti??? - bio je odgovor koji sam dobio. Ovaj glas mi je bio poznat.

- Ko si ti? Nisi valjda ti, tata? - u tom trenutku sam shvatio.

- Ali, Rodrigo, sine, šta ćeš ti, kog đavola, ovde? Gospe kako si me prepao! - rekao je moj otac. Dok mi je prilazio, umirao je od smeha.

Nosio je prastaru kabanicu do iznad kolena. Izgledao je jadno, ali još jasnije mora da je bilo stanje njegovog uma, koji je prolazio kroz ko zna kakav delirijum. Osmeš zadovoljstva mu se širio licem kad mi je prišao. Skinuo je kabanicu, ispod koje je, sva sreća, bio obučen, i stavio ju je u plastičnu kesu.

- Ajde, idemo, i ne gledaj me tako.

Krenuo je ka kući i ja za njim.

- Ali, tata, šta to izvodiš? Kako možeš da se tako obučeš nakon svega što se dogodilo? Hoćeš da nas izbace iz predgrađa?!

Moj otac nije odgovorio. Hodao je brzo. Pokušavao sam da ga sustignem.

- Zašto to radiš, tata, zašto?

- Hoćeš li me ostaviti na miru?! Jesi li zato došao? Da me nisi pratio?

- Ne, nisam te pratio, ali te jesam našao s kabanicom u šumarku, dobro, eto, voleo bih da mi ovo razjasniš.

- Razmisli malo, sine, razmisli malo.

- Šta imam da razmišljam.

Otac je stao i pogledao me u oči

— Ako se sada, kada je Lope de Vega otišao iz grada, pojave novi slučajevi egzibicionizma u šumi, šta misliš da će pomisliti naše zatucane komšije?

- Šta? Da su pogrešili?

Otac je nastavio da hoda. Sada sporije.

- Naravno, čoveče, pomislio sam da ti je tvoja sestra isprala mozak.

- Dobro, ali šta ako te otkriju?

- Neće me otkriti. Ne mogu da dočekam da im vidim face kad čuju da ima novih slučajeva! Ha, ha, ha, nikad ga se neće osloboditi. Lope de Vega je ovo zaslužio, i mnogo više, Rodrigo, mnogo više.

Klimnuo sam glavom. Mislim da je moj otac nastavio da govori, ali nisam na to obraćao previše pažnje. Moje misli su se rasule na hiljadu različitih strana. Devedeset pet posto njih i dalje se vrtelo oko smrti, moje smrti, smrti obešenih, smrti egzibicionista, smrti pasa.

Ostalih pet posto mojih misli bilo je posvećeno mom ocu, čoveku koji je toliko nekonvencionalan, ali uvek tako razuman i istinski dobar. Želeo sam da moj otac bude moj otac, a kako je to već bio, želeo

sam da bude otac celom svetu, što bi se, verujem, iz različitih razloga, i njemu dopalo.

Kuća Lopea de Vege je mesec dana kasnije bila useljena. Ali, to će uvek biti *njihova* kuća, tu je bilo Seksovo telo, zakopano metar ispod zemlje, pored bazena, iako novi stanari nisu znali ništa o tome. Sekso je bio svedok jednog boljeg vremena, kao i toga da, pre ili kasnije, smrt dođe po svakoga od nas.

10.

Najozbiljnije sa pokušao. Pokušao sam koliko god je bilo u mojoj moći da ne mislim na smrt, na nesreću i na parafaziju. Nisam želeo da dozvolim da me to uništi, želeo sam da idem napred i ponovo budem osoba kakva sam oduvek bio, s mojim sklonostima, mojom porodicom i mojim poslom. Ali to je bilo jače od mene. Nešto se uvuklo u mene. Ako nešto počne da ti se mota po glavi i ti to ne držiš pod kontrolom, onda si izgubljen, zato što je glava u tebi, tvoja glava si ti.

Jedne nedelje ujutru, Pati je rano ustala i donela doručak. Svi smo seli u dnevnu sobu. Nisam bio toliko lud kao u poslednje vreme. Ali pažnju mi je skrenulo to što su Markos i Belien s vremena na vreme podizali pogled sa svojih tanjira i zainteresovano me promatrali, kao da je u meni - u mom melanholičnom stanju uma, mojoj tišini, mom verovatno potpuno izgubljenom izrazu lica - bilo nešto što ih je ispunjavalo poštovanjem, gledali su me obazrivo, sa distance, na samo nekoliko trenutaka, kao da nikakva iznenadna manifestacija toga koliko je meni loše ne može da ukloni sjaj iz njihovih okruglih okica i malenih golih ruku.

Kad smo završili doručak, deca su otišla gore, ne skidajući taj pogled s mene dok su se pe!i stepenicama. Pati je otišla za njima.

- Ne mrdaj odatle, dušo - rekla je, promolivši se na vratima, s ogromnim ali čudnim osmehom. Kad moja deca rade stoj na rukama a ja ih istovremeno golicam, njihov naopaki osmeh liči na bolnu grimasu. Patini osmeh, da tako kažemo, bio je tog tipa: samo je trebalo da je pogledaš s druge strane pa da primetiš da u njemu ima izvesne gorčine.

Ostadoh sam sa svojom belom kafom. Svetlost tog oblačnog dana bila je veoma neobična. Leti me oblačni dani vraćaju u detinjstvo. To su posebni dani, nordijski taktovi u letnjem ritinu. Ugašeni dani, ali sposobni da oslobode jedan skriveni kutak naše duše, jedan malecni britanski deo koji nosimo u sebi, rumen, u kariranom džemperu.

Isprekidani lavež me je naveo da okrenem glavu. Video sam kroz prozor kako jedan ogroman oblak dima prekriva ulicu i ulaz u našu kuću. Otvorio sam vrata, pustio unutra kretenskog Arnolda koji je bio na granici da se uguši i video baštovana preko puta, na drugoj strani ulice, koji je bio rešen da spali deo svoje bašte, sa sve suvim granjem i lišćem sa njegovih brestova, ili tome slično. Ušao sam u kuću i ponovo seo pred belu kafu. Sad sam mogao da čujem pucketanje vatre i pucanje suvih grana.

Tada je Patin glas, a nekoliko sekundi kasnije i Markosov i Belenin zapevao rođendansku pesmu, silazili su niz stepenice u koloni, kao u nekoj američkoj sapunici, svako sa paketom u rukama. Moja zbnjenost bila je neizmerna, zato što sam mogao da se zakunem da do mog rođendana ima još par meseci, tako da mi je trebalo nekoliko sekundi da shvatim da sam ja odredište te pesme i tih darova. Bio sam malko dirnut, neću da se pravim da nisam, ali pokušao sam da to ne pokažem. Belen mi je poklonila knjigu o mačkama, Markos hidrauličnu pumpu za bicikl, pošto stalno gundam kad, osim na mom biciklu, moram tla pumpam gume i na njihovim. Pati mi je poklonila jedan jedno-šinski voz koji ide i po vazduhu i koji sam mogao da dodam mojoj maketi. Kad sam sve to video, nešto se u meni uzburkalo, kao da su moje noge i moj stomak ostali prazni, pokušavajući da izbace sva moja osećanja napolje. Zeleo sam da, ako smrt već mora da stigne jednog dana, zauvek sačuvam sećanja, da nikad ne zaboravim moju ženu i moju decu koje toliko volim.

Posle nekog vremena, počela je da pada kiša. Spora i sitna kiša koja je natapala stvari, iako se nije videlo da pada. Punio sam trideset i osam godina. To je doba u kom ne znaš da li da gledaš napred ili nazad, rođendane pred tobom ili one iza tebe. Bila je nedelja i padala je kiša. Nikad prvog jula nije tako padala.

Pati i Markos su otišli u tržni centar da kupe tortu. Belen je ostala sa mnom, ili sa televizorom, koji je uključila istog trenutka kad je Markos izašao na vrata. Markos nikad ne ostavlja Belen da na miru gleda televizor. On hoće da menja kanal svakih pet sekundi. Belen nikad ne želi da menja kanal: šta god bilo, ona nastavlja da gleda do beskonačnosti. Tog jutra, moja ćerka se zalepila za dokumentarac o seksualnom životu nekih životinja. Dokumentarac je, osim što je bio odvratan, bio i impresivan, moram priznati. Opisivao je kako kod svih životinjskih vrsta mužjak opseda ženku da bi se pario s njom, do te mere da, u nekim slučajevima, rizikuje život, život mužjaka. Takav je na primer slučaj kod paukova ili škorpiona, koji, nakon seksualnog čina budu napadano od ženke, ekstremno opasne. U nastavku se govorilo o jezivom slučaju bogomoljke, koja u jeku seksualnog čina može čak i da pojede mužjaku glavu, dok njegov rep, koji nastavlja da se mrda, bez obzira na glavu, i dalje pokušava da prodre u nju. Prizor je bio

preplavljujući. Toliko je uticao na mene, da sam želeo da ugasm televizor, ali nisam hteo da oneraspoložim ćerku. Ustao sam. Krenuo sam stepenicama ka svojoj sobi. Ali nisam tamo otišao. Plašio sam se da budem sam, sam sa svojim mislima. Ponovo sam seo pored Belen i nastavili smo da gledamo dokumentarac. Pomislio sam kako nas oboje čeka hladna, beskrajna budućnost, uvrnuta poput utakmice *ice packinga*.

Uveče su na večeru došli moji roditelji i moja sestra, napunili smo stomake, a zbog posebne prilike dozvolili smo deci da gledaju na videu film za starije od četrnaest godina, jedan od onih sa mnogo pucanja i jurnjave (zanimljivo, to su omiljeni filmovi moje sestre), dok su odrasli nastavili razgovor za stolom. Ni u kakvoj vezi s mojim stanjem, večera je bila prožeta tišinom, velikom prazninom u našem odnosu, Ernestom, koji je, iako nije bio tu da unese nervozu sa svojim neprikladnim komentarima, uspeo da u svima nama izazove sindrom apstinencije od njegovog zvocanja, buke i njegove stalne uznemirenosti.

- Hoćeš da mi sipaš malo vode, Rodrigo? - rekla je Nuriya, upadljivo se promeškajući u stolici, s namerom da tako okonča beskrajnu raspravu koju su Pati i moji roditelji većito vodili oko snalaženja savremenog čoveka u vremenu.

Uzeo sam bokal i odlučio da promenim temu.

- Znaš li nešto o Ernestu, kako mu ide? - pitao sam učtivo, iako sam u trenutku osetio da se kajem što načinjem takvu temu, kao da na svetu nema milion zanimljivijih i opuštenijih tema od te. Žao mi je, ali takav sam, spontano menjam temu, ništa mi *ne* pada na pamet i moram da spominjem Ernesta, koji me kao pojam posebno uznemirava.

Znam da je moja sestra nekako odgovorila na pitanje, ali i sam čuo njene reči. Ono što sam čuo bili su povici:

- Ej! Šta to radiš? Jesi li poludeo ili šta?! - vikala je Nuriya gledajući me s jezivim izrazom lica.

I ja sam nju gledao s jezivim izrazom lica. Moja sestra je izgledala kao da je upravo došla sa Nijagarinih vodopada. Ozbiljno, bila je natopljena, bilo je žalosno videti je takvu, na nju se prosoo čitav sadržaj bokala, tačnije rečeno, ja sam ga izlio, ne u njenu čašu, nego po njenoj haljini, rakama, čitavom telu. Toliko sam bio pometen mislima o Ernestu da nisam primetio šta radim, a sipao sam vodu po ljudima umesto u čaše, gde se normalno sipa. Ne znam, izgleda da mi ne uspeva da istovremeno rađim jedno a razmišljam o drugom.

Sirota Nuriya je bila toliko iznenađena da se nije čak ni ljutila, bar ne odmah, dok moj otac nije počeo da se smeje. nije bilo lepo što se moj otac tako smeje. Nije mi se dopalo ništa od onoga što se dogodilo, naročito ne da vidim svoju sestru tako pokislu, nepomičnu u stolici, sa odećom slepljenom uz telo u stilu Bo Derek, bez muža pored sebe na kom može da oslobodi sav svoj adrenalin, video sam da je na ivici suza, i iz dubine duše poželeo sam da se to nije desilo, jer sam saosećao s njom.

Kad se Nuriya osušila peškirom koji joj je donela Pati, ona i moja majka su me napale.

- Rodrigo, zašto si to uradio? - pitala je majka.

- Pa... svako ko te je video pomislio bi da si to uradio namerno - rekla je Nuriya, s upadljivom nesigurnošću.

- Nisam namerno, Nuriya, kunem se.

- Moraš opet kod lekara, sine.

- Ovo nema nikakve veze s lekarom, mama - rekao sam.

- Možda tebe sve ovo zabavlja - rekla je Nuriya.

Nisam ništa odgovorio. Progutao sam taj njen komentar, i naredne, kao da su žvake ili sardine s kostima. Zaista mi se nije dopalo to što su moje majka i sestra povezivale incident s bokalom sa mojom bolešću, ali činjenica je da je, ako malo razmisliš, to što se dogodilo bilo pomalo čudno, zbrkanost na tako dramatičan način, kao i nesvesne telesne kretnje. Sklon brkanju, možda ću završiti tako što ću biti zbunjen u procenjivanju koja od stvari čemu služi, balkoni i liftovi, Patin donji veš i moj, Ernestova kosilica i moj aparat za brijanje.

Ali, na kraju, nezavisno od izrečenih gluposti, počeo sam ozbiljno da razmatram mogućnost da je takva epizoda bila nova i mnogo ozbiljnija manifestacija moje cerebralne parafazije, novi udar u mom uznapredovalom cerebralnom raspadu, jedan vid disfunkcije koja, osim brkanja slogova, sad dovodi do brkanja pojmova. Nekada se čovek toliko muči da, ne našavši drugo objašnjenje, prebacuje na mozak krivicu za sve što mu se događa. Odlučio sam da govorim. To je bio preokret do kog su me dovele kako moje misli, tako i Nurijini i majčini neumorni komentari koji su prevazilazili meru podnošljivog.

Molim vas - reči su mi izlazile polako, kao da, jednu po jednu, pljujem kosti sardine - kad vas

molim, ostavite me na miru, ne mogu više ovo da *nepodsem*.

Iz nekog razloga setio sam se kiše koja je padala tog jutra, dokumentarca o bogomoljkama, pogleda moje dece za doručkom i aritmetike sa brojem trideset osam. Govorio sam koliko sam mogao, prazneći pluća kao da ih pretresam.

Ja prvi želim da se to sredi. Mislite da *niveć sam vodoljno srenećan? Raz šnita ne zarumete? Ja sinam upošte bodro i me norate voš i ji da me čumite*.

Bilo je stvarno jezivo. Ličilo je na rumunski ili nešto slično. Koncentrisao sam se, doslovno sam usmerio sve svoje snage na pokrete sopstvenih usana - da bih razumljivo rekao Pati.

- Vodi me u sobaću spavu. Ne želim da budem ovde.

Preciznost mojih reči, njihova kontinuiranost i sintetički smisao sve su ih impresionirali. Sve osim mog oca, koji mi je ozbiljno pripreto prstom.

- Slušaj, odmah da si prestao da se glupiraš! Ne želim više nikad dok sam živ da te vidim takvog! - njegova poruka takođe je bila primer bolnog povređivanja.

Pogledao sam oca. On me je gledao, besan. Moj otac je imao sedamdeset četiri godine i za ovih trideset osam godina uvek je bio na mojoj strani, vaspitavao me i gledao kako rastem«. Počeo sam tiho da plačem, gledajući u čaršav, i niko nije znao šta da kaže kako bi ublažio moju tugu. Podigao sam glavu i kazao:

- Sve vas mnogo volim, najviše na svetu - uzeo sam oca za ruku, on je sedeo s moje desne strane, i rekao mi: - Tata, mnogo te volim.

Sutradan me je otac otpustio.

Tako je bilo. U deset ujutro, još sam bio u krevetu i ni u jednom trenutku nisam pomišljao na mogućnost da izađem iz kreveta i odem na posao. Onda sam čuo Estrelju kako priča s nekim i u tom trenutku je moj otac uleteo u sobu. Bio je u odelu i izgledalo je kao da žuri. Bio je vrlo ozbiljan. Bez reči mi je dao koverat sa žigom naše firme Herman Montalvo, Liftovi.

- Otpušten si, sine.

- Slušaj, tata, voleo bih da mogu da se nasmejem, ali danas mi nije dan.

- Ozbiljan sam. Lično sam ti doneo dokument da znaš da sam ozbiljan. Pripremio ga je Frijas, imaš sve tu, poništenje ugovora, završni račun, sve do pismene preporuke - eto koliko je moj otac apsurdan: ja sam direktor preduzeća a on mi daje preporuku; još malo i tražiće mi da je ja sam potpišem.

Spustio sam pogled na koverat, u milionitom deliću sekunde, i ponovo potražio očev pogled. Hteo sam da otkrijem šta se krije iza tih sjajnih očiju uokvirenih borama. Ali, moj otac je sklonio pogled.

- Ovo radim za dobro firme, Rodrigo. Situacija je nedopustiva. Posao čeka i ti to dobro znaš. Ako misliš da ću zato što si mi sin da protraćim još vremena u ovakvoj situaciji, onda se grdno varaš. Da nam dođe sad inspekcija šta će da bude? Zatvaramo se? Gotovo je.

Otac je rekao ovo, okrenuo se i otišao. Sa stepeništa je dodao još nešto.

- S ovog prozora vide se Arteage, zar ne? Sunčaju se na loprama, hoćeš moj teleskop? - čuo sam ga kako silazi niz stepenice. - Znaš li da u stvari nisu plave? Odozgo, hoću reći - dodao je uz smeh.

Ostao sam sam. Sam sa sobom. Potpuno sam. Želeo sam da moj otac nastavi da se neodređeno šali na temu naših dvadesetogodišnjih komšinica. Da njegov glas ostane uz mene, da me ne ostavlja na ovaj način, bez druge utehe osim pismenog otkaza. Da li je on totalno skrenuo?! Koji mu je đavo?! Šta ga je obuzelo? Možda misli da može da me ubedi da je sve ovo stvarno?! Zavrtelo mi se u glavi. Primetio sam da mi krv ne struji licem, da mi je lice ledeno, da se znojim, da sam sigurno bleđi od očuvanog lesa Svete Tereze.

Otvorio sam koverat. Ruke su mi drhtale dok sam vadio presavijene papire. Prvo što sam video bio je očev potpis i datum od ovog ponedeljka na dnu prve strane. To jeste bio dokument o otkazu, tipičan raskid ugovora koji je formulisao Frijas. Na sledećem listu završni račun, to jest ono što još treba da mi isplate. Poslednji list bilo je smešno pismo preporuke: Gospodin Herman Montalvo preporučuje gospodina Rodriga Montalva svakoj firmi ili ocu koji bi želeli da ga usvoje. Dobro, ne baš tako, ali dođe mu na isto.

Slučaj sa ocem bio je poseban, Svestan sam da bi me u drugim okolnostima, kad ja ne bih bio glavna žrtva, ovakva priča oduševila. Ali ne sada. Zamislio sam ga kako ustaje u zoru tog jutra, da bi otišao u

kancelariju i rekao Frijasu da mi spremi otkaz, da bi potom došao da mi ga lično preda. Takođe sam zamislio Frijasovu bezizražajnu facu dok je bezuspešno pokušavao da dešifruje očev zadovoljni osmeh. Ali ništa od toga nije mi pomoglo da bolje razumem ono što se dešava.

Istuširao sam se i obukao. Otac me je izbacio iz svog preduzeća i pokušavao sam da pojmmim dimenzije tog događaja. Sišao sam u kuhinju, na brzinu popio kafu i pozvao roditelje na kuću, u nadi da ću tamo zateći oca, verovatno kako mirno gleda neki. nemački film na TV-u, kao da se ništa nije dogodilo. Majka mi je rekla da se otac vratio u kancelariju.

- Svi ćemo te podržati, sine - rekla mi je majka - ima mnogo poslova koje možeš raditi.

Čim sam čuo ovo, morao sam da sednem. Spustio sam slušalicu ne rekavši joj više ništa, zato što sam se plašio da neću izgovoriti nijednu čitavu reč od svega što želim da kažem. Pozvao sam Patinu radnju. Imao sam samo toliko snage da kažem svojoj ženi:

- Molim te, dođi.

Pati se stvorila u kući za manje od tri minuta. Prišla mi je zabrinutog izraza lica.

- Šta je bilo? - pitala je.

Ispričao sam joj šta se desilo a ona je počela da obasipa mog oca drvljem i kamenjem:

- Zar je sposoban za tako nešto?

Naravno da je sposoban, zar ga ne poznaješ?

- Da, ali... čini mi se... Izvini, ali ja *to* ne razumem. Tvoj otac misli da može celog života da se igra, njemu je jedino bitno da se dobro provodi a ostale ko šiša.

- Nije baš tako, Pati, moraš da razumeš...

- Ne, sad ćeš još i da ga braniš,

- Ne branim ga, ali znaš i sama da je njemu firma na prvom mestu.

- Znači, doneo je ispravnu odluku, ti bi isto tako postupio, je li?

- Ne bih, ne bih, mislim da *imap šravo*, jebote!, *sipaš* pravo, htedoh *ćeri*.

Pati me je fokusirala pogledom. Ne znam da li je mislila ist što i ja, pretpostavljam da jeste. U tom trenutku shvatio sam do koje je mere moja profesionalna karijera bila sigurna. S takvom verbalnom fluidnošću, i tim sentimentalnim napadima koji su n se dešavali u poslednje vreme i izazivali suze svaka dva minuta uopšte nije bilo moguće zamisliti me kako upravljam preduzećem Hermana Montalva.

- Pusti to, ljubavi, uznemirio si se, i ne čudi me što je tako- rekla je Pati, premeštajući sad pogled na baštu.

Proveo sam čitavo poslepodne pokušavajući da analizirat ono što se dogodilo, pitajući se da li je to istina, da sve to nije samo ružan san iz kog ću se probuditi. Ali, odgovor sam poznavao, zato što sam predobro znao mog oca. Znao sam da je sposoban da izvede do kraja svoje najsumanutije ideje, bar kad su drugi u pitanju. Nikad nije bilo lako razumeti motive iz kojih je sve to radio, i da li se šali ili je ozbiljan, da li se poigrava ili ne. U njegovom slučaju, ovakve odluke bile su ozbiljne. On je, jednostavno, delao prema onome što mu je njegova intuicija nalagala. Ali, on je delao.

I dok sam razmišljao o svemu što se dešavalo, iz dubine duše sam proklinjao psihijatriju. Nakon svega što mi se dogodilo samo mi je falilo da još ovo pridodam svojim psihijatrijskim problemima: porodični život razoren konfliktima.

Kasnije uveče došli su moji roditelji. Doneli su ogroman poslužavnik pituljica i dve flaše koka-kole, kao da postoji nešto što treba proslaviti. Sedeo sam u fotelji, a moj otac je seo na kauč pored.

- Sada je važno da vam pomazemo - rekao je otac - u kuhinji smo vam ostavili mleko i malo hrane.

Potom mi je prišao i prošaputao:

- Uzmi, Rodrigo, dobro će vam doći, prihvati - i video sam kako mi istovremeno ispod ruke daje nekoliko novčanica od pesto evra. To što nisam mogao da se smejem takvom očevom ponašanju bio je jasan pokazatelj koliko mi nije dobro, do koje tačke se moja ličnost raspala poslednjih nedelja.

- Jesi li ti normalan? Šta to radiš? - povikao sam u afektu.

.Novčanice su pale na pod.

- Učini mi uslugu i uzmi novac. Ne budi ponosan, trebaće ti.

- E pa ne želim ga, tata! Nemam *šolju* za *valu*, kako ne razumeš!

- E pa ostaće ovde, nek ga uzmu deca ako žele, to je poklon.

Čuvši ovo, moja deca, koja su se igrala negativaca (predstavljali su dve poremećene ličnosti iz filma koji su gledali prethodnog dana, mada je Belen imala tendenciju da izlazi iz uloge), došli su po novac. Reč poklon, kao što se dešava sa Arnoldom kad neko lupka s njegovom časom sa hranom, ima rnoć da pokrene moju decu i izoštri im čula. Pati, dolazeći iz kuhinje, brzo je

intervenisala, naredila je deci da se povuku i pitala mene i mog oca:

- Čije je ovo?

- Vaše - rekao je otac - želim da prihvatite ovu pomoć.

- Tata, molim te!!! - rekao sam očajno. *Njepem* se u sobu, ne mogu više da te *sodnepem*.

- Rodrigo! - rekao je on - izvadi već jednom tu žvaku iz usta, ništa te ne razumem, ha, ha, ha.

Ni ja, ni. Pati, ni moja majka, koja je sedela u tom trenutku, nismo imali vremena da dgovorimo na očev komentar, iako mislim da smo svi to želeli. Odjednom je Nuriya uletela u kuću kao furija i, pre nego što nas je pozdravila, počela je da se dere na oca:

- Šta se dešava? Imaš li obraza da mi objasniš šta se dešava? Ako hoćeš da te već otpremimo u neku psihijatrijsku ustanovu, slobodno nam reci, tata, zato što, što se mene tiče, na ovome ostati neće. Jesi li poludeo ili šta? To ti je sin, tata, već dvanaest godina radi s tobom. Firma je, s moralne tačke gledišta, njegova koliko i tvoja. Zar ne misliš da je vreme da misliš na nešto više nego na sebe? Možda tebe zabavljaju takve šale, ali ostalima nisu nimalo smešne. Ponašaj se kao derište, tata, žao mi je što moram to da ti kažem.

Činjenica da me je moja sestra podržala na ovakav način ispunila me je neizmernim ponosom, kao i činjenica da je ona advokatica, iako to sad nije bilo važno. Ipak, njene reči su mi delovale isuviše surovo, i nisam mogao u potpunosti da ih svarim. Verujem da je Nuriya imala želju da tako nešto kaže ocu još odavno. Majka je ustala, uvređena, i pre nego što je otišla, kazala je Nuriji:

- Da ne znaš možda nekog pouzdanog advokata, po mogućstvu muškarca?

Sedeli smo u potpunoj tišini. Par sekundi kasnije pogledao sam u tri preneražene žene i rekao:

- Za sve sam ja kriv.

Tokom narednih dana, moji roditelji su nestali. Nismo znali ništa o njima. U njihovoj kući se niko nije javljao na telefon, a u kancelariji mi je Margarita, očeva sekretarica, stalno govorila da on ne može da se javi. Otišli smo kod Nurije. Pretpostavljam da to ima veze s njenom novostečenom slobodom, jer je Nuriya pokazala dosta novina u građenju naših bratsko-sestrinskih odnosa. Ali nisam ni ja bio za bacanje. Jednog dana me je zamolila da joj ponovo pokosim travnjak, ali tada sam odbio poziv.

Jednog poslepodneva, Pati i deca su otišli u bioskop. Pre toga, žena mi je rekla da ako mi se sviđa da celo veče buljim u svoj pupak, mogu tome slobodno da se posvetim, a potom je otišla. Ostao sam sam u dnevnoj sobi, nisam buljio u pupak nego u zidove prostorije, proučavajući u samoći čestice vazduha koji je cirkulisao između mene i zidova, kao da večernje svetlo čini vazduh vidljivijim nego ikad, kao da me sve gušći fluid sjedinjuje s prostorijom i sa ostatkom sveta.

Popeo sam se u spavaću sobu i obuo cipele. Imao sam osećaj da se taj fluid, koji me sjedinjuje s realnošću, prenosi kroz svaki moj pokret. Bilo je vrlo čudno. Moje kožne cipele - ne znam zašto sam obuo cipele koje nosim na posao - škripale su pri svakom koraku na stepenicama. Uzeo sam ključeve, spustio se u garažu i seo u kola. Šta sam to radio? Istina je da ne znam ni sam. Znam da sam hteo negde da odem, da vozim, da se maknem. U kolima, i dalje u garaži, sedeći za volanom, doživeo sam trenutak velike pribranosti i mentalne kontrole. Više nego ikad u životu imao sam osećaj da mojim pokretima upravljam ja. Naslonio sam se na sedišta, spustivši ruke na volan.

Izašao sam iz garaže, vozio napuštenim ulicama našeg predgrađa, pa autoputem M-40 ka Barseloni. Ušao sam u desnu traku. Već sam bio prešao dosta. Imao sam ideju i gde bih želeo da odem. Nisam vozio mnogo brzo, zato što to nikada ne radim, a i zato što je celokupno moje ponašanje bilo obavljeno nekakvom smirenošću. Mogao sam da radim bilo šta osim da žurim. Dopadalo mi se da držim obe ruke na volanu i da gledam na obe strane autoputa. Prošao sam Alkalu de Enares, na četrdesetak ki lometara od Madrida, prešao na put koji skreće desno, a posle, deset kilometara odatle, skrenuo na mali zemljani put, takođe desno. Put se kretao duž klisure iznad polja Enaresa, klisure ne mnogo visoke ali prilično vertikalne. Vozio sam pažljivo. S moje leve strane pružala se mirna uzdignuta ravnica, ali s moje desne strane praznina je i dalje bila previše blizu. To su, naravno, bili put i mesto koje sam poznavao. Više nego jednom otac nas je tu dovodio da, s visine, gledamo veličanstveni zalazak sunca nad beskrajem Madrida, zlatan, srebrn, siv, pod crvenom kapom prugastih oblaka. Dopadalo nam se da gledamo grad, a u isto vreme i red aviona, takođe blistavih od sunčevog odsjaja, koji s leva na desno čekaju na sletanje na aerodrom Barahas. I ja sam jednom doveo Markosa i Belen na ovo mesto. Objasnio sam da avioni ne mogu da slete dok im kontrolni toranj ne da dozvolu, i da između dva sletanja mora da prođe najmanje minut. Merili smo vreme između uzastopnih sletanja. Kasnije, u kolima Markos je rekao da želi da bude pilot kad poraste, a Belen je rekla da želi da bude kontrolni toranj.

Parkirao sam auto na mestu koje srno obično koristili kao vidikovac i izašao. Veče nije bilo toplo i pirkao je vetar. Sunce nad Madridom bilo je prekriveno nekim gustim oblacima, teškim od vlage. Bilo je jakih promena svetlosti, ali još je bilo rano i oblaci nisu bili crveni. Ti crni oblaci, i sunčeva svetlost koja se borila da se probije kroz njih, formirali su deo urbanog pejzaža, kao da je ljudska koncentracija slala znake svog postojanja, kao da je neki šešir želeo da obavesti posetioce da tamo koegzistira pet miliona ljudi. Ka jugu (levo od mene), ka severu (desno od mene) ili ka istoku (iza mene), nebo je ostalo plavo: to su bili prazni zidovi koji su okruživali scenografiju.

Moj omiljeni sastojak ovog doživljaja bili su avioni. Bio je to jedan savršen red aviona - četiri aviona, nikad nisam uspeo da vidim više od četiri - koji su napredovali s leva na desno, uvek na istom rastojanju, spuštajući se lagano, gotovo neprimetno. Ocrtavali su jednu suptilnu dijagonalu nad tlom i nestajali na aerodromskoj pisti, koja nije mogla da se vidi odavde. Seo sam na haubu kola i dugo posmatrao taj defile. Kao da ja lično upravljam avionom i čekam trenutak da zauzmem svoje mesto u redu. Desetine, stotine ljudi stižu u Madrid svakog trenutak. S druge piste, desno, avioni neprekidno poleću, odnoseći druge stotine ljudi. Svet je jedna savršena mašina.

Podigao sam kolena na haubu, obgrlivši ih. Želeo sam da dugo posmatram ovaj defile. Bilo je lako razumeti, i ništa oko rnene me nije doticalo. Iz klisure preda mnom vazduh se dizao u spiralnim naletima i osvežavao mi lice. Iznenada, palo je par kapi, debelih i hladnih, u prašinu, među suve čičkove, na haubu, na moje ruke. Nije više padalo, ali ja sam znao da ću još dugo osećati na svojoj ruci svežinu kapi koja je došla s neba.

Rodrigo Montalvo Leteljijer. To sam bio ja i bio sam živ i imao sam trideset osam godina i mnoge će se stvari promeniti od ovog trenutka.

Psiholozi i psihijatri ti stalno govore da moraš da se suočiš s problemima licem u lice. Da niko ne može od njih da pobegne, da se moramo usuditi da zavirimo u svoju unutrašnjost i suočimo se sa istinom onoga što nam se dešava. Pitam se šta bi radili psihijatri i psiholozi kada bi izbio požar u Korte Inglesu dok su oni u kupovini, da li bi se suočili s požarom lice u lice ili bi izbezumljeni pobegli, kao da ih đavoli gone. Želim da kažem da je lako govoriti drugima sa strane, a drugačije to i uraditi kad se, u svojoj koži, susretneš s tim problemom. Isto važi i za „moraš nešto i sam da preduzmeš“. Mislim da ova rečenica, iako možda istinita, ne znači ama baš ništa onome kome se govori. Jedini način da neko shvati da treba nešto i sam da preduzme jeste da on sam, on lično, oseti šta je šta i šta je izlaz. Sve dok drugi insistiraju na nečemu do besvesti, ne može se postići ništa. Naprotiv, čovek teži da se pobuni protiv tolikog insistiranja.

Govorim sve ovo zato što su, dok sam sedeo na haubi svog automobila na tom brežuljku iznad Enaresa, mnoge stvari koje mi se dešavale poslednjih nedelja dostigle vrhunac i promenile svoj put. Osetio sam da je jedini put koji odgovara onome što sam ja, mojoj ličnosti, put s kojim moj život može biti potpun, zapravo, bio da nešto i sam preduzmem, da svom snagom prigrlim onaj put koji mene zanima. I to duboko i gotovo mistično stanje svesti ima veze s tajnom porukom mog oca, naravno da ima. On je uspeo da me gurne napred, i to je uradio ne govoreći da moram nešto i sam da preduzmem, nego me je naveo da to zaista i uradim. Na tom brežuljku tačno sam shvatio koja je poruka koju mi je otac poslao, i koja je ta koju sad ja njemu treba da pošaljem.

Zbog toga je moja linija delanja u narednim danima bila kategorična i jednostavna. Odlučio sam da angažujem najboljeg mogućeg advokata i podnesem tužbu protiv mog oca zbog neosnovanog otkaza. Bio sam spreman da se borim, da se obratim svom ocu na njegovom sopstvenom jeziku, onom koji je on želeo da čuje, onom koji je morao da čuje da bi znao da se njegov sin trudi da se oporavi. Imao sam sastanak s advokatom iz ulice Eduardo Dato, Alfonsom Romerom (čije su ćerke bliznakinje Aranja i Begonća išle u razred sa mojom ćerkom Belen), i on je bio taj koji je obavestio mog oca kakva je situacija i kakve su mu opcije. Očigledno je advokat izneo mom ocu ponudu i prijateljski dogovor, ali moj otac, u svom maniru, odbio je da to prihvati.

Prepućavanja advokata prolongirala su se danima. Advokat mog oca, redovno zaposlen u firmi, bio je grozan. Boriti se protiv mog oca i njegovog advokata bilo je iscrpljujuće. Ali, moj advokat nije prestajao da me uverava da je na mojoj strani ne samo zakon nego i razum, i da ćemo sigurno pobediti. Nakon mnogo nesuglasica, i samo dva dana pre sudijine završne reci, otac me je pozvao u svoju kancelariju u fabrici, moleći me da se vidimo nasamo. Moj advokat se potrudio da tako ne bude, zato što je smatrao da otac želi da me izmanipuliše, ali ja, iako sam znao da je to najverovatnije tako, nisam mogao da odolim iskušenju da se vidim s ocem oči u oči. Moja tačka gledišta bila je malo drugačija nego ona mog advokata. Ja nisam želeo da dobijem spor. Samo sam želeo da dokažem svorn

ocu da sam sposoban da ga dobijem. Verovatno je to bio jedini način da povratim očevo poverenje.

Kratko sam pozdravio Margaritu i zaputio se ka vratima očeve kancelarije. Ali, sekretarica se unela u svoju ulogu psa čuvara, bukvalno, u svom čudnom maniru.

- Ući ćeš? — rekla mi je.
- Da.
- Dobro, dobro - slegnula je ramenima.
- Nešto nije u redu?
- Ne, ne.

Počinjao sam da gubim strpljenje.

- Mogu li da uđem ili ne? Zaboga, Margarita.
- Da li imaš zakazano?
- Da, imam zakazano. Sem toga, to mi je otac.

Margarita je ustala sa svoje stolice i usporenim pokretima prišla vratima očeve kancelarije. Uvek sam mislio da su Margarita, njena fotelja, njen sto i njen kompjuter jedna neodvojiva celina. Ali, video sam da je ta žena dostigla izvesnu nezavisnost, koliko god joj to teško padalo. Ušla je bez kucanja u očevu kancelariju i zatvorila vrata za sobom. Neverovatno, nije je bilo neko vreme.

Iskoristio sam priliku da bacim pogled na moju kancelariju, toliko dana napuštenu. Iznenadio sam se videvši da su skoro sve moje stvari spakovane u kutije, da je neko, s veoma malo poštovanja, odlučio da ne samo pomeri, već i popakuje sve one predmete koji su pripadali samo meni i koje sam samo ja srneo da diram. Na prvi pogled, mojih dvanaest godina provedenih u ovoj firmi ostavilo je veoma mali trag na jedinoj osobi odgovornoj za moju novu poslovnu situaciju: mom ocu. Ipak, odlučio sam da ne očajavam, da ne padam u još jednu od mnogobrojnih zamki koje nam je moj otac podmetao, mom advokatu i meni, u tom beskrajnom psihološkom rani.

- Gospodin Herman Montalvo čeka - kazala mi je Margarita, sedajući u svoju fotelju, poput bežičnog telefona koji radi i bez svoje baze.

Izašao sam iz svoje uznemirujuće kancelarije, pokucao na vrata očeve i sačekao s izvesnom dozom bojazni. Kako ništa nisam čuo, blago sam gurnuo vrata. Otac je stajao, leđima okrenut vratima i sređivao neke papire i fascikle na svom stolu.

- Tata...
- A, ti si. Sedi, sedi.

Otac je seo u svoju veliku kožnu fotelju. Pogledao sam ga i seo preko puta njega, na jednu od dve stolice koje su se nalazile s druge strane stola. Moj otac se nije smešio. Gledao me je veoma ozbiljno. U jednom trenutku sam pomislio da je on neki vrhunski stručnjak psihijatrije, a ja njegov novi pacijent, preplašen, i spreman da mu otkrijem svaki deo svoje intime, do onih najsramotnijih detalja.

- Pričaj mi o svojim problemima, sine, u punom poverenju - rekao je otac, koji mi je, izgleda, čitao misli.

- Kakvi problemi, tata, ostavi se toga...
- Ne znam, Rodrigo, *ti panadi* koje imaš, sa *čerima*...
- Tata, molim te, uopšte nije zanimljivo. Hoćeš li mi reći zašto si me zvao?

Otac se ugnezdio u fotelji, oslonio ruke na sto i pogledao me.

- Dobio sam pismo od Lopea de Vege, sine, pogledaj - Izvukao je razglednicu iz koverta i pokazao mi. To je bila jedna od razglednica sa Mis Španije u kupaćem. Pozadi je bilo nekoliko reči koje je nažvrljao Lope de Vega. - Kaže da su se preselili u Puerta de Jero i da su mu roditelji poklonili štene mastifa. Znaš li kako mu je dao ime?

- Ne.
- Sekso.
- Isto?
- Da, kaže da sada može da se pravi važan kako ima sve veći seks.

Nasmejao sam se iskreno. Moj otac je izgledao kao da se topi od zadovoljstva zbog svega toga.

- Veoma je srećan što mu je blizu Daesa de la Vilja, može da šeta, i takve stvari. Ali, nije otpisao povremene posete našoj šumici.

- Vala baš - rekao sam i vratio ocu razglednicu.
- Uzeo ju je, posmatrao malo Mis Španije i ozbiljnim glasom progovorio:
- Kakav je čovek taj Lope de Vega, kakvo čudo od čoveka.

Vratio je razglednicu u koverat i duboko udahnuo pre nego što je podigao pogled.

- Dobro, i kako ide, sutra se vidimo u sudnici, je li?

- A? Da, da, naravno - priznajem da me je promena teme iznenadila.

- Da nisi otišao malo predaleko, Rodrigo?

Bio sam pokoleban nakratko. Znao sam da ne smem da dam pogrešan odgovor. Crvena traka, rekao sam sam sebi.

- Daleko? Ti mi to kažeš? Samo da znaš, tata, otkaz je neosnovan, uzrok objektivno naveden u dokumentu „nesposoban za rad“ niti je tačan niti se može na bilo koji način dokazati, i sudija ga priznaje samo ako postoji izveštaj socijalnog osiguranja koji potvrđuje trajnu delimičnu nesposobnost radnika.

Izraz njegovog lica je bio nedokučiv. Čak je možda bio i preteći. Ponovo je duboko udahnuo.

- Dobro, to je bilo dovoljno. Imaš li još nešto da kažeš? Ako ne, možeš da napustiš kancelariju. Ne misliš valjda da drhtim pred tim tvojim smešnim, jeftinim, malim advokatom od petnaest godina.

Ja jesam drhtao. Istina je da sam pogrešio, da je bila zelena a ne crvena traka ta koju je trebalo da presečem, da sam počinio kardinalnu grešku u čitanju očevih eksplozivnih misli. Upravo sam se spremao da ustanem kad mi je rekao:

Da li si ti to rekao trajna delimična nespo...? - očeve usne su počele čudno da se trzaju i odmah sam shvatio da pokušava da se suzdrži od neuobičajenog napada smeha, koji se već nazirao na sve načine i na kraju eksplodirao veoma brutalno.

Trudio sam se da ne budem poljuljan, kao i da se ne smejem zajedno s ocem, što je stara tradicija između nas dvojice. Više sam voleo da malco budem suzdržan.

Otac je prestao da se smeje, obrisao je oči i pogledao me. Sad se zadržao na osmehu. U tom trenutku, iako to verovatno nije želeo, čitavo njegovo biće odisalo je ljudskošću. Osmeh nije bio svojstven mom ocu, jer je on imao običaj da sva svoja osećanja krije iza ozbiljnih izraza ili luđačkog smeha, poput ovog malopre.

- Rođen si za ovo, sine, nosiš to u krvi - rekao je sa istim srećnim osmehom. - Mal nisam dobio infarkt kad sam te čuo, dete, kakve su to gluposti s privremenom delimičnom invalidnošću.

Sada sam se i ja smešio. Prvi put mi se činilo da se moje muke konačno bliže kraju. Moj otac, udarivši nekoliko puta o sto, sad još zamišljeniji, dodao je:

— Veoma dobro, veoma dobro.

Ustao je.

- Došao je trenutak smene - rekao je i počeo da skuplja stvari - od ovog trenutka bićeš u ovoj kancelariji. Ono su tvoje knjige i tvoji arhivi, ostale stvari će sad doneti. Ja sam već pokupio skoro sve što je moje.

- Šta? Tata, ali... - nisam završio rečenicu. Neko električno peckanje nerava me je sprečilo. Umesto toga, okrenuo sam se i posmatrao veliku policu sa knjigama pored vrata. Na njoj sam prepoznao mnogo knjiga, godišnjaka i arhiviranih dokumenata, koje su se nalazile u mojoj kancelariji., a koje se ne sećam da sam, za dvanaest godina rada ikad otvorio. Morao sam da uložim ogroman trud da me ne preplavi emocija, ili tačnije rečeno, emocije koje su se vrtoglavom brzinom skupljale pod kožu moga lica, čekajući da izbiju napolje.

Pogledao sam ga i shvatio da se i on jedva suzdržava od izliva osećanja.

- Sada ću dolaziti ređe - rekao je - uglavnom samo zato da bih se prepirao s tobom. Znaš i sam da me kod kuće čekaju druge obaveze, ha, ha, ha.

Ovaj čovek je neverovatan! Nastavio je da reda šale.

- A, satnica tvog advokata je plaćena. Sledeći put potraži nekog ko ima veze s mozgom.

Želeo sam da zagrlim oca, ali zbog straha od reakcije njegovog uvrnutog karaktera na takav ispad obuzdao sam se na vreme, otvorio vrata i rekao:

- Da li bi mogao da me ostaviš samog? Imam mnogo zaostalog posla. Margarita će te ispratiti do kreveta, hoću reći, do vrata.

Otac se nasmejao i izašao. Kad je već došao do Margarite, okrenuo se i pogledao me:

- Što se tiče tvojih problema, sve je ok, zar ne?

- Da, da, sve je super, hvala.

Zatvorio sam vrata, naslonio se na zid i duboko udahnuo. Uzdah je poticao od susreta s mojom novoosvojenom šest metara dugom kancelarijom. U svim predmetima u kancelariji, u položaju stola, stolica, prozora i slika, i dalje sam jasno osećao očevo prisustvo. Napokon, to je više od trideset godina

bila njegova kancelarija. Više neće biti. Više sam voleo da se ne vraćam na taj detalj.

Ali vratio sam se. Zato što sam shvatio da to nije bio samo ključan trenutak u mom životu nego i u životu mog oca. Nakon pedeset dve godine rada, jedan tako složen korak. Čitava ova scena koju je moj otac pripremio u kancelariji bila je način da pomogne svom sinu da se izbori s problemima i sa samim sobom, ali i način da prikrije jedan za njega samog težak i veliki korak u životu.

Napravio sam nekoliko koraka ka njegovoj kožnoj fotelji, seo u nju i gledao oko sebe. To više nije bio mali lift, razmera jednog kvadratnog metra. To je bila ogromna kancelarija, usred ogromne fabrike, usred ogromnog industrijskog poligona. Kada sam sa četiri godine ostao sam zatvoren u liftu naše kuće, otac je pretrčao četiri sprata da bih ja znao da je on tu u svakom trenutku, i da na svakom spratu mogu da čujem njegov glas s druge strane vrata lifta. Ali sada, uz vrata ove kancelarije, osetio sam da su se stvari promenile. Sada me je moj otac ostavio samog, samog u liftu, ili, kako bi on to rekao, „u vertikalnoj transportnoj kabini na različitim visinama“.

Zvuk aviona me je prenuo iz misli. Odavde sam mogao da čujem i kako avioni sleću, jedan za drugim, negde tamo iznad naših glava.

11.

Zdravo, zovem se Rodrigo, Rodrigo Montalvo Leteljijer i, iako možda ne deluje tako, želim da kažem da sam i dalje parafazičan, opsesivan i srednje žalostan, pored toga što imam užasan strah od smrti, ali šta da se radi. Pretpostavljam da je već sasvim jasno da je za sve to zaslužan neobičan lik po imenu Ernesto, za koga je jednog lepog dana u pomućenom stanju svesti moja sestra rešila da se uda, i koji mi je, osim šta mi je izazvao čitav niz psihijatrijskih oboljenja, preporučio, kao poseban izazov, pre nego što se sakrio negde u Severnoj Americi, famoznog doktora Fusiljija, jednog bolesnika opsednutog smrću, čija je jedina misija na svetu bila propagiranje straha od smrti među pacijentima.

Sad sam samo još jedna žrtva, to je čista loša sreća. Kad ovako krenem, pobrkam sve reči i slogove, nekad počnem da razmišljam o užasnim stvarima i na kraju se skroz rastužim, ali onda se iz petnih žila potrudim da se enormno koncentrišem, podsetim ko sam, izgovorim svoje ime naglas i nabrojim sve dobre stvari koje su mi se desile i koje, ako im dozvolim, mogu da nastave da mi se dešavaju. Ako nekog dana budem uspeo da se izlečim od svih tih zala, mora da bude jasno da to ne može nikako biti zbog pomoći bilo kakvog psihijatra ili psihologa ili bilo koga ko počinje na psi... *Svejedno* mi je da li će mi se parafazija pogoršati sto puta ili pretvoriti u paranoičnu šizofreniju masovnog ubice. Radi se o tome da ne želim da vidim te ljude ni na slici, još manje na fotografiji, i ako slučajno neki od njih pokuša da mi se približi na manje od tri metra... ne znam šta bih bio u stanju da uradim.

Upoznao sam minimum deset psihijatara i psihologa, kao i razne psihopatanaturopate, akupunktore, hipnotizere, masere, dijetiste, horneopate i vidare, i zbog toga verujem da imam dovoljno iskustva da govorim na tu temu. Mislim da su psihijatri i psiholozi, osim što ne umeju ni međusobno da se razlikuju, veoma bolesni i to je jedini razlog za sve probleme koje uzrokuju, barem moje. Ozbiljno kažem. Oni su posvećeni smirivanju muka i tegoba drugih ljudi da ne bi morali da se bave sopstvenom mukom, da ne bi morali da se suoče s patnjama koje i oni proživljavaju i to više nego bilo ko. Kada jedan psihijatar smiruje pacijenta, on, zapravo, smiruje samog sebe, iako to ne primećuje.

Psihijatri mi baš prijaju. Rekao sam ovu rečenicu samo da se malo nasmejem i zabavim, ali sada ću da nastavim da ih pljujem. Hoću da kažem da je psihijatar Ernesto osoba s ozbiljnom fobijom od dugmadi i konjskom parafazijom, i baš zato je mogao da nosi jaknu s tolikim dugmadima napravljenim od zečjeg krzna. Njegov odnos s dugmadima je konfliktan, kao i njegov odnos s recima (da ne govorim o njegovom odnosu sa ženama), a izgleda da je jedino što on radi traženje sopstvenih simptoma na drugima. Isti je slučaj, jasno, sa čitavom tom kolekcijom osrednjih psihijatara koje sam morao da posetim i kojih, da budem iskren, ne želim da se sećam. Da ne idem daleko, na primer, moj voljeni Fusilji, čiji slučaj govori sam za sebe. Što smo mi, njegovi pacijenti, krivi što se on plaši smrti? Što smo mi, pacijenti, krivi što je doktorka Montesa ogorčena i seksualno isfrustrirana do besvesti? Ono sa naturopatama i drugim alternativnim specijalistima već je priča za sebe, jer činjenica je da ti jadničci žive u jednom drugačijem i tako srećnom svetu, da ako im ispričaš da su otkriveni leteći kitovi, verovatno će poverovati.

Na kraju, ovaj psiho-psihijatrijski defile koji me je mučio poslednjih meseci - završio se. Nikad više. Ostaću kod kuće, na poslu, u tržnom centru s mojom porodicom ili prijateljima, ali ni kad više neću preći prag jednog od onih ovisnika od bolesti Zbogom, prijatelji. Zovem se Rodrigo Montalvo Leteljijer i iako se plašim smrti, uveravam vas da sam još živ.

Veoma je lako. Nakon svega, čovek može biti parafazičan pomalo kukavica i mučenik, ali i dalje živeti normalnim životom, A što je normalniji život kojim živiš, lakše ti je da zaboraviš na svoju parafaziju, kukavičluk i agonije. Jednostavno, ideš napred. dani prolaze, baviš se svojim stvarima, svojim svakodnevnim životom, a vreme, a da toga nisi svestan, ispunjava te iznutra, dani, sa svojim rutinama i novostima, nižu se stvarajući nove obrasce u tvojoj ličnosti, i odjednom, pre nego što shvatiš, preobraćen si u novu osobu, koju sačinjava sve ono što si ti sam stvorio samim tim što si živ. Video sam jednom u nekom dokumentarcu da se kompletna ljudska koža menja svakih sedam godina, *ste će reći*, koža koju sad imamo nema ništa zajedničko, nijednu ćeliju, s kožom koju smo imali pre sedam godina. E pa ja o tome i govorim: Jedno postojanje zamenjuje drugo, jedna misao zamenjuje drugu, sadašnje emocije kamufliraju prošle emocije, i čak i bez truda, naša inteligencija nauči da zaboravi ono što ju je nekad najviše opterećivalo.

Ima nekih stvari koje su i dalje deo mog života. Moja deca i moja žena, za njih ne verujem da će

ikad nestati. Za promenu, ima drugih stvari koje sad mogu izgledati veoma važno a za sedam godina niko ih se neće sećati, pa čak ni ja. Ko zna, možda posle sedam godina *ice packing* više neće biti deo mog života, kao ni tablete za smirenje, pa čak ni Estreljine viljaraj pileće grudi koje jedem od svoje dvadesete godine. Ko zna.

Pre neki dan odlučili smo da idemo u bioskop, cela porodica, što će reći, moji roditelji, moja sestra Nurija, Pati, deca i ja. Pored vremena koje smo potrošili, da nađemo film koji će zadovoljiti sve nas, i bioskop koji će zadovoljiti svakog od nas, i pored uobičajenog gundanja moje majke zbog španskog običaja titlovanja filmova (u Francuskoj se tako ne radi), dobar deo sesije proveo sam razmišljajući o mrvicama od kokica koje se lepe za onaj deo iza nepca, i o njihovoj sličnosti s apsurdnim strahom od smrti koji me je toliko opterećivao u poslednje vreme. Te mrvice su dosadne i uporne. Jednostavno se zabiju tu, terajući te da poveruješ da, šta god da radiš, nikad nećeš uspeti da ih izbaciš odatle. Ponekad možeš da zaboraviš na njih nakratko, ali ubrzo su opet tu sa svom svojom drskošću, a onda, usred bioskopa, odlučiš da u usta strpaš ruku, ili slamčicu od koka-kole, srebrni papir od čokolade smotan u čačalicu, parče kartona od kutije od pomenutih kokica, i sve ispadne još gore, zato što, osim što više nemaš pojma šta se dešava u filmu, postaneš još opsednutiji i povrediš ivice usana od siline otvaranja usta da bi mogao da uvučeš odabrani objekat dovoljno duboko. Dešavalo se da mi, zbog jedne takve mrve od kokice, presedne ceo film. Ne znam da li od straha od smrti može da mi presedne ceo život. Nadam se da ne. Pre neki dan sam mrvu progutao i želudačni sokovi su je skroz rastvorili. Ako ne moram da čekam sedam godina, još bolje.

Sad sam apsolutni šef Herman Montalva, a moj otac je neka vrsta počasnog predsednika. Od kako sam na toj poziciji, i očevoj kancelariji, imam više posla i kasnije dolazim kući. Dva puta nedeljno se sastajem sa ocem, i tada pričamo o svemu ljudskom i božanskom, ali nikad o poslu, zato što moj otac smatra da je nekulturno da u tim trenucima pominjemo posao.

Osim toga, Markos i Belen, moja deca, već se spremaju početak nove školske godine. Ove godine su odlučili da se rančevi sa točkicama više ne nose, i Pati je, zdravorazumski, odlučila da i iz ormana izvuče rančeve bez točkica, od pre dve godine, ali oni su onda rekli da se kockasti rančevi više ne nose, i sad žele one trouglaste, koji se nose na leđima i stvarno su jeftini. - Dobro, stvarno su jeftini - rekla je Belen, koja se osećala obaveznom da saopšti neki uverljiv argument, pored svih ostalih koje je iskazao njen brat, koji se, naravno, nije usudio da pominje cene.

Odlučili smo da sledeće subote idemo u tržni centar da vidirno trouglaste rančeve, kao i sve ostalo: knjige, sveske, olovke i gumice... Svake godine kupujemo pregršt gumica za brisanje, ne zato što ih moja deca sve potroše, nego zato što sam ja malo navučen na njihov miris i ne mogu da odolim širokom izboru veličina, oblika i boja. Kad kupimo gumice, ja obično pitam decu da li ih negde duboko unutra podsećaju na školu, na šta oni, ne ispuštajući gumicu iz prostora između nosa i usta, obično odgovaraju: „Tata, zar ne misliš da bi za novu školsku godinu više odgovarala veća pernica?!”

Ne znam da li moja deca imaju neku iluziju oko tog povratka u školu svake godine, ali, zapravo, ja imam. I svestan sam da me ta iluzija navodi da idem s njima u tržni centar u kupovinu, bez druge obaveze tog dana osim da kupimo ono što nam se najviše sviđa. Na primer, garderoba: veće cipelice, veće pantalone, veći džemper, veće košuljice... Istina je, svake godine moja deca rralo porastu, neumorni su. Pati i ja, naprotiv, uopšte ne rastemo. To me malo brine.

U poslednje vreme sam počeo da mislim da je najbolji način da se živi normalnim životom da se bude u dobroj formi i dobrog zdravlja. Zato pomno pratim, ne mogu da izbegnem, sve savete koje lekari sumnjive reputacije daju na radiju. Sad znam da je dobro znojiti se. Da je dobro piti vodu. Da je dobro baviti se sportom. Da je dobro jesti voće. Da je dobro piti sveže ceđene sokove. Da je dobro kupati se hladnom vodom. Da je dobro spavati bez jastuka. Da je dobro sedam spratova ići peške, a ne liftom. Da je dobro hodati pola sata posle jela. Da je dobro ne prati kosu svaki dan. Da je dobro koristiti konac za bube, hoću reći za zube. Da je med dobar. Da je dobro ne umakati hleb u sos od mesa. I obraćam pažnju na sve to. Kad se setim. Kad mi prija. Kad zbog novog talasa saveta ne zaboravim na stari.

Sigurno sam iz tog istog razloga pristao kad je Pati predložila da dva puta nedeljno idemo na rekreaciju u sportski centar Ortalea. Idemo ponedeljkom i sredom uveče, i to traje četrdeset pet minuta. Nema potrebe da govorim da, što se mene tiče, ne ide baš dobro. Istezanje mišića toliko boli da malo fali da se onesvestim. Od trbušnjaka mi je muka, a stomachni mišići mi ostanu izvrnuti, uspavani, pijani i bez osećaja. Ali kad se čas završi, izvalimo se na pod i pet minuta slušamo relaksirajuću muziku, a to mi se već sviđa. U tim trenucima, u horizontalnom položaju, i s kapljicama znoja na licu i vratu, volim da izmišljam fantastične priče, u kojima junak, sličan meni, odlazi u šumu da masturbira i strahuje od toga da će ga otkriti neko dete, koje je zapravo najbolji drug njegovog deteta.

Nakon vežbanja, Pati i ja se vratimo kući, dok nam se noge i rake tresu. Što se mene tiče, ja sam tako umoran da je jedino što mogu da legnem na kauč i uključim televizor. Izmenjam kanale nekoliko puta, teško mi je da se odlučim za jedan, zato što uglavnom ima više emisija koje bih voleo da odgledam. Ponekad istovremeno gledam dve ili tri emisije, što je moguće ako prebaciš u pravom trenutku i imaš dobru motoriku za daljinski, što niko na svetu nema. Primetio sam da mi se nekad dešava da sve vreme želim da gledam program koji ne gledam, da mi ono što gledam uvek deluje lošije od onog što ne gledam, i da se to, u osnovi, može primeniti na mnoge stvari u životu. Ernesto mi je rekao da je to anksioznost, pokazatelj tipične nezrelosti kompulsivnih osoba koje žele da imaju sve, i da je moja manija da je televizor stalno uključen ili da se čuje muzika u pozadini, jedna vrsta odbrane od tišine, način da izbegnem suočavanje sa zvukom mojih misli i snagom moje mašte. Ernesto je jedan fenomenalan lik.

Otkako pijem tablete za živce, miris mog urina se toliko promenio da se, kad noću idem da uriniram u bašti, Arnold sakrije i više mu se ne dešava da urinira na istom mestu gde sam ja to upravo uradio. Ali, meni je svejedno. Čini mi se da je nemoguće zameniti zadovoljstvo ove noćne aktivnosti bilo kojom drugom, čak i ako mi mačak ne pravi društvo. Mislim da sam možda sad ja taj koji, nesvesno, urinira na istom onom mestu gde je to prethodno učinio Arnold, i da je to instinktivan način obeležavanja moje teritorije. Ako u ovoj kući mačka može da laje, što ja ne bih mogao da piškim gde mi se sviđa?

U poslednje vreme kad legnem u krevet i čujem brektanje ford fieste obezbeđenja koje patrolira predgrađem i lajanje našeg mačka čuvara Arnolda, vratim se uživanju u miru razmišljanja, ako u tom trenutku, usred noći, usred sveta, usred ničega osetim nešto slično strahu, onda govorim svoje ime, podsećam se ko sam, kakva mi je kuća, kakva mi je mačka, kakva su mi deca i žena. Zovem se Rodrigo, Rodrigo Montalvo Leteljijer i živim u Parku Konde de Orgas. Moja žena se zove Patrisija, a moja deca Markos i Belen. Da to nije oduvek bilo moje ime, i ime mog kralja, i moje žene i dece, morao bih da ih ponovo izmislim da bi mogao da nastavim da živim.

Ovog jutra ponovo sam čuo zvuk kosilice kod Nuriije u dvorištu. Bilo je sedam ujutru kad nas je eksplozija motora, mene i Pati istovremeno, isterala iz kreveta. Prvo nismo mogli da se snađemo, kao da je elisa kosilice ispod naših jastuka. Zatim smo se pogledali, ali nismo mogli da se vidimo jer je roletna bila spuštena. Zatim smo potrčali ka prozoru, podigli roletnu i pokušali da naviknemo oči na svetlo što je brže moguće. Kad su tamne mrlje nestale iz našeg vidokruga, ugledali smo ga tamo, usred njegove bašte, kako gura kosilicu desnom rukom i maše nam levom. Ernesto, psihijatar, sused, Nuriijin muž. Ernesto kosač. §

Dok sam se oblačio i spremao da odem da pozdravim Ernesta i vidim šta ima novo, zvuk kosilice me je svuda pratio. Ima gorih stvari od tog zvuka: tišina, strah, Nuriijina samoća, kao samoća drugih ljudi. Dok sam navlačio pantalone i čarape, učinilo mi se da je zvuk Ernestove kosilice dokaz da se zemlja okreće, da smo svi i dalje živi, da je bolje imati nesnosnog komšiju nego nemati ništa. Zvuk propelera koji proizvodi Ernestov motor, njegova kosilica, dobro, nije baš pesma ptica, ali pozeleo sam da se nikad ne završi, da Ernesto kosi travnjak u svojoj bašti do kraja vremena, da nas čak uspavljuje i danju i noću u svim svojim karakterističnim zvucima. Markos i Belen su trčeci ušli u našu sobu da nam jave kako je došao Ernesto i pitali su da li mogu da ga gađaju balonima s vodom za dobrodošlicu. Zamalo da predložim da ih napune farbom, ali suzdržao sam se. Sve troje smo sišli i u kuhinji napunili balone vodom. Potom smo, šunjajući se, izašli u baštu gde je buka kosilice bila toliko zaglušujuća da zapravo nije bilo potrebe za šunjanjem. Sakrili smo se iza ograde koja razdvaja naše dve bašte, i, nakon što smo izbrojali do tri, bacili smo balone s vrha ograde (dobro, zapravo smo samo Markos i ja bacili balone, pošto je Belen bilo žao da se balon probuši, tako da ga je zadržala). Istina je da smo Markos i ja baš dobro naciljali, tako da je psihijatar završio okupan hladnom vodom dobrodošlice i baš dobro što je tako ispalo. Preskočili smo ogradu i pozdravili se s Ernestom, čiji se smeh nimalo nije promenio tokom meseci njegovog odsustva. Videlo se da mu je drago što nas ponovo vidi, i nije prestajao da se smeje i da nas grli. Osim toga, pokušali smo da razgovaramo o nekim stvarima, ali, iskreno, buka kosilice bila je tolika da je bilo nemoguće čuti ijednu reč. Ernesto se približio mom uvu:

- Ugasiću je. - rekao mi je.

Reagovao sam na vreme.

- Ne, molim te, Ernesto, ostavi je, zar ne vidiš koliko nam je nedostajala?

Ernesto se opet nasmejao. Potom mi je još jednom probio uvo:

- Odlučili smo da pokušamo ponovo! - rekao mi je.

Nisam znao da li se to odnosi na travnjak ili na nešto drugo.

- Nuriya i ja! - rekao mi je onda, i tada ne samo da mi je probio uvo, nego ga je i isprskao pljuvačkom.

Klimnuo sam i pogledao ka Nurijinoj i Ernestovoj kući, dok sam prstom čistio uvo od pljuvačke koja mi je upala u kanal i napravila promaju. Nadao sam se da ću sresti moju sestru i čestitati joj zbog novosti ali, ona nije bila u blizini. Nuriya je verovatno otišla da izvadi tampone iz ušiju i zadržala se. No, iznad svega toga bila je činjenica da se jedno od njih dvoje nečega odreklo: ili Ernesto da ima decu, ili Nuriya da ih nema. Još ne znamo tačno.

Iznenada, nešto je palo s neba i svi smo se trgli podjednako, Ernesto, deca i ja. To je bio balon, ali sudeći po količini tečnosti, mora da je bio ogroman. A tečnost je bila farba, naravno. Onda je Ernesto isključio kosilicu, iz straha da se ne pokvari od farbe, i začuli smo očev sarkastičan smeh iz ugla njegove bašte.

- Stvarno si blesav, tata! - povikao sam. - Skroz si *flekisao!* Sidi ako smeš, *riboćemo* se istim *ruožjem*, jebem ti!

To jebem ti sam rekao zbog parafazije, nisam baš toliko bio ljut na mog oca. Iskreno, dobiti napad parafazije pred Ernestom poslednja je stvar koju bih mogao da poželim, ni u ovom trenutku, niti ikada do kraja mog postojanja. Psihijatar, naravno, nije propustio priliku. Kao što sam i mogao da pretpostavim.

- Rodrigo - rekao je - već znaš da sam ti na raspolaganju. Kad god poželiš da nastavimo lečenje, samo treba da mi kažeš.

Onda, ne znam zašto, ali tako mi je došlo, počeo sam nenormalno da se smejem, tako duboko i dugo da je taj smeh odzvanjao sve do kraja našeg naselja, i našeg grada, i naše zemlje. Potapšao sam psihijatra po leđima i vratio se u našu kuću ne prestajući da se smejem.

To je sve. Do viđenja i hvala.